

E-ŠPORTINFORM

ELEKTRONICKÝ ČASOPIS NÁRODNÉHO ŠPORTOVÉHO CENTRA

ČÍSLO 02 | 2020

KORONAKRÍZA VÝRAZNE
POZNAČILA AJ ŠPORT

4

ROZHOVOR S IVANOM
HUSÁROM

39

MOZOG
V POHYBE

42

OBSAH

02/2020

- 4 KORONAKRÍZA VÝRAZNE POZNAČILA AJ ŠPORT
- 8 BUDÚ SI MEDZINÁRODNÉ ŠPORTOVÉ FEDERÁCIE DELIŤ ZISKY Z OH 2020 V TOKIU?
- 13 PARÍŽSKE OLYMPIJSKÉ HRY SA NESÚ V DUCHU TRVALEJ UDRŽATEĽNOSTI, AJ NAPRIEK COVID-19
- 23 DÁNSKY SYSTÉM ŠPORTU JE JEDINEČNÝ V EURÓPE
- 33 EURÓPSKE ŠAMPIONÁTY 2022
- 39 ROZHOVOR S IVANOM HUSÁROM
- 42 MOZOG V POHYBE ZÁKLAD DUŠEVNÉHO ZDRAVIA A SCHOPNOSTÍ ČLOVEKA
- 52 VÝSLEDKY PROJEKTU TESTOVANIA POHYBOVÝCH PREDPOKLADOV ŽIAKOV PRVÝCH ROČNÍKOV
- 57 ZÁKLADNÉ POHYBOVÉ KOMPETENCIE V EURÓPE
- 61 ZAUJÍMAVOSTI Z MEDZINÁRODNÉHO DIANIA V ŠPORTE
- 67 ŠPORTOVÉ HNU Tie NA SLOVENSKU V OBDOBÍ I. ČSR 1918-1938
- 74 AKTUÁLNY ADRESÁR ZVÁZOV

ISSN 2585-8270

Vydavateľ: Národné športové centrum, Trnavská cesta 39, 83104 Bratislava

IČO: 30853923, email: office@sportcenter.sk, www.sportcenter.sk

Zodpovedný redaktor: Mgr. Igor Kováč

Redakčná rada: PhDr. Igor Machajdík, PhDr. Zdenko Kríž, Ing. Alica Fisterová, Ing. Ján Mižúr, Mgr. Lýdia Babiaková, PaedDr. Božena Gerháťová

Fotografie: Leif Tuxen, Rune Johansen, Thomas Søndergaard, SOŠV, SPF, EDUFI, archív NŠC, Wikimedia, Pixabay, Unsplash, Paris 2024 Organising Committee, Proloog, Google maps

Redakcia nezodpovedá za obsahovú stránku článkov a príspevkov.

Grafické spracovanie: trueCreative

Kto by si bol pomyslel, že májové otvorenie bazéna na bratislavských Pasienkoch pre potreby športovej prípravy našich plavcov bude pútať pomaly takú mediálnu pozornosť, ako keby sa niekto z nich vrátil s medailou z majstrovstiev sveta? Nikto z nás však jednoducho nečakal, že COVID-19 spôsobí vo svete športu také suchoty a vyvolá tak silnú dávku neistoty, že akýkoľvek náznak návratu do športového normálu sa bude oslavovať ako symbol nádeje, že sa nečakaného súpera nakoniec podarí dostať na kolená.

Dnes už je nepochybné, že v prípade, že sa ľudstvu v tomto boji podarí uspieť, svet športu nečaká vôbec ľahká situácia. Už teraz na vlastnej koži pociťuje dopady a počítá straty, ktoré koronakríza vyvoláva. O jej dopadoch na športové dianie sa budete môcť dočítať hneď v niekoľkých príspevkoch najnovšieho čísla E-Športinformu. Pohľad na pandémieu zasiahnutú slovenskú športovú scénu dopĺňajú pohľady na situáciu medzinárodných športových federácií či organizátorov olympijských hier v roku 2024 v Paríži i mníchovských Európskych šampionátov 2022. Aj týchto pár príkladov dokumentuje, aký je súčasný systém športu zraniteľný, a čo koronavírus svetovému športu spôsobuje.

Okrem celosvetovej pandémie však Slovensko zažilo v uplynulých troch mesiacoch aj ďalšiu dôležitú zmenu, ktorou bolo vymenovanie novej vlády. Z pohľadu športu priniesla zmeny na poste ministra školstva v osobe Branislava Gröhlinga a v neposlednom rade aj na pozícii štátneho tajomníka pre oblasť športu, ktorým sa v priebehu marca stal Ivan Husár. Je zrejmé, že aj on si nástup do svojej funkcie predstavoval za iných okolností. O tom, ako sa mu darí riešiť dôsledky vyčíňania nečakaného protivníka, ako aj o ďalších témach, sme sa s ním porozprávali.

V súvislosti s pandemiou počúvame z rôznych strán argumenty o tom, akú dôležitú úlohu bude šport plniť v nadchádzajúcom období pri budovaní imunity obyvateľov. Na nepochybniteľné prínosy pravidelného pohybu sme sa zamerali aj v jednom z ďalších príspevkov a zároveň poukázali na dôležitosť dôslednejšieho začleňovania pohybových aktivít do procesu výuky na školách.

Bohaté skúsenosti majú v tejto oblasti práve v Dánsku. V obsahu tohto čísla sa zameriame aj na systém organizácie športu v tejto severskej krajine, ktorý je považovaný za jedinečný v celoeurópskom kontexte.

V najnovšom čísle sa tiež dočítate o výsledkoch testovania pohybových predpokladov žiakov základných škôl, o ďalšom z projektov financovaných v rámci programu Erasmus plus, ako aj o ďalších zaujímavostiach z medzinárodného diania v športe. Záver bude aj tento raz patriť exkurzu do histórie športu na území Slovenska.

V mene celej redakčnej rady vám želim príjemné čítanie.

Mgr. Igor Kováč
zodpovedný redaktor

KORONAKRÍZA

VÝRAZNE POZNAČILA AJ ŠPORT

PETER PAŠUTH

Keď 9. marca Ústredný krízový štáb rozhodol o zákaze organizácie všetkých športových podujatí na Slovensku, len málokto predpokladal, že na ďalšie súťaže a zápasy bude potrebné čakať minimálne tri mesiace. Keď prišlo rozhodnutie o uzatvorení športovísk, športový život v celej krajine ustal.

Mimoriadne opatrenia mali bezprostredný a závažný dopad na slovenský rekreačný, amatérsky i profesionálny šport. S okamžitou platnosťou boli zakázané všetky športové akcie vrátane organizovanej i neorganizovanej športovej aktivity s výnimkou individuálneho pobytu v prírode. Slovenský šport a predovšetkým športové kluby a zväzy sa dostali do jedného z najťažších období vo svojej histórii. Šport sa podrobil skúške, na ktorú nebol vopred pripravený a na ktorú sa nedá ani rýchlo adaptovať. Počas koronakrízy sa ukázali ľudské povahy, kríza nastavila športovému prostrediu zrkadlo a bola previerkou jeho schopností.

Ukončenia súťaží a líg

Dôsledky opatrení na zabránenie šírenia choroby COVID-19 a vírusu SARS-CoV-2 pre športové kluby i národné športové zväzy sú a ešte budú aj ďalekosiahle. Opatrenia totiž znamenali okamžité ukončenie väčšiny prebiehajúcich slovenských súťaží na všetkých výkonnostných úrovniach. Z kolektívnych športov na Slovensku len futbalisti a hokejbalisti čakali na obnovenie seniorského ligového života. Vzhľadom k vývoju situácie veľa zväzov operatívne rozhodlo o úplnom zrušení rozohraných vrcholových súťaží. Neuskutočnilo sa play-off hokejovej Tipsport

Aj takúto podobu malo športovanie detí počas pandémie

Na takto zaplnené tribúny si náš šport bude musieť ešte počkať

Ligy i ďalších elitných líg v basketbale, volejbale či hádzanej. Prázdne ihriská a športové haly boli vo všetkých regiónoch. Už na začiatku marca osireli aj bazény. Sezóna v zimných športoch sa predčasne ukončila.

S kritickou situáciou sa museli vyrovnávať aj organizátori medzinárodných akcií. Na rok 2021 sa presunuli olympijské hry v Tokiu, futbalové majstrovstvá Európy i majstrovstvá Južnej Ameriky, bez náhrady sa zrušili hokejové majstrovstvá sveta vo švajčiarskych mestách Lausanne a Zürich. Zo športových kalendárov sa stali zdrapy papiera a organizátori a príslušné federácie museli skladať veľké puzzle. Koronakríza ovplyvnila nielen podujatia v tomto roku, ale aj v budúcom. Kolízia s presunutými olympijskými hrami v Tokiu znamená presun XVI. Európskeho olympijského festivalu mládeže v Banskej Bystrici o dvanásť mesiacov na termín 24. až 30. júla 2022. S ročným sklzom sa až v sezóne 2022 uskutočnia aj majstrovstvá sveta v atletike a plávaní.

Postihnutý nebude len profesionálny šport, kríza zasiahla aj amatérsky. Ekonomické problémy majú kluby a subjekty, ktoré na svojich športoviskách prevádzkujú hospodársku činnosť. Negatívnym faktorom, umocneným uzatvorením škôl, bola

skutočnosť, že športovci a najmä mládež sa na dlhé týždne ocitli bez tréningu či organizovaného pohybu.

Otváranie športovísk

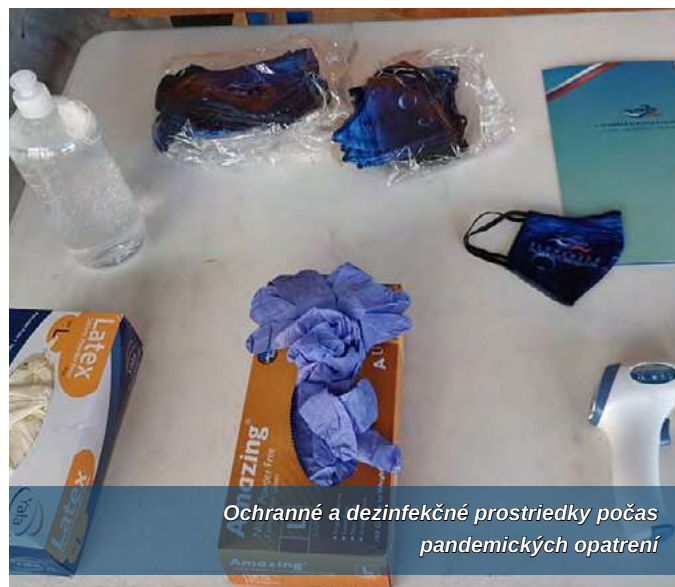
Prvá lastovička pre slovenský šport priletela 22. apríla, keď sa vďaka aktivitám Slovenského olympijského a športového výboru, národných športových federácií i štátneho tajomníka Ivana Husára otvorili po šiestich týždňoch vonkajšie športoviská. Aj to iba s

Andrea Podmaniková pred prvým tréningom vo vode po dlhých týždňoch čakania

obmedzeniami – uzatvorenými toaletami či zákazom kontaktných činností. Takmer všetci športovci sa presunuli na otvorené športoviská. Mnohým to však plnohodnotný tréning nenahradiť. Najmä plavcom chýbal kontakt s vodou. Ich prosby a žiadosti podporené listom reprezentanta Tomáša Klobučníka napokon 18. mája priniesli výsledok – pre najlepších sa otvoril bazén na bratislavských Pasienkoch. Po prvých tréningoch sa plavci a s nimi aj celé športové Slovensko dozvedelo, že pre organizovaných športovcov sa môžu od 20. mája otvoriť ďalšie bazény i vnútorné športoviská. Na vonkajších síce zostali zatvorené šatne, ale už sa aj oficiálne mohli využívať toalety a mohli sa už robiť v exteriéroch aj kontaktné športy. Od 3. júna sa otvorili všetky športoviská u nás nielen pre organizovaných športovcov, ale už aj pre rekreačných. Zároveň sa v objektoch sprístupnili šatne, sprchy i ďalšie zázemie. Organizovať sa môžu od 3. júna aj športové podujatia. Od 10. júna môže byť na hromadných podujatiach do 500 osôb, čo umožňuje aj návštevu fanúšikov na športoviskách.

Postupne sa začal rozbiehať aj športový život. Prvé súťažné zápasy u nás odohrali bejzbalisti, ktorí začali 6. júna svoju extraligovú sezónu. Počas ich otváracieho víkendú sa hrali aj prípravné futbalové stretnutia, pre viaceré tímy to boli už druhé či tretie duely. Fortuna liga sa rozbehla od 13. júna, rovnako aj druhá liga. Obe súťaže však dokončujú sezónu vo zvláštnych formátoch. Kluby najvyššej súťaže odohrajú len päť súbojov nadstavby. V druhej lige pokračuje len šesť mužstiev, ktoré budú bojovať o účasť v baráži o Fortuna ligu.

Ochranné a dezinfekčné prostriedky počas pandemických opatrení

Najviac postihnutý je profesionálny šport

Pandémia pravdepodobne zmení samotné fungovanie nášho športu i čiastočne aj nástroje jeho financovania. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vzhľadom na mimoriadnu situáciu, spôsobenú pandémiou COVID-19, vyzvalo športové zväzy, aby s poskytnutými prostriedkami hospodárili ešte zodpovednejšie, šetrnejšie a účelnejšie ako inokedy. Športové organizácie na čele so Slovenským olympijským a športovým výborom hľadali v posledných týždňoch cesty, ako klubom, trénerom a hráčom finančne či inak pomôcť. Pre slovenský šport bolo dôležité udržať pri živote základné bunky klubov, ktorými sú okrem hráčov aj tréneri a športoví odborníci. Aj preto pre odborníkov vznikol v Nadácii SOŠV v rámci rezervného fondu Pripravení pomáhať aj grantový program Dáme to. „Dopady pocítia negatívne všetci, ale podľa mňa sa táto kríza najviac dotkne profesionálneho športu. Mládežnícke kluby problémy neobídu, ale zasiahnu ich hlavne pri vstupe do novej sezóny. Samosprávy totiž budú mať obrovský problém s výpadkom ich vlastných príjmov,“ hovoril v Debatách o športe na webe www.olympic.sk viceprezident SOŠV a člen výkonného výboru SZLH Martin Kohút. Šéf atletického zväzu Peter Korčok dodal: „Postihnutá je celá športová obec. Podľa mňa najviac deti a mládež, ktorí nevidia cieľ, prečo by sa mali pripravovať a potrebujú vedenie.“

Dnes už je jasné, že po koronakríze sa určite zmení celý šport. Výpadky príjmov sú nielen na strane klubov, ale aj u podporovateľov športu. Kríza môže

Triatlonista Richard Varga tiež využil možnosť tréningu v znovuotvorenom bazéne na Pasienkoch

výrazne urýchliť transformáciu a hľadanie nových zdrojov príjmov. To, čo sa v minulosti nedokázalo transformovať, možno skončí. Šport dostáva šancu naštartovať niečo nové a na niektoré veci sa pozrieť inak. „Športovci zistili, že svet nie je gombička, ako si mnohí doteraz mysleli. Predtým chodili po celom svete a zrazu bol problém cestovať do susednej krajiny, alebo aj na chatu... Koronakríza zrealizovala hodnotu športu aj hodnoty v športe. Ukázalo sa, že nie všetky sú také, za aké sa vydávali a že nie všetko má takú skutočnú cenu, za akú sa predtým kupovalo a predávalo,“ pridal v Debatách o športe svoj názor Zdenko Kríž, ktorý je zároveň prezident stolnotenisového zväzu.

Legislatívne návrhy

Situácia z prvých jarných týždňov roka 2020 prinútila zodpovedných uvažovať aj nad zmenami legislatívnych noriem. Vláda sa však venovala najmä záchranným balíčkom pre ekonomiku a jej plošné opatrenia nereflektovali dopady koronakrízy v oblasti športu a jeho významu pre zdravie a imunitu spoločnosti. Slovenský olympijský a športový výbor po konzultáciách s národnými športovými zväzmi, ktoré sa naňho obracali so svojimi požiadavkami, navrhol sériu opatrení, ktoré by mali zmierniť dopady pandémie na športový život na Slovensku. Pre SOŠV bolo prioritou uvoľnenie povinných zákonných percent nakladania z príspevkov uznanému športu pre národné športové zväzy, nakoľko tie najlepšie

vedia, kde ich šport zasiahla súčasná kríza najviac. Zrušením podujatí nemôžu športovci dosiahnuť rozhodujúci športový výsledok pre výpočet príspevku i naplniť stanovené kritérium troch účasťí na súťažiach, čím zároveň prichádza k poklesu členskej základne národných športových zväzov. Preto SOŠV navrhol zafixovať vybrané vstupné hodnoty pre výpočet príspevku uznanému športu i pre výber športovcov Top tímu 2020 (nakoľko športovci nemajú v tomto roku možnosť splniť predpísané podmienky na budúcoročné zaradenie). Športovým subjektom by pomohlo aj nami navrhované predĺženie stanovených termínov na schválenie výročných správ a ich zverejnenie v registri účtovných závierok, a takisto aj umožnenie použitia a vyúčtovania dotácií a príspevkov z verejných zdrojov i sponzoringu do konca roka 2021. To by umožnilo racionálnejšie rozloženie záťaže. Firmy by mali dostať možnosť podporovať šport aj v prípade, že nebudú mať v tomto roku kladný hospodársky výsledok. Pre činnosť športových organizácií je v dnešnej dobe dôležité aj zákonom povoliť korešpondenčné hlasovanie, či zasadnutia ich najvyšších orgánov prostredníctvom moderných technológií. „Šport patrí k odvetviám, ktoré boli vládnyimi opatreniami proti šíreniu koronavírusu ovplyvnené ako prvé. Šport nielenže prispieva k fyzickému i psychickému zdraviu jednotlivcov a spoločnosti, ale je aj dôležitým hospodárskym odvetvím s podielom na národných hospodárstvach,“ uviedol riaditeľ právneho oddelenia Slovenského olympijského a športového výboru Patrik Hrbek.

BUDÚ SI MEDZINÁRODNÉ ŠPORTOVÉ FEDERÁCIE DELIŤ ZISKY Z OH 2020 V TOKIU?

IGOR KOVÁČ

S preložením OH v Tokiu v dôsledku pandémie koronavírusu čelí mnoho olympijských športov neľahkej situácii, ktorá poriadne „prevetrá“ ich finančné rezervy. Je všeobecne známe, že zdrojom ich príjmov sú aj príspevky od Medzinárodného olympijského výboru (MOV), ktoré pochádzajú z jeho ziskov z organizácie olympijských hier. Medzinárodné športové federácie (MŠF) sú pritom na nich viac či menej závislé. Tento príspevok čerpá zo štúdie Jensa Weinreicha, ktorá odhaľuje, ako by mal MOV rozdeliť „tokijský mešec“, a či sú bez neho federácie schopné neisté obdobie preklenúť. Zároveň príspevok poukazuje na zraniteľnosť systému svetového športu, ktorú umocňujú dopady súčasnej situácie.

Olympijské hry v Tokiu by mali 28 medzinárodným športovým federáciám, ktorých disciplíny sú zaradené do olympijského programu, priniesť odhadovanú celkovú sumu 590 miliónov dolárov. Na minuloročnej konferencii SportAccord v austrálskom Gold Coast sa počas zasadnutia Asociácie letných olympijských

športových federácií (ASOIF) podarilo J. Weinreichovi získať informácie o tom, ako by mal byť tento „balík“ po tokijských hrách rozdelený.

Hneď na úvod by si samotná ASOIF, ako strešná organizácia letných športov, mala prilepšiť o 2,95

milióna dolárov.

MŠF 28 olympijských športov sú pre tento účel rozdelené do 5 skupín, ktoré sú definované na základe ich popularity a sledovanosti. Zaujímavosťou pritom je, že 5 doplnkových športov, ktoré sa v Tokiu majú tiež predstaviť (skejtboarding, surfing, karate, športové lezenie a bejzbal/softbal) z tohto „koláča“ nedostanú nič, pretože 28 stálych športov sa o svoj podiel nechcelo deliť. To bola totiž podmienka, s ktorou 5 nováčikov prijali na „olympijskú párty“.

Športy v skupine A by si mali každý prilepšiť o 40 miliónov dolárov, pričom sem patrí trojica najsledovanejších športov – atletika, plávanie a športová gymnastika.

V skupine B si po 25,95 milióna dolárov rozdelia basketbal, futbal, volejbal, tenis a cyklistika.

V C skupine by si box, bedminton, veslovanie, džudo, športová strelba, stolný tenis, vzpieranie a lukostrelba mali rozdeliť po 18,6 milióna dolárov.

Do D skupiny s „cenovkou“ 16,3 milióna dolárov patria jazdectvo, šerm, pozemný hokej, kanoistika (rýchlostná aj vodný slalom), hádzaná, triatlon, zápasenie, jachting a taekwondo.

A konečne v poslednej E skupine by si o 14,1 milióna

dolárov mali prilepšiť každý z trojice golf, moderný päťboj a ragby.

Je potrebné opäť zdôrazniť, že sa jedná len o odhad, ktorý sa v skutočnosti môže zmeniť. Vzhľadom na skúsenosti sa pritom stáva, že po každých hrách MOV získa viac, ako odhadoval, a preto aj príjmy MŠF zvykli byť vyššie.

To však nemusí byť prípad tokijských OH, ktoré vážnym spôsobom zasiahla koronakríza. Preloženie hier sprevádzajú dodatočné náklady, ktoré sa odhadujú na ďalšie 3 miliardy dolárov a MOV hodlá organizátorom prispieť sumou 650 miliónov.

Až 15 z 28 MŠF je zásadne závislých na príjmoch z MOV

J. Weinreich zanalyzoval viac než stovku výročných a audítorských správ MŠF letných olympijských športov, aby zistil mieru ich závislosti na príjmoch od MOV.

Podľa tejto analýzy, iba 6 z 28 MŠF dostáva od MOV v každom olympijskom cykle po skončení OH sumu, ktorá predstavuje menej ako 10% ich príjmov. Patrí sem v prvom rade futbalová FIFA, ktorá má priemerný ročný príjem na úrovni 1,6 miliardy dolárov, z čoho príjmy od MOV predstavujú iba zanedbateľných 0,38%. Druhou najbohatšou federáciou je Svetové ragby, pre ktoré príspevok z MOV predstavuje iba

3% z jeho ročných príjmov. Podobne sú na tom aj basketbal, volejbal, tenis a jazdectvo.

Ďalších 7 z 28 MŠF dostáva od MOV okolo 25% zo svojich príjmov. Tieto federácie môžu byť považované za relatívne nezávislé na olympijských príspevkoch, pričom sa tu ocitli športy ako atletika, plávanie, cyklistika, bedminton, džudo, stolný tenis a hádzaná. V dôsledku koronakrízy však môže byť ich situácia, v porovnaní s prvou skupinou, o niečo vážnejšia, keďže okrem v súčasnosti neistého tokijského príspevku od MOV sú ohrozené aj príjmy z ich ďalších vlastných aktivít a zdrojov.

V poslednej skupine sa nachádza až 15 z 28 MŠF, pre ktoré príspevok z MOV predstavuje 35% až 96% ich celkových príjmov. Do tejto spoločnosti patrí gymnastika, box, veslovanie, vzpieranie, športová strelba, lukostrelba, šerm, pozemný hokej, kanoistika, triatlon, zápasenie, jachting, taekwondo, moderný päťboj a golf. Posledný menovaný šport, však predstavuje určitú výnimku, pretože Svetová golfová federácia (IGF) bola prakticky založená iba preto, aby dohliadala na súťaže na olympijských hrách.

Majú MŠF dostatočné rezervy, aby bez MOV dokázali fungovať?

Asi polovica z 28 MŠF sa môže v prípade pohotovosti spoliehať na finančné rezervy. Tie sa, podľa J. Weinreicha, pohybujú na úrovni 20 až 30 miliónov švajčiarskych frankov (približne rovnaká suma v dolároch).

Príkladom je Medzinárodná gymnastická federácia (FIG), ktorá patrí do najvyššej A-kategórie poberateľov olympijských príspevkov. Minulý rok pritom skončila svoje hospodárenie s neočakávaným finančným ziskom 3 miliónov dolárov a jej rezervy predstavujú 27 miliónov, čo by jej, aj napriek väčšej odkázanosti na príjmoch z MOV, malo pomôcť súčasne neisté obdobie prekonať.

Podobná situácia je aj v prípade Svetovej atletiky (WA) či Medzinárodnej plaveckej federácie (FINA), ktoré patria k tým bohatším a sú tiež súčasťou áčkového klubu „olympijských poberateľov“.

Vzhľadom na zásadnú závislosť na príjmoch od MOV sa však niektoré z federácií v súčasnosti ocitli v

Futbalová FIFA patrí k najlepším finančne zabezpešeným MŠF

situácii, ktorá doslova ohrozuje ich vlastnú existenciu. Boxerská AIBA je už teraz takmer insolventná a zakázaná. Vážne finančné problémy hlási aj vzpieranie, ktoré z finančných rezerv žije už niekoľko rokov, keďže svoje fungovanie nedokáže financovať z iných zdrojov. Jej dnes už bývalý prezident Tamás Aján musel v apríli odstúpiť z funkcie potom, čo bol v nemeckej televízii odvysielaný dokument, dokazujúci jeho korupčné praktiky súvisiace so zatajovaním dopingových prípadov či kupovania hlasov pri voľbách o prezidentský post. Dramatická situácia je aj v rámci Medzinárodnej kanoistickej federácie (ICF) a strešnej organizácie moderného päťboja (UIPM), ktoré sú na MOV finančne závislé z viac než 90%.

Najlepšou poistkou proti koronakríze sú ruskí miliardári

Podobnú odkázanosť na príjmov z MOV vykazuje aj Medzinárodná federácia športovej strelby (ISSF) a Medzinárodná šermiarska federácia (FIE), ktorým sa len ťažko darí generovať vlastné marketingové príjmy, okrem ziskov z MOV.

ISSF dostáva od MOV tiež viac ako 90% svojich príjmov, ale v prípade potreby ich dokáže zachrániť jej

prezident Vladimír Lisin, ktorý je ruským miliardárom. Krátko po svojom zvolení do funkcie v novembri 2018 založil rozvojový fond, do ktorého z vlastných zdrojov venoval 10 miliónov dolárov.

Ako povedal jeden z nemenovaných členov MOV, „Športová strelba a šerm majú to najlepšie poistenie zo všetkých federácií“.

Ďalší ruský miliardár Alisher Usmanov, ktorý je prezidentom FIE, už teraz prispieva do rozpočtu svojej federácie sumou, ktorá je porovnateľná s príspevkom MOV. V roku 2017, napríklad, predstavovali príjmy FIE 11,5 milióna švajčiarskych frankov, z čoho 5,7 milióna predstavovali príspevky MOV a 4,9 milióna dar A. Usmanova. Odhady hovoria, že ruský miliardár je pripravený prispieť do pokladnice FIE v najbližších troch olympijských cykloch sumou 80 miliónov švajčiarskych frankov. „Myslím, že naša federácia si to zaslúži“, povedal počas jedného zo zasadnutí.

MOV pripravený pomôcť

Pre väčšinu letných olympijských športov však situácia nie je tak jednoduchá a na finančnú pomoc svojho voleného mecenáša sa nemôže spoliehať.

V priebehu mája MOV deklaroval, že okrem finančnej pomoci organizátorom OH v Tokiu vo výške 650 miliónov dolárov poskytne ďalších 150 miliónov na pomoc olympijskému hnutiu. Sem sú však zahrnuté nielen dotknuté medzinárodné športové federácie, ale tiež národné olympijské výbory a ďalšie športové organizácie uznané MOV.

To, či uvedená suma bude pre MŠF stačiť, teda nie je isté. MOV sa však so švajčiarskou federálnou vládou dohodol aj na finančnej pomoci vo forme pôžičiek, o ktorú sa môžu uchádzať federácie so sídlom vo Švajčiarsku. Podľa posledných informácií z viac než 50 takýchto federácií túto možnosť plánujú využiť až dve tretiny z nich.

Tieto opatrenia by mali pomôcť MŠF zostať funkčnými v olympijskom cykle 2017-2020. MOV totiž nie je príliš naklonený vyplácaniu podielov zo zisku z tokijských hier vopred. Rokovania s federáciami údajne prebiehajú na individuálnej báze.

Problémy letných MŠF poukázali na zraniteľnosť svetového športu

Finančné zisky v nasledujúcom cykle pre roky 2021-2024 sú tiež do nezanedbateľnej miery závislé na tom, či sa uskutočnia ZOH 2022 v Pekingu a OH 2024 v Paríži, opak čoho si MOV v ani tom najhoršom sne nepripúšťa. Už teraz sa odhaduje, že federácie budú očakávať väčší príjem, ako by mal byť ten

tokijský. V kuloároch sa hovorí o 650 až 700 miliónoch dolárov. Vyjednávania o podieloch federácií na zisku z vysielacích práv boli tvrdé už v 60. rokoch, keď bol športový marketing doslova v plienkach. V súčasnosti je to, podľa J. Weinreicha, zložitá a ťažko pochopiteľná športovo-politická veda.

To, či sa parížske ambície letných olympijských športov naplnia, ukáže až budúcnosť. Tokijský prípad však ukazuje, ako zúfalo závislý je biznis model svetového športu na komercializácii jeho vrcholovej podoby a na príjmoch, ktoré generujú jeho podujatia. Až dve tretiny z miliardových príjmov MOV, FIFA či NBA sú závislé na predaji vysielacích práv. Bez podujatí však nie je čo vysielateľ, a teda ani čo predateľ, a tým pádom nie sú ani žiadne zisky, ktoré by tento systém dokázali ďalej financovať.

Na druhej strane doslova inflácia nových športových podujatí spôsobuje ďalšie vyčerpanie zdrojov financovania, ktoré tiež nie sú bezodné. Nezmyselnosť vzniku nových podujatí umocňuje skutočnosť, že nedokážu generovať príjmy, ktoré by ich dokázali ufinancovať. Ich organizácia je tak v podstate závislá na štáte a jeho ochote použiť peniaze daňových poplatníkov a v nejednom prípade sa aj zadlžovať.

Tohtoročná pandémia ochorenia COVID-19 vyslala jasný varovný signál o tom, aký je tento model zraniteľný a jeho udržateľnosť v najbližších rokoch otázná.

Európske hry su jedným z posledných prírastkov do portfólia medzinárodných športových podujatí

PARÍŽSKE OLYMPIJSKÉ HRY SA NESÚ V DUCHU TRVALEJ UDRŽATEĽNOSTI, AJ NAPRIEK COVID-19

IGOR KOVÁČ

Tento rok bol celý svet v očakávaní najväčšieho sviatku športovcov v japonskom Tokiu. Ten sa zo všeobecne známych príčin nakoniec neuskutoční, pretože bol preložený o jeden rok. Svetové médiá sa predbiehajú v informovaní o tom, čo všetko tento bezprecedentný krok pre japonských organizátorov prináša. V záplave správ však akoby zanikalo dianie v dejisku OH 2024 v Paríži. Francúzski organizátori majú štyri roky pred plánovaným otvorením hier plné ruky práce. Jednou z ich kľúčových ambícií je usporiadať hry v súlade s najvyššími trvalo udržateľnými štandardmi. V kontexte krízy spôsobenej ochorením COVID-19 sa však jej naplnenie môže stať väčšou výzvou, než očakávali.

Organizácia olympijských hier sa ocitla v dobe, kedy je viac než kedykoľvek predtým potrebné klásť dôraz na princípy trvalej udržateľnosti. Tá sa, samozrejme, netýka iba bežne vnímanej ekologickosti a ohľaduplnosti k životnému prostrediu, ale má aj svoj ekonomický či sociálny rozmer. Medzinárodný

olympijský výbor (MOV) aj pod tlakom zhoršujúceho sa imidžu svojho vlajkového podujatia pristúpil k celému radu opatrení a zmien, ktoré sa dotýkajú zreformovaného kandidátskeho procesu i rôznych aspektov organizácie hier. Znižovanie nákladov, presadzovanie podmienky dlhodobu nulových emisií

uhlíka, či zvýšený dôraz na dodržiavanie základných ľudských práv, sú len niektoré z opatrení, ktoré MOV začlenil do hosťateľského kontraktu s organizátormi hier.

Týka sa to, pochopiteľne, aj organizátorov OH 2024, ktorí sa novej olympijskej realite museli tiež prispôbiť. Tí sa rozhodli vytvoriť projekt, ktorý má trvalo udržateľné princípy zohľadňovať v celej svojej komplexnosti. V snahe o minimalizáciu nákladov i environmentálnych dopadov sa napríklad z viac než 95% opierajú o využitie existujúcej či dočasnej infraštruktúry. Napriek tomu však musí byť vybudovaných aj niekoľko objektov, ktoré musia tiež spĺňať celý rad trvalo udržateľných štandardov.

Jedným z nich je aj olympijské plavecké centrum, ktorého víťazný návrh bol v máji predstavený verejnosti. Jeho kvalita ho pritom predurčuje na to, aby sa stalo symbolom záväzku Paríža zapísať sa do olympijskej histórie zodpovednejším prístupom, ako bol ten reprezentovaný Aténami, Pekingom či Riom.

Olympijské plavecké centrum ako symbol trvalej udržateľnosti

Nové plavecké centrum vyrastie v lokalite Saint Denis na severe Paríža. Na realizáciu tohto projektu čakajú miestni obyvatelia už od roku 2005, kedy Paríž kandidoval na OH 2012. Nakoniec sa ho dočkajú o takmer 20 rokov neskôr.

Pohľad na podobu nového plaveckého centra v Saint Denis na severe Paríža. Foto: VerhoevenCS, Ateliers 2/3/4, Proloog

*Pohľad do interiéru nového
plaveckého centra v Paríži*

Foto: VerhoevenCS, Ateliers 2/3/4, Proloog

Pôvodný plán počítal s výstavbou športoviska s kapacitou 15 000 divákov. Po štátnom audite projektu v roku 2018 však organizátori dospeli k zisteniu, že jeho realizácia v sebe nesie príliš vysoké riziko predražovania. Jeho odhadovaný rozpočet sa pohyboval na úrovni 260 miliónov eur. Olympijské plavecké centrum v Londýne pritom stálo až 370 miliónov, pretože bolo predražené až trojnásobne. Cena toho tokijského sa dokonca vyšplhala až na 480 miliónov.

V Paríži sa preto rozhodli pre úpravu projektu a k zníženiu jeho kapacity na 6 000 divákov, pričom bude slúžiť iba pre potreby súťaží skokov do vody, synchronizovaného plávania a vodného póla. Pre plavecké súťaže bude postavené samostatné dočasné športovisko s kapacitou 15 000 divákov, ktoré však nebude financované zo štátnych zdrojov, ale výhradne z rozpočtu organizačného výboru. To bude po hrách demontované a jeho bazény znova použité na iných miestach v rámci regiónu Saint Denis.

Nové, kapacitne menšie plavecké centrum má spĺňať trvalo udržateľné princípy hneď v niekoľkých ohľadoch. Víťazný návrh nového centra má disponovať celým radom inovácií. Tie spočívajú predovšetkým vo využití jediného modulárneho bazéna s dĺžkou 70 m, čo z neho robí unikát. Zvyčajne sa totiž takéto centrá budujú s dvoma samostatnými bazénmi – jedným pre skoky do vody a druhým pre ostatné disciplíny. Táto inovácia prispieva k redukcii celkovej zastavanej

plochy, ktorá znížila náklady o 10 miliónov eur. Z environmentálneho hľadiska jeden takýto bazén využíva iba jeden filtračný systém a zároveň prispieva k zníženiu objemu vody i redukcii nákladov na jej vykurovanie.

Trvalo udržateľné princípy umocňuje aj skutočnosť, že na výstavbu centra budú použité organické materiály a 7 000 m² jeho strechy budú pokrývať fotovoltaické panely, čím sa stane jednou z najväčších mestských solárnych fariem vo Francúzsku. Budova má byť harmonickým spôsobom zakomponovaná do okolitého prostredia a prakticky má napĺňať všetky trvalo udržateľné ciele definované OSN.

Tie sa odrážajú aj v modulárnom aspekte centra a v jeho funkčnej flexibilitate. Okrem plávania má byť totiž objekt prispôsobiteľný aj pre iné športy, napr. skejtbording, športové lezenie, fitness, malý futbal či basketbal 3x3. Unikátom má byť športové recyklačné centrum, ktoré tu má nájsť svoje miesto. V budúcnosti majú v okolí centra vyrásť priestory aj pre ďalšie športy, čím by malo dokázať pritiahnúť ešte viac návštevníkov.

Vďaka pohyblivým stenám a dnu bazéna (v niektorých jeho častiach) je možné jeho prispôbenie tak pre vrcholový šport, ako aj rekreačné plávanie. Flexibilné nastavenie jeho rozmerov tak umožňuje jeho využitie rôznymi cieľovými skupinami, či už sú to deti, alebo vyznávači dráhového plávania. Centrum tak v konečnom dôsledku umožňuje naplniť hlavný cieľ,

pre ktorý bude postavené a financované z verejných zdrojov, a to poskytnúť podmienky na zvýšenie „plaveckej gramotnosti“ Francúzov. Tento plán inicioval department Seine-Saint-Denis a francúzska vláda. Metropolitná vláda Veľkého Paríža by mala každoročne poskytovať dotáciu vo výške 2,5 milióna eur, ktorá miestnemu obyvateľstvu umožní v centre praktizovať plávanie za veľmi atraktívne ceny.

Výstavba centra má začať v roku 2021, a keďže zmluva s dodávateľom obsahuje aj tzv. „integračné klauzuly“, pri jeho realizácii by tak malo byť poskytnuté zamestnanie pre mladých ľudí z departmentu Seine-Saint-Denis.

COVID-19 sa postaral o navýšenie ceny

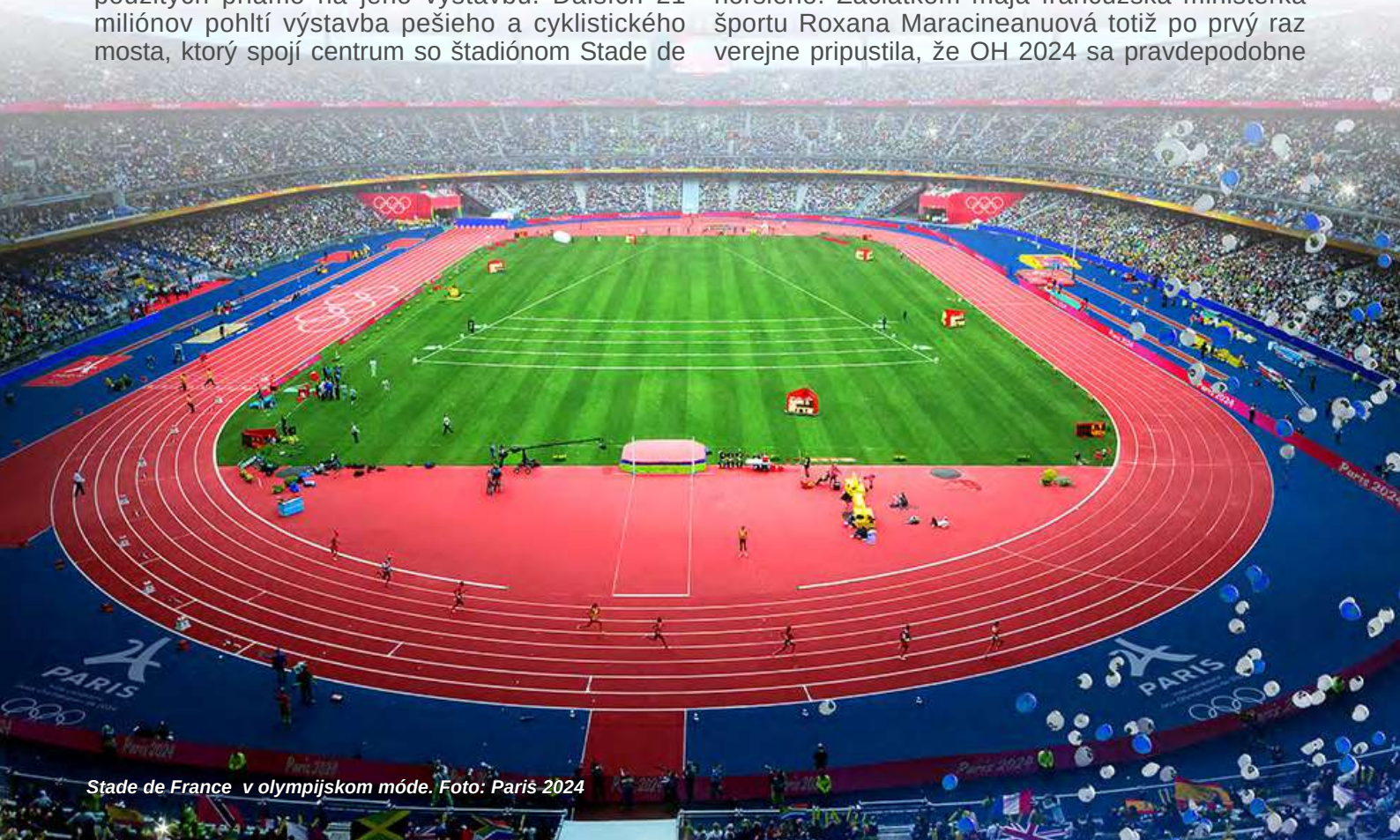
Organizátori argumentujú, že trvalo udržateľné princípy zohľadňuje aj finančná stránka projektu plaveckého centra. Oproti pôvodným 260 miliónom totiž modifikovaný projekt počítá s rozpočtom 174 miliónov eur. Z tejto sumy bude 126 miliónov eur použitých priamo na jeho výstavbu. Ďalších 21 miliónov pohlí výstavba pešieho a cyklistického mosta, ktorý spojí centrum so štadiónom Stade de

France, 7 miliónov si vyžadujú dočasné olympijské úpravy a 20 miliónov dobudovanie vodného parku po hrách.

Rozpočet na realizáciu centra je však vyšší ako pôvodný odhad vo výške 111 miliónov eur. Jedným z hlavných dôvodov nárastu nákladov je pritom rast cien stavebných prác o 20-25% v regióne Ile-de-France kvôli pandémie ochorenia COVID-19. Na zvýšení nákladov sa podieľa aj aplikácia spomínaných inovačných prvkov a zabezpečenie multifunkčnosti centra. S tými však počíta aj celkový rozpočet organizátorov na infraštruktúru. Zvýšené náklady na centrum sa tak zatiaľ neprejavili na zvýšení tohto 3,2 miliardového rozpočtu.

Spôsobí COVID-19 parížskym organizátorom ďalšie problémy?

Horúca otázka pre parížskych organizátorov však znie, či navýšenie nákladov plaveckého centra v dôsledku pandémie nie je iba začiatok a predzvesť niečoho horšieho. Začiatkom mája francúzska ministerka športu Roxana Maracineanuová totiž po prvý raz verejne pripustila, že OH 2024 sa pravdepodobne

Stade de France v olympijskom móde. Foto: Paris 2024

Tony Estanguet. Foto: Paris 2024

nevyhnú prekročeniu rozpočtu, aj keď sa zaviazali, že hry budú vzorom príkladného manažmentu. Nová situácia prinútila organizátorov k prehodnoteniu projektu a k hľadaniu riešení a potenciálnych úspor. Lokálni politici však vyzývajú, aby to nebolo na úkor záväzkov a sľubov ohľadom trvalo udržateľného dedičstva pre miestnych obyvateľov.

Situáciu neľahčuje ani chýbajúcich 1,2 miliardy eur, ktoré majú prísť do rozpočtu organizačného výboru od sponzorov. Aj tieto financie sa majú podieľať na výstavbe infraštruktúry. V dôsledku pandémie sa budúci rok očakávajú výpadky príjmov, a to starostka Paríža Anne Hidalgo už minulý rok zamietla stomiliónovú ponuku firmy Total, keďže hry nechcela spájať s firmou využívajúcou fosílnu palivú. Ostatní veľkí sponzori sa však zatiaľ vôbec neponáhľajú. Hlasy z radov miestnych politikov sa už ozývajú aj v tomto prípade a varujú, že daňoví poplatníci nebudú pokrývať tieto výpadky súkromného sektora, keďže sa pod takú dohodu nepodpísali. Verejnosť by to jednoducho neakceptovala.

Čakajú OH 2024 zmeny?

Organizátori zatiaľ počítajú s niekoľkými zásadnými úspornými opatreniami. Jedným z nich je redukcia kapacity olympijskej dediny, ktorá by sa mala znížiť zo 17 000 na 15 000 postelí. Úspora 2000 postelí z kapacity dediny znamená ušetrené milióny eur na výstavbu. Tento krok sa pritom už roky ukazoval ako nevyhnutný. Na letných hrách sa zúčastňuje až 20 500 športovcov a ich sprievodu a roky sa zaužíva pravidlo, že olympijská dedina by mala mať kapacitu 17 000 postelí. Šéf organizačného výboru Tony Estanguet však zdôrazňuje, že reálne sa v dedine nikdy nenachádza viac ako 10 000 osôb naraz. Prispôsobenie jej celkovej kapacity reálnemu počtu jej užívateľov je preto viac než zmysluplným riešením.

Organizátori tiež začali zvažovať úpravy v rámci organizácie dopravy. Jedným z riešení, ktoré dokáže ušetriť ďalšie milióny, je zdieľanie autobusovej dopravy pre verejnosť so sprievodom športovcov. T. Estanguet aj v tomto prípade argumentuje, že sa im

Tony Estanguet. Foto: Paris 2024

PARIS 2024

ťažko odôvodňuje zavedenie paralelného systému olympijskej autobusovej dopravy v meste, ktoré má stanicu metra každých 400 m. K situácii sa vyjadril aj britský komunikačný expert Nick Varley, ktorý sa podieľal na úspešných kandidatúrach Londýna, Rio de Janeira, Tokia i Paríža. „My všetci, čo sme boli na olympijských hrách, sme vždy svedkami toho, aké množstvo nevyužitých áut stojí v dopravných depách. Ak máte šťastie a dostanete k dispozícii auto aj so šoférom, ktorý vás odvezie prakticky kam chcete, môže to byť skvelým zážitkom, ale takéto praktiky mali byť už dávno minulosťou.“

T. Estanguet tiež zdôraznil, že najímanie tisícov expertov do organizačného výboru môže byť ďalším zbytočným a drahým luxusom. Namiesto toho, by mohli využiť ľudské zdroje, ktoré sú v rámci francúzskych či medzinárodných športových federácií, alebo súkromných organizácií, ako je Amaury Sport Organisation, ktorá má bohaté skúsenosti s Tour de France či Vuelťou. Toto riešenie by opäť vyšlo nepomerne lacnejšie.

Guy Druet, člen MOV, olympijský víťaz v behu na 110 m prekážok z OH 1976 a bývalý francúzsky minister športu sa však nechal počuť, že by v súčasnej

situácii bolo vhodným riešením zbaviť sa v rámci olympijského programu aj štyroch doplnkových disciplín (skejtboarding, športového lezenia, surfingu a breakdancu). Tento nápad však parížski organizátori – zatiaľ – vylučujú. Veria totiž, že tieto športy nepredstavujú pre ich hry dodatočnú nákladovú položku, ale skôr formu lieku či receptu, ako ich môžu ešte vylepšiť. Júnové zasadnutie výkonného výboru MOV však dospelo k záveru, že konečné rozhodnutie o osude týchto športov padne v decembri tohto roka.

Prinúti COVID-19 presunúť aj parížske hry?

V reakcii na ročný odklad tokijských hier či futbalového európskeho šampionátu navrhol politik z parížskeho mestského zastupiteľstva, Nicolas Bonnet-Oulaldj preloženie parížskych hier na rok 2025. K jeho názoru sa pridali aj ďalší politici. Parížska starostka A. Hidalgo sa k tomuto návrhu nevyjadrila. Nakoľko však OH 2024 majú byť oslavou storočnice olympijských hier v Paríži (konali sa tu OH 1924), tento rok sa vo všeobecnosti považuje za „posvätný“. MOV tento návrh zmietol zo stola argumentujúc podobnými problémami s rezervovanými hotelmi či športoviskami ako v Tokiu. Je pochopiteľné, že tokijský scenár v

olympijskom hnutí nevolá po zopakovaní. O situácii však rozhodne aj COVID-19, ktorého prípadná druhá vlna môže diktovať pravidlá.

Svedčia o tom aj ďalšie reakcie niektorých parížskych politikov, ktorí verejne upozorňujú na to, že verejnosť má v súčasnej situácii právo vyjadriť sa v referende k tomu, či by mesto malo ďalej pokračovať v prípravách alebo sa radšej vzdať svojho sna zorganizovať po sto rokoch najväčšiu oslavu svetového športu.

Organizátori sú odhodlaní dodržať svoje sľuby

Vzhľadom na skutočnosť, že výstavba kľúčových projektov má začať až v roku 2021, pandémia zatiaľ nespôsobuje žiadne zásadné meškania. COVID-19 zapríčinil mesačné zdržanie demolačných prác na mieste budúcej olympijskej dediny. Zatiaľ sa stále očakáva, že všetky stavby by mali byť hotové do konca roka 2023, najneskôr v marci 2024.

Člen organizačného výboru Bernard Thibault však upozorňuje, že je potrebné zachovať ostražitosť a nedovoliť súčasnej situácii ovplyvniť naplnenie trvalo udržateľných cieľov. „Pár mesiacov pred začiatkom hlavných stavebných prác, ktoré budú vyžadovať 12 000 až 15 000 robotníkov, je potrebné zabezpečiť, aby

stavebné a dodávateľské firmy nezneužívali súčasnú situáciu a nedostatok pracovných síl, ktorý sa očakáva až do roku 2030. Bude stále potrebné dodržiavať zdravotné a bezpečnostné podmienky a nepodliehať tlakom znižovať cenu práce importovaním lacnej pracovnej sily zo zahraničia. Ako organizátori sme sa zaviazali, že hry zvýšia zamestnanosť miestneho obyvateľstva. Nesmieme dopustiť, aby sme robili ústupky v rámci ochrany životného prostredia. Zatiaľ si nemusíme robiť vážnejšie starosti, ale zostávame bdely.“

Aj napriek pandémie a jej dopadom sú tak parížski organizátori stále odhodlaní dodržať svoje sľuby a zorganizovať hry v duchu trvalej udržateľnosti. T. Estanguet v tejto súvislosti deklaroval, že parížske OH budú naďalej zodpovedné, udržateľné a otvorené pre všetkých. Budú reflektovať klimatické zmeny, potreby dotknutých území i rozpočtové obmedzenia. Aj preto sa rozhodli nanovo pristúpiť ku konceptu hier a prepracovať celý model. Ten by mal lepšie reflektovať heslo: „Menej je niekedy viac.“ Človek a jeho potreby však majú naďalej zostať stredobodom jeho pozornosti. COVID-19 sa tak môže stať nielen zdrojom problémov, ale aj príležitosťou urobiť z OH 2024 nový vzor toho, ako k organizácii hier v budúcnosti pristupovať.

Foto: Google Maps

Vizualizácia areálu vodného slalomu vo Vaires-sur-Marne
Foto: Paris 2024

CENTRUM VODNÉHO SLALOMU VAIRES-SUR-MARNE

V júni 2019 bolo spustené do prevádzky prvé novovybudované športovisko pre parížske olympijské hry. Centrum vodného slalomu vo Vaires-sur-Marne je situované 30 km od Paríža na brehu jazera, ktoré už 20 rokov slúži pre potreby francúzskeho veslovania a kanoistiky. To bolo súčasťou parížskeho olympijského projektu už pre rok 2012. Počas OH 2024 tak budú veslári, kanoisti a vodní slalomári opäť súťažiť na jednom mieste, podobne ako v roku 2008 v Pekingu.

Zatiaľ čo pekinský areál však skončil po hrách nevyužitý a v dezolátnom stave, francúzski organizátori sa postarali o to, aby sa ich komplex dočkal zmysluplného využitia aj po skončení olympijských súťaží. Centrum totiž už štyri roky pred svojou olympijskou premiérou slúži verejnosti. Bol navrhnutý tak, aby spĺňal nielen požiadavky vrcholového športu, ale aby bol použiteľný aj na rekreačné účely. Je totiž súčasťou areálu, ktorý za účelom voľnočasových aktivít navštívia ročne 4 milióny obyvateľov regiónu Ile-de-France.

Okrem zabezpečenia zmysluplnej poolympijskej prevádzky zohľadňuje aj koncentrácia troch olympijských športov do jedného komplexu trvalo udržateľný prístup parížskych organizátorov. Toto riešenie im totiž prináša nezanedbateľné úspory, keďže sa tým eliminujú, napríklad, investície do bezpečnostných opatrení

dvoch či troch samostatných športovísk.

Nový komplex sa stal najväčším centrom vodného slalomu v Európe, ktoré tvorí celkovo 800 m tratí, ktoré sú napájané vodou piatimi čerpadlami vytvárajúcimi maximálny prietok 14 m³/s. Stále tribúny s kapacitou 2 000 divákov sa počas olympijských hier či iných významných podujatí môžu navýšiť na 13 000. Okrem súťažného a výcvikového kanála zahŕňa centrum aj nové hangáre pre kanoistov a veslárov, ale tiež športové haly, ubytovacie kapacity, VIP či mediálne priestory. Celkové náklady na výstavbu predstavovali 95 miliónov eur, z čoho regionálna vláda prispela 80 miliónmi.

Víťazný návrh projektu centra vzišiel z medzinárodnej architektonickej súťaže a zaujal predovšetkým svojím citlivým zasadením do okolitého prírodného prostredia. V snahe o čo najpriaznivejšie dopady na životné prostredie, bolo súčasťou výstavby aj vytvorenie 9,5 ha vegetačných a parkových úprav, ktorými bola vykompenzovaná zástavba 6 ha územia. K tomu sa pridáva 800 m² revitalizovaných vodných plôch a výsadba 2,5 ha živých plotov a krovín. Z celého projektu zastavaná plocha predstavuje iba 25%.

Areál vodného slalomu vo Vaires sur Marne je prvým hotovým športoviskom pre OH 2024

Foto: Google Maps

Návrh Arény mestských športov počas OH 2024 v Paríži. Foto: Paris 2024

ARÉNA MESTSKÝCH ŠPORTOV

Je príkladom parížskeho olympijského športoviska, ktoré nepatrí do kategórie permanentných, ale dočasných stavieb. Aréna mestských športov však predstavuje originálny prístup parížskych organizátorov k zaradeniu nových športových odvetví do programu olympijských hier. Na ikonickom mieste, námestí Place de la Concorde v susedstve Louvru a Champs-Élysées vyrastie aréna pre športy ako breakdancing, skejtbording, športové lezenie, BMX či basketbal 3x3.

Organizačný výbor OH 2024 zdôrazňuje, že tento jedinečný koncept umiestnený priamo v srdci Paríža umožňuje efektívnejšie využitie zdrojov, pretože zjednoduší organizáciu dopravy a ďalších operačných prvkov prípravy a prevádzky športovísk a v neposlednom rade zníži náklady i environmentálne dopady v oveľa výraznejšej miere, než keby boli príslušné športy rozmiestnené do viacerých lokalít.

Dočasná aréna, ktorej výstavba bude financovaná zo súkromných zdrojov organizačného výboru, by mala mať kapacitu 35 000 divákov a poskytne úplne novú olympijskú skúsenosť pre novú kategóriu olympijských divákov, ktorej sa MOV snaží zaradením týchto športov priblížiť.

DÁNSKY SYSTÉM ŠPORTU JE JEDINEČNÝ V EURÓPE

IGOR KOVÁČ

Foto: Rune Johansen

Tento príspevok sa zameriava na inštitucionálne, legislatívne i finančné špecifiká systému športu v Dánsku. Prezentované informácie sa opierajú prevažne o práce prof. Bjarneho Ibsena z univerzity v Odense, ktoré boli v roku 2017 publikované ako súčasť obsiahlej štúdie o organizácii športu v Austrálii, Kanade a 11 krajinách Európy.

Dánsko je krajina, ktorá je svojimi základnými geografickými parametrami nepochybne porovnateľná so Slovenskom. S 5,7 miliónmi obyvateľov a rozlohou 43 000 km² je jednoznačne na úrovni 5,4 milióna obyvateľov Slovenska, žijúcich na území s rozlohou 49 000 km². Územie Dánska sa člení na 5 regiónov, to slovenské na 8 regiónov. Pri tejto elementárnej geografii sa však paralely oboch krajín aj končia. Na rozdiel od Slovenska, kde je 79 okresov, bola

v Dánsku okresná úroveň úplne zrušená. Tie boli totiž nahradené samosprávami na lokálnej úrovni, kde sa Dánsko člení iba na 98 miestnych samospráv (municipalít). Pre porovnanie, Slovensko má na lokálnej úrovni až 2890 miest a obcí.

Vďaka reforme verejnej správy v Dánsku, ktorá začala už v 50. rokoch minulého storočia a posledné úpravy zaznamenala v roku 2007, sa podarilo preniesť

podstatnú časť verejných služieb práve na lokálnu úroveň týchto - v súčasnosti - 98 municipalít. K týmto úlohám patrí, okrem iného, spravovanie sociálnych dávok a pomoci, zdravotná starostlivosť, dentálne služby pre deti, domáca zdravotná starostlivosť a opatrovateľské služby, materské školy, domovy dôchodcov, základné vzdelávanie, voľnočasové vzdelávanie, verejné knižnice, poskytovanie podpory pre kultúrne aktivity a športové kluby i výstavba a prevádzka športovísk. Výsledkom tohto nastavenia je skutočnosť, že až tri štvrtiny všetkých zamestnancov verejnej správy v Dánsku pracujú práve na komunálnej úrovni.

Táto silná decentralizácia verejnej správy sa pochopiteľne dotýka aj organizácie športu v Dánsku. Zatiaľ čo úloha štátu spočíva v rozvoji a implementácii vládnej politiky v oblasti športu a vytváraní legislatívneho a finančného rámca pre dánsky šport, regióny sa v športe neangažujú vôbec, ale miestna samospráva má na starosti financovanie výstavby a prevádzky všetkých športovísk i celú finančnú podporu činnosti športových klubov.

Dánsky mimovládny športový sektor

Na mimovládnej úrovni tvoria dánsky šport neziskové organizácie v podobe klubov, regionálnych organizácií, národných športových federácií a národných strešných organizácií. V poslednom menovanom type organizácií používame, v prípade Dánska, zámerne množné číslo. Na rozdiel od mnohých iných krajín, je totiž z historických dôvodov dánsky šport na národnej úrovni organizovaný až do troch strešných organizácií, z ktorých má každá iné ciele, štruktúry i filozofiu.

Prvou z nich je Národný olympijský výbor a Konfederácia športových zväzov Dánska (DIF), ktorá tvorí strechu pre 62 národných športových federácií (NŠF), združujúcich približne 9 000 klubov a 1,9 milióna členov. Konfederácia bola založená už v roku 1896 a stala sa centrálnou organizáciou pre celé spektrum športových federácií, ktorá bola zodpovedná aj za organizáciu národných šampionátov. To viedlo k prirodzenej spolupráci s Dánskym olympijským výborom, ktorý vznikol v roku 1905. K formálnemu

Royal Arena v Kodani je jedným z posledných prírastkov športovej infraštruktúry v Dánsku pri príležitosti hokejových MS 2017

spojeniu oboch inštitúcií však došlo až v roku 1993. DIF na národnej úrovni zodpovedá za zastupovanie spoločných záujmov všetkých NŠF, ktoré majú formálne v kompetencii vrcholový šport aj šport pre všetkých. Podľa Ibsena, sa však v praxi ich činnosť takmer výlučne sústreďuje na jeho vrcholovú podobu.

Druhou strešnou organizáciou je Dánska gymnastická a športová asociácia (DGI), ktorá reprezentuje 15 regionálnych asociácií pôsobiacich výlučne v oblasti športu pre všetkých. V roku 2015 DGI združovala asi 6000 klubov a 1,5 milióna členov. Pôvodne vznikla v roku 1861 ako Dánska strelecká asociácia, ku ktorej bola neskôr pričlenená aj švédská podoba gymnastiky, ktorá sa inštitucionálne vyvinula do podoby DGI. Táto súčasť dánskeho športu bola pôvodne súčasťou roľníckeho hnutia na dánskom vidieku s vlastnými ideálmi športu, ktoré sa odlišovali od tých olympijských.

Treťou strešnou organizáciou je Dánska federácia firemného športu (DFIF), ktorá združuje 80 lokálnych firemných športových asociácií s asi 370 000 členmi. DFIF bola založená v roku 1946 a zohrala dôležitú úlohu pri rozvoji tejto špecificky dánskej tradície združovania zamestnancov a rôznych profesií prostredníctvom organizovania športových aktivít medzi kolegami. DFIF tak poskytuje športové a pohybové aktivity pre zamestnancov dánskych firiem, ktorí sa združujú v približne 8000 neformálnych skupinách a kluboch.

DFIF sa zameriava špecificky na firemný šport, zatiaľ čo cieľovou skupinou DIF a DGI je celá dánska populácia so zvláštnym dôrazom kladeným na šport mládeže (na rozdiel od DFIF). Ďalším dôležitým rozdielom je tiež skutočnosť, že väčšina klubov, ktoré spadajú pod DIF alebo DGI, sú členmi oboch týchto strešných organizácií (až 60%). V prípade klubov pod DFIF k takémuto prieniku s ostatnými dvoma dánskymi „strechami“ takmer vôbec nedochádza. Aj preto sa dnes odhaduje celkový počet dánskych športových klubov na 16 000 a nie 23 000.

Okrem viac než dvoch miliónov členov v rámci týchto 16 000 klubov je asi 200 000 Dánov fyzicky aktívnych v rámci tzv. „večerných škôl“. Tieto neziskové

organizácie poskytujú rôzne rekreačné a kultúrne aktivity, medzi ktoré patria aj rôzne cvičenia, napr. joga, pilates či kalanetika. Podobne ako športové kluby, sú aj tieto financované miestnymi samosprávami, ale nie sú súčasťou formálneho systému športu.

Polovládne športové organizácie

Popri troch strešných organizáciách je ďalším špecifikom dánskeho systému športu medzistupeň medzi vládnu a mimovládnu úroveň v podobe tzv. polovládnych (semi-governmental) organizácií. Silná decentralizácia verejnej správy v Dánsku má za následok aj skutočnosť, že vláda neprejavuje veľký záujem o zachovanie vplyvu na šport, pretože ho považuje za záležitosť, ktorú si majú spravovať samotní občania. Dôkazom je skutočnosť, že na ministerstve kultúry, ktoré má na starosti oblasť športu, sa mu venujú len 4 zamestnanci.

Napriek tomuto vládne prístupu, ktorý vyústil do silnej autonómie dánskych športových organizácií, sa štát postaral o vznik a financovanie 6 nezávislých štátnych organizácií. Fungovanie väčšiny z nich je ošetrené príslušnou legislatívou a vláda môže rozhodovať o ich zrušení či zmene. Ich financovanie je takmer výhradne závislé od štátnych dotácií a vláda tiež určuje členov ich výborov.

Prvou z týchto 6 organizácií je Team Denmark, ktorej úlohou je rozvoj dánskeho vrcholového športu v podobe poskytovania finančnej podpory vybraným športom a ich športovcom. Organizácia bola

zriadená ministerstvom kultúry na základe schválenia zákona o vrcholovom športe v roku 1984. Skutočnosť, že sa štát vo vrcholovom športe takýmto formálnym spôsobom začal angažovať až polovici 80. rokov, je dôsledkom celkového prístupu štátu k otázke športu, ktorý je tradične vnímaný predovšetkým ako šport pre široké masy za účelom rozvoja zdravia, sociálnych väzieb a pozitívnych hodnôt. Podľa B. Ibsena tento idealistický pohľad na šport stále zohľadňuje aj dánska legislatíva. Až do 80. rokov panoval v Dánsku politický konsenzus, že verejné financie by mali prúdiť len na podporu neprofesionálnych športových aktivít a nie profesionálneho športu.

Politici odôvodňovali financovanie športu len pre jeho prínos v oblasti zdravia, prevencie negatívnych sociálnych javov a rozvoja pozitívnych hodnôt, ale nie pre jeho profesionálny, súťažný aspekt, ktorý je jeho integrálnou súčasťou. Aj preto všetky politické strany pri zriaďovaní Team Denmark a schvaľovaní zákona o vrcholovom športe v roku 1984 zdôraznili, že v Dánsku podpora vrcholový šport, ale len v „spoločensky prijateľnej a zodpovednej podobe.“ V preklade to znamená, že vrcholový šport v Dánsku musí reflektovať spoločenské a etické hodnoty a normy. Medzi ne nepochybne patrí aj verejné zdravie, ktoré sa stalo v poslednom období predmetom intenzívnej diskusie aj v súvislosti s vrcholovým športom. Zdravotná politika Dánska i samotný výskum v tejto oblasti sa totiž stále viac odkláňajú od pojmu „šport“ k termínom, ako sú „cvičenie“ a „pohybová aktivita“, zatiaľ čo športové organizácie sa aj naďalej snažia argumentovať zdravotnými prínosmi svojich športov v snahe udržať si podporu ministerstva zdravotníctva a štátneho financovania.

Druhou polovládnu organizáciou je Sport Event Denmark, ktorá bola založená podobne ako Team Denmark v snahe štátu „zlepšiť“ postavenie Dánska na svetovej mape a jeho renomé v olympijskej rodine“. Najdôležitejšou úlohou organizácie je pomáhať pri

získavaní práv na usporiadanie vrcholných športových podujatí a priťahovanie týchto podujatí do krajiny. Dlhé obdobie bola činnosť organizácie zameraná len na vrcholné podujatia. V poslednom období sa však jej pôsobenie rozšírilo aj na rekreačné športové aktivity (viac informácií v časopise [E-Športinform 02/2018](#)).

Tretou z tejto skupiny organizácií je Dánska nadácia pre kultúrne a športové zariadenia, ktorá sa sústreďuje na rozvoj zariadení v oblasti kultúry, športu a rekreácie (viac informácií v časopise [E-Športinform 03/2019](#)).

Štvrtou organizáciou je Dánsky inštitút športových štúdií, ktorý bol zriadený ako znalostné a výskumné centrum na analýzu rôznych iniciatív v oblasti športu a stimulovanie verejnej diskusie na základné otázky súvisiace s týmito iniciatívami. Organizácia je tiež zodpovedná za zmapovanie stavu športovej infraštruktúry v Dánsku a spravovanie verejnej prístupného portálu dánskych športovísk (viac informácií v časopise [E-Športinform 03/2018](#)). Angažuje sa v rozsiahlom prieskume stavu dobrého riadenia v rámci medzinárodných športových federácií i národných športových organizácií. Výsledkom činnosti tejto inštitúcie je aj zriadenie platformy Play the Game, ktorá si získala celosvetové renomé za svoj prístup pri riešení zásadných problémov svetového

Konferencia Play the Game 2017 v Eindhovene
Foto: Thomas Søndergaard

Na konferenciách Play the Game sa pravidelne zúčastňuje aj člen MOV Richard W. Pound. Foto: Thomas Søndergaard

športu. Jej medzinárodná konferencia organizovaná každé dva roky poskytuje slobodu prejavu a rovnakú príležitosť všetkým účastníkom prezentovať svoje – často aj protichodné - názory necenzurovaným spôsobom (viac informácií v časopise [E-Športinform 01/2017](#)).

Zvyšnými dvoma polovládnyimi organizáciami je antidopingová agentúra Anti-Doping Denmark a Finančná nadácia pre konské dostihy.

Všetkých šesť organizácií je financovaných prostredníctvom ministerstva kultúry výťažkami z lotérií.

Na lokálnej úrovni má ešte väčšina dánskych municipalít zriadené aj špeciálne výbory pre distribúciu dotácií pre športové kluby a neformálne vzdelávanie vo večerných školách, ktoré tiež spadajú do tohto medzistupňa medzi verejnou správou a mimovládnyimi organizáciami.

Základný legislatívny rámec dánskeho systému športu

Zásadným prvkom systému dánskeho športu je, podľa B. Ibsena, skutočnosť, že nie je riadený jediným ministerstvom a zákonom. Jediný významný zákon, ktorý vznikol priamo pre potreby športu je Zákon o vrcholovom športe (Act No. 1155, 25. 9. 2013), ktorý

spadá pod ministerstvo kultúry, a ktoré má od roku 1976 v kompetencii aj oblasť športu.

Jeden z najdôležitejších zákonov, ktorý má vplyv na dánsky šport však vyšiel z „dielne“ ministerstva školstva. Ide o Zákon o distribúcii finančnej podpory pre neformálne vzdelávanie dospelých a aktivity mládeže (The Act on the Allocation of Financial Support to Non-formal Adult Education and Youth Activities), ktorý je známy aj pod názvom „Voľnočasový zákon“ (Leisure Act, No. 149, 25. 3. 2002). Tento zákon vytvára legislatívny rámec pre šport na lokálnej úrovni, pretože samosprávam ukladá povinnosť sprostredkovať športovým klubom a voľnočasovým organizáciám svoje športoviská zadarmo, alebo za veľmi malý poplatok. Rovnako ukladá municipalitám povinnosť preplácať športovým klubom dve tretiny z ceny prenájmu súkromných zariadení, ako aj rôzne finančné granty na ich činnosť.

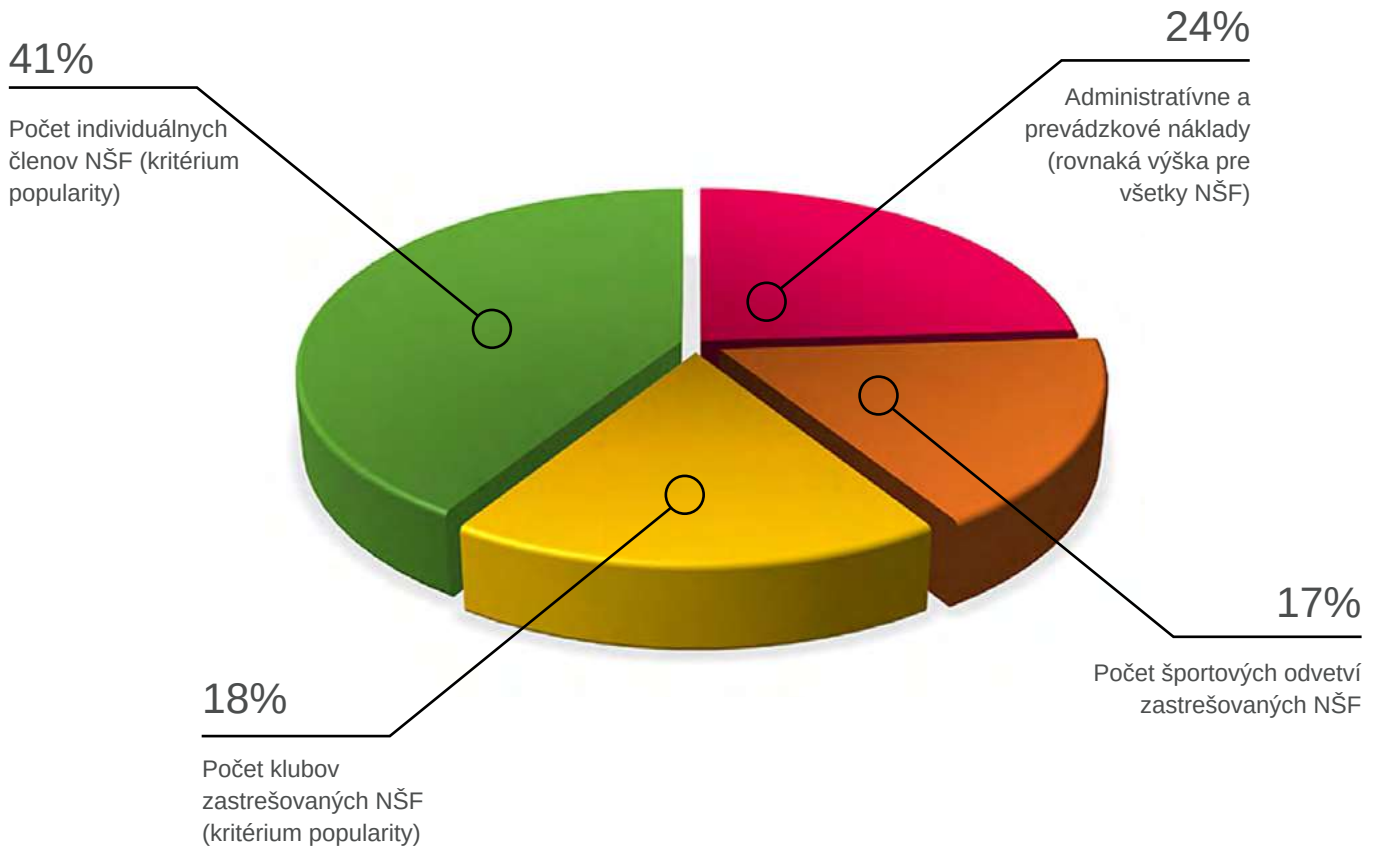
Na národnej úrovni, pochopiteľne, vplýva na financovanie dánskeho športu Zákon o stávkovaní (Act on Gambling, No. 1494, 6. 12. 2016), ktorý spadá do kompetencie ministerstva daní, a ktorý určuje distribúciu výťažkov zo stávkovania a lotérií na rôzne kultúrne a humanitárne účely. Práve tento zákon určuje výšku štátnej dotácie aj pre tri strešné organizácie DIF, DGI, DFIF a 6 polovládnych organizácií (Team Denmark, Sport Event Denmark, Dánska nadácia pre kultúrne a športové zariadenia, Dánsky inštitút športových štúdií...).

Základný legislatívny rámec ešte dopĺňa Zákon o antidopingu (Act No. 1438, 22. 12. 2004), ktorým bola zriadená organizácia Anti-Doping Denmark, a ktorý určuje aj spôsob jej financovania (1/3 zo štátnych zdrojov a 2/3 z národných športových organizácií).

Financovanie dánskeho športu

Vyššie spomenuté legislatívne normy tvoria bázu pre verejné financovanie systému športu v Dánsku. Z pohľadu troch strešných organizácií a šiestich štátom zriadených polovládnych inštitúcií „Zákon o stávkovaní“ presne definuje percentuálny podiel, ktorý každá z týchto organizácií dostane z výťažku z lotérií. Výsledná suma sa tak každý rok líši v závislosti od výšky týchto výťažkov v príslušnom roku. Od roku 1984 do roku 2008 výška výťažkov kontinuálne narastala z 1,2 miliardy DKK (160,8 milióna eur) na 11 miliárd DKK (1,4 miliardy eur).

Graf: Kritériá DIF pre určenie výšky základnej dotácie NŠF

V roku 2017 predstavovala výška štátnej dotácie pre strešnú organizáciu DIF 298 miliónov DKK (39,9 miliónov eur). DGI dostala 276,7 milióna DKK (37 miliónov eur) a DFIF 41,1 milióna DKK (5,5 milióna eur). Zo šiestich polovládnych organizácií získal Team Denmark 91,2 milióna DKK (12,2 milióna eur), Dánska nadácia pre kultúrne a športové zariadenia 83,8 milióna DKK (11,2 milióna eur), Anti-Doping Denmark 24,7 milióna DKK (3,3 milióna eur), Sport Event Denmark 24,2 milióna DKK (3,2 milióna eur) a Dánsky inštitút športových štúdií 9,8 milióna DKK (1,3 milióna eur).

Týchto 9 organizácií nemusí štát o financovanie každý rok žiadať, ale sú im prostriedky automaticky pridelené na základe zákonom definovaného percentuálneho podielu. Ide o tzv. základnú dotáciu, čo v praxi znamená, že štát v prípade tejto formy dotácie neukladá týmto 9 organizáciám takmer žiadne povinnosti či požiadavky ako tieto prostriedky použiť. Výnimkou sú potom dodatočné dotácie na konkrétne špecifické projekty, kde sú už vopred

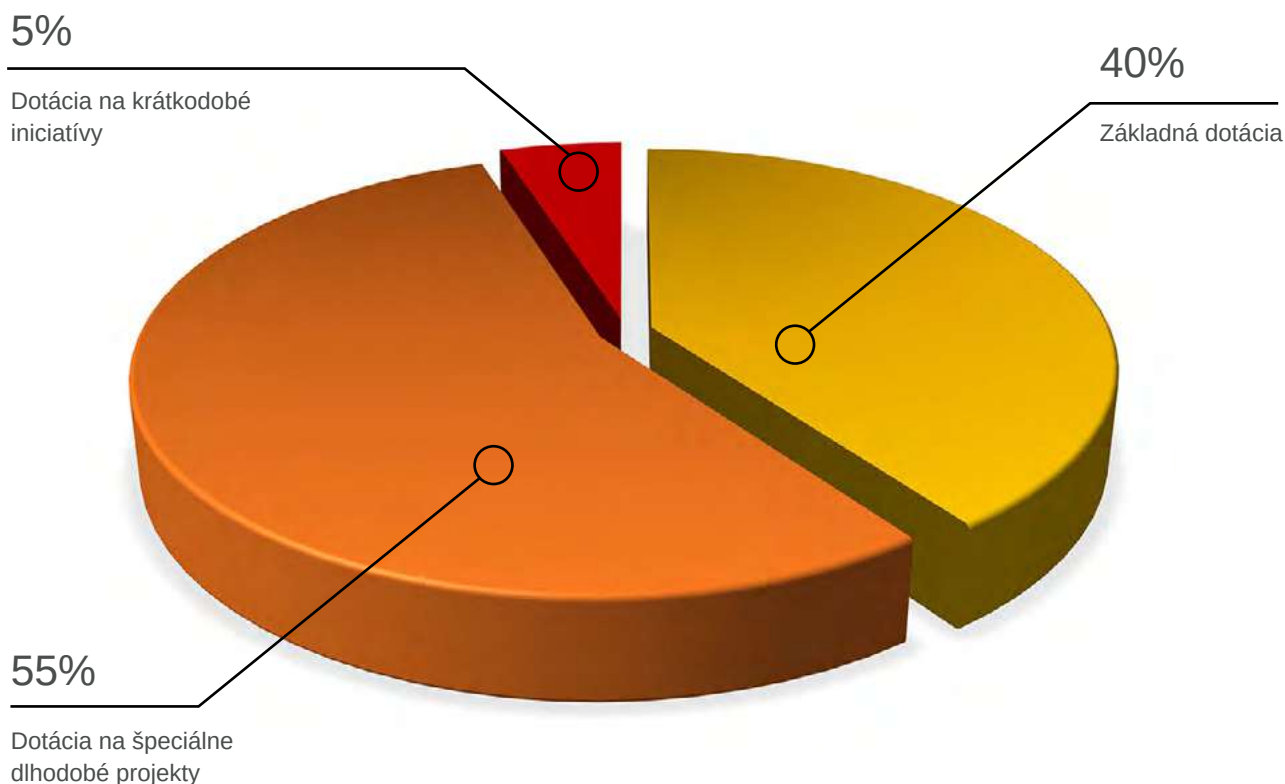
určené podmienky, ako môžu byť použité.

Strešné organizácie následne získajú základnú dotáciu používajú na podporu svojich NŠF či regionálnych organizácií, pričom si sami určujú kritériá, akým spôsobom budú distribuovať štátne prostriedky na svoje NŠF či regionálne organizácie.

V prípade DIF je na úroveň NŠF distribuovaných 75% jej prostriedkov. Tieto sú rozdelené na základnú dotáciu (40%), dotácie na špeciálne dlhodobé projekty NŠF (55%) a dotácie na krátkodobé iniciatívy (5%).

Základná dotácia je určená na administratívne a prevádzkové náklady a základné aktivity, pričom jej výška sa určuje na základe objektívnych kritérií: 24% na administratívne a prevádzkové náklady (suma je rovnaká pre všetky NŠF), 17% na základe počtu športových odvetví, ktoré NŠF zastrešuje (napr. kajak a kanoje v rámci kanoistickej NŠF, plávanie, synchronizované plávanie, skoky do vody, vodné pólo a diaľkové plávanie v rámci plaveckej NŠF), 18% na

Graf: Distribúcia finančných dotácií DIF národným športovým federáciám

základe počtu klubov zastrešovaných NŠF a 41% na základe počtu individuálnych členov. Posledné dve kritériá sú v rámci DIF vnímané ako kritériá popularity príslušného športu.

Dotácia na špeciálne projekty NŠF slúži výhradne na aktivity trvajúce celý olympijský cyklus a musia byť odsúhlasené dánskym NOV a zapadať do cieľov jeho športovej politiky schválenej na príslušné obdobie.

Dotácie na krátkodobé iniciatívy NŠF potom predstavujú flexibilnú zložku, o ktorú môžu požiadať všetky NŠF.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že prostriedky DIF sa vôbec nepresúvajú až na úroveň klubov! V dánskom systéme športu tak vzniká zaujímavá situácia, pretože aj napriek tomu, že športové kluby nezískavajú žiadne financie od NŠF, tieto sa musia stále snažiť byť pre kluby užitočné, keďže ich príjmy sú závislé aj na počte klubov, ktoré pod ne spadajú.

Následná štruktúra financovania dánskych NŠF a regionálnych organizácií je rôzna v závislosti od konkrétnej organizácie. Niektoré NŠF, predovšetkým tie menšie zastrešované DIF, sú takmer úplne financované iba zo zdrojov DIF. Iné NŠF získavajú podstatnú časť finančných prostriedkov zo sponzoringu a/alebo z členských príspevkov.

Financovanie dánskeho športu zo zdrojov samospráv

Mimoriadne dôležitú úlohu vo financovaní dánskeho športu však zohrávajú municipality na lokálnej úrovni. Z celkových verejných výdavkov na šport sa práve miestne samosprávy podieľajú až 80%. Je to dôsledok povinností, ktoré musia plniť na základe „Voľnočasového zákona“. Ich najvýznamnejším príspevkom je poskytovanie športovísk a iných zariadení športovým klubom a dobrovoľným voľnočasovým organizáciám zadarmo. Patrí k tomu aj financovanie výstavby a prevádzky športovísk.

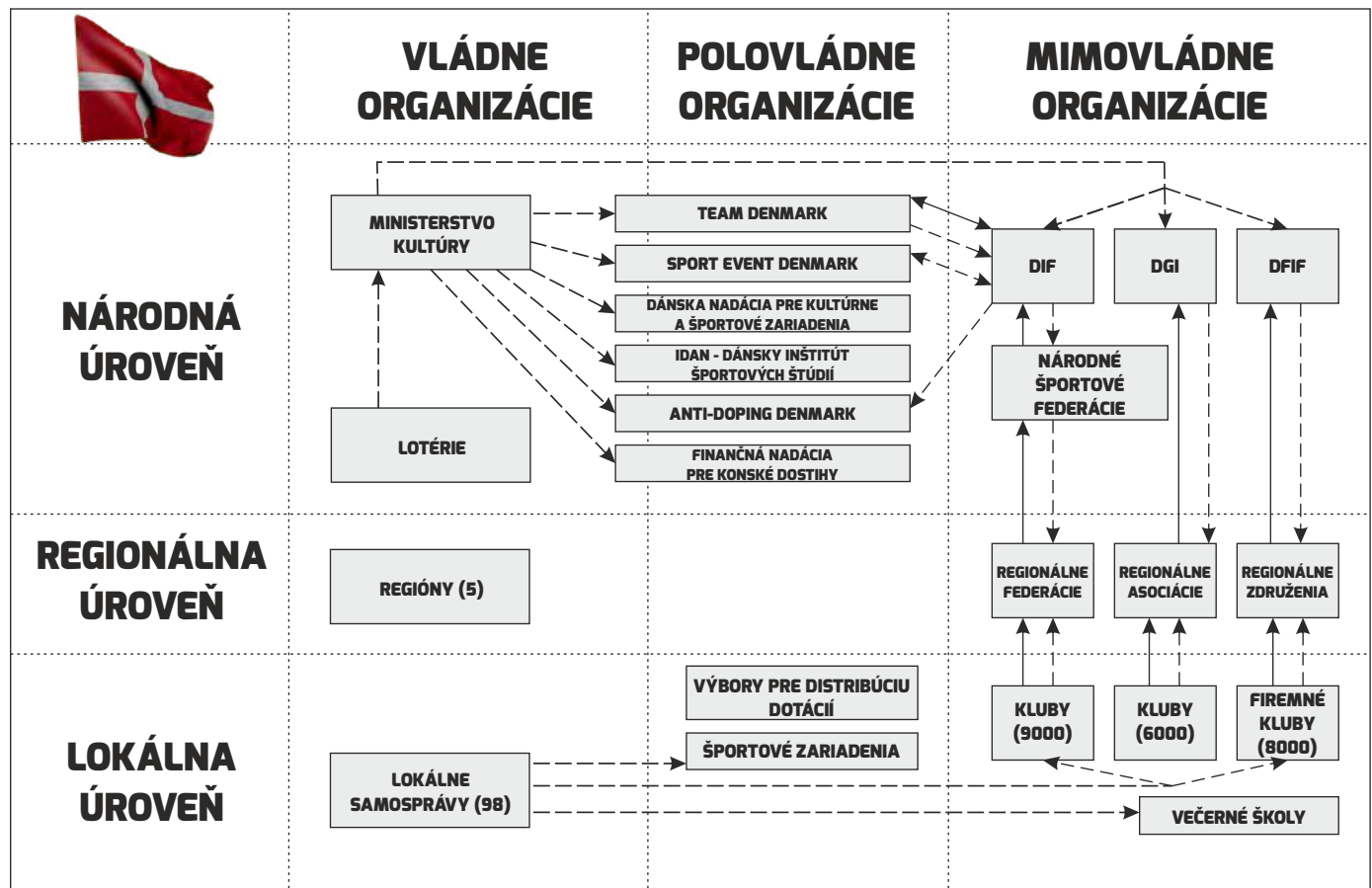
V roku 2006, napríklad, samosprávy poskytovali jednu športovú halu na 4000, jeden bazén na 12 000 a jedno futbalové ihrisko na 1000 obyvateľov Dánska. Podobne musia klubom poskytovať aj finančné dotácie na ich aktivity. Zákon im však ukladá povinnosť podporovať tieto aktivity len pre členov do 25 rokov. Táto forma podpory je zásadná, keďže kluby nezískavajú finančnú podporu od štátu.

Toto kľúčové postavenie samospráv pri financovaní dánskeho športu súvisí s už spomínanou silnou decentralizáciou verejnej správy, ktorej súčasťou však nie je len presun úloh a kompetencií z centrálnej na lokálnu úroveň, ale tiež financií (tzv. fiškálna decentralizácia). Podľa štúdie OECD z roku 2013 je Dánsko fiškálne najdecentralizovanejšou krajinou

v Európe, pričom z krajín OECD ho predstihuje iba Kanada. Dánske samosprávy sa podieľajú až 64% na celkových výdavkoch z verejných financií. Na celkových príjmoch sa podieľajú asi 30%. Pre porovnanie v Kanade sa samosprávy podieľajú na verejných výdavkoch 68% a príjmoch 55%. Na Slovensku je to iba 17% , resp. 12%.

Na rozdiel od štátu, ktorý si pri prerozdeľovaní základných dotácií neurčuje žiadne špecifické požiadavky, výška finančnej pomoci dánskych municipalít športovým klubom závisí od počtu ich členov aj rozsahu vykonávaných aktivít. Iba veľmi málo samospráv však určuje kritériá aj na to, akým spôsobom má byť ich finančná podpora použitá.

Dánsky systém športu a toky financovania

Zdroj: Scheerder, J. et al. (2017)

Iné zdroje financovania

Pochopiteľne, štát a samosprávy nie sú jediným zdrojom financovania dánskych športových organizácií.

V prípade Team Denmark, napríklad, tvoria príjmy z ministerstva kultúry a DIF asi 75% ich ročného rozpočtu. Zvyšných 25% predstavujú zisky z predaja televíznych práv a vlastného marketingového programu.

B. Ibsen vo svojej analýze z roku 2006 uvádza, že podpora športu v Dánsku z verejných zdrojov je vyššia ako v ktorejkoľvek inej európskej krajine. Celkovo až 90% príjmov národných športových organizácií v tomto roku pochádzalo z verejných zdrojov. V prípade športových klubov tento podiel predstavoval 25%. Ak sa však k tomu pridajú výdavky samospráv na výstavbu a prevádzku športových zariadení, podiel verejných zdrojov na financovaní činnosti športových klubov sa navýši na 50%. Táto úroveň finančnej závislosti klubov na verejných zdrojoch pritom zostala konštantná už od 70. rokov.

V štúdií z roku 2017 však B. Ibsen už uvádza, že podiel

štátu na príjmoch dánskych športových organizácií (teda národných aj klubov) predstavoval 7%, podiel financovania zo zdrojov municipalít 37% a ostatné zdroje tvorili 56%.

Na úrovni národných športových organizácií predstavovali príjmy od štátu už iba 38% z celkových príjmov troch strešných organizácií a ich členských federácií. Zvyšok pochádzal z členských poplatkov klubov (malý podiel) a najmä z príspevkov sponzorov a nadácií, ktoré v prípade niektorých NSF tvoria podstatnú časť ich rozpočtu.

Na lokálnej úrovni tvorili v roku 2017 podstatnú časť príjmov športových klubov vlastné zdroje. Členské poplatky pritom predstavovali v priemere až 60%, zisky z podujatí 10%, sponzoring 10% a verejné zdroje municipalít iba 13%. Posledný údaj však nezahŕňa bezplatné využívanie športovísk, ktorého finančná hodnota je zahrnutá v 37% celkovej finančnej podpory municipalít.

Riadenie športových organizácií

Na úrovni centrálnej vlády, resp. dánskeho ministerstva kultúry neexistuje zasahovanie do spôsobu riadenia

športových organizácií. Všeobecne sa však očakáva, že tieto budú naplňovať princípy demokracie či podmienku neziskovosti. Vplyv štátu na vnútornú organizáciu a spôsob riadenia je zrejmý len v prípade šiestich štátom zriadených polovládnych organizácií, kde menuje členov ich výkonných výborov.

Na rozdiel od štátu, ktorý skôr nezasahuje do toho, ako je šport v Dánsku organizovaný a riadený, strešné organizácie sa snažia ovplyvňovať spôsob riadenia organizácií na nižších úrovniach. V prípade DIF, táto ukladá špecifické požiadavky pre NŠF ohľadom ich organizácie, ak sa chcú stať jej členmi. Okrem dodržiavania demokratických princípov, musia športy, napríklad, spĺňať určitú popularitu a nesmú sa zaoberať športovými aktivitami, ktoré sú zastrešované inými federáciami.

Na lokálnej úrovni majú municipality tiež podobné požiadavky na športové kluby, ak chcú tieto získať ich podporu, pričom sú definované priamo aj vo „Voľnočasovom zákone“ (napr. individuálne členstvo, demokratickosť, neziskovosť).

Záver

B. Ibsen zdôrazňuje, že dánsky systém športu sa zásadne odlišuje od väčšiny európskych krajín v šiestich ohľadoch. Prvým je existencia až troch na sebe nezávislých strešných organizácií. Druhým je silná organizačná oddelenosť vrcholového športu

a športu pre všetkých. Tretí spočíva v existencii šiestich polovládnych organizácií, ktorých úlohy sú v iných krajinách zvyčajne začlenené do strešnej organizácie alebo ministerstva. Štvrtý predstavuje silná decentralizácia. Piaty, existencia dvoch prakticky samostatných systémov finančnej podpory – štátneho a lokálneho. A šiestym je vysoký stupeň autonómie dánskych športových organizácií, a to aj napriek ich pomerne silnej finančnej podpore z verejných zdrojov, ktorá patrí k najvyšším v Európe.

Tieto skutočnosti vedú dánskeho odborníka k úvahe, že v najbližších rokoch sa dá očakávať, že súčasné status quo dánskeho športu môže byť konfrontované so snahou o nový prístup, ak sa ukáže, že dánske športové organizácie nedokážu naplňovať svoje ciele. Je totiž zrejmé, že štát môže v takom prípade prehodnotiť svoj historicky zaužívaný zvyk neklásť príliš veľké požiadavky a meniť existujúce formy podpory a pristúpiť k väčšej centralizácii.

To sa môže prejavovať, napríklad, v podobe zlúčenia viacerých národných športových organizácií do jednej s centralizovanejším riadením, silnejším politickým vplyvom a kontrolou verejných financií. Ak by sa tento scenár v budúcnosti niekedy naplnil, dá sa očakávať zlúčenie troch strešných organizácií (DIF, DGI, DFIF), príp. aj Team Denmark do jednej organizácie, či začlenenie ostatných polovládnych organizácií do oddelenia športu v rámci ministerstva kultúry.

Použité informačné zdroje:

Evald, J., Halgreen, L. (2018): Sports Law in Denmark, Kluwer Law. https://books.google.sk/books?id=lyyRDwAAQBAJ&pg=PT121&lpg=PT121&dq=pools+and+lottery+act+sport+denmark&source=bl&ots=eV78-C82- &sig=ACfU3U1o6Hh6qqggm2TeCnHdgCwM97RcKg&hl=sk&sa=X&ved=2ahUKEwJQvMD_I_LoAhWWSBUIHauECiYQ6AEwAHoECAkQAQ#v=onepage&q=pools%20and%20lottery%20act%20sport%20denmark&f=true

Ibsen, B. (2006): Sport and Welfare Policy in Denmark. <https://ecpr.eu/Filestore/PaperProposal/f435c7c6-2e99-4f0d-bc54-9428cf73cf5d.pdf>

Nusche, D. et al. (2016): OECD Reviews of School Resources: Denmark 2016. OECD Publishing, Paris. https://books.google.sk/books?id=nWSQDwAAQBAJ&pg=PA37&lpg=PA37&dq=distribution+of+public+finances+between+central+government+and+municipalities+in+denmark&source=bl&ots=_8iZT5R3Ep&sig=ACfU3U1FFOmTbXqk8pkKiPEtAkOKFVpjEQ&hl=sk&sa=X&ved=2ahUKEwJcuMvowfToAhVgFMAKHWOBA0Q6AEwBXoECAsQKw#v=onepage&q=distribution%20of%20public%20finances%20between%20central%20government%20and%20municipalities%20in%20denmark&f=false

Scheerder, J. et al. (2017): Sport Policy Systems and Sport Federations – A Cross-National Perspective. Palgrave Macmillan, London. <https://books.google.sk/books?id=mlgJDgAAQBAJ&pg=PA97&lpg=PA97&dq=sport+system+denmark&source=bl&ots=V0PKAdMa6o&sig=ACfU3U1u8XJCBJQsBlteDpjpxRt24vsKA&hl=sk&sa=X&ved=2ahUKEwJjnOecuPHoAhVr3EKHbgdAis4ChDoATAAegQICBAB#v=onepage&q&f=true>

EURÓPSKE ŠAMPIONÁTY 2022

NADVIAŽE MNÍCHOV NA SĽUBNE ROZBEHNUTÚ TRADÍCIU?

IGOR KOVÁČ

Európske šampionáty sú novým multišportovým podujatím, ktoré združuje existujúce majstrovstvá Európy niekoľkých športov. Jeho prvé vydanie hostil v auguste 2018 škótsky Glasgow, a to spoločne s dejiskom atletických ME Berlínom. Treba dodať, že podujatie sa stretlo s veľkým diváckym i marketingovým úspechom. Jeho druhé vydanie v roku 2022 by mal privítať nemecký Mníchov. Ten sa však dva roky pred otvorením podujatia stretáva s nečakanými komplikáciami, ktoré môžu otriasť sľubne sa rozbiehajúcou tradíciou.

Pred dvoma rokmi sa škótska metropola úspešne zhostila premiérového vydania Európskych šampionátov v siedmich športoch. Spoločné majstrovstvá Európy si tu odkrútili športová gymnastika, plavecké športy, veslovanie, cyklistika, triatlon a golf. Do klubu „siedmich stotočných“ sa pridala aj kráľovná športov, aj keď nie priamo v Škótsku, ale v Berlíne na jeho majestátnom olympijskom štadióne.

Organizátori aj predstavitelia príslušných európskych športových federácií vyjadrili s novým podujatím veľkú spokojnosť. Oficiálna hodnotiacia správa Európskych šampionátov 2018 uvádza, že mesto Glasgow spoločne s celým Škótskom boli prezentované pred viac než 1,4 miliardami televíznych divákov prostredníctvom verejne dostupných kanálov v 43 európskych krajinách. S pripočítaním sociálnych

médií a online vysielania počet divákov sledujúcich 12 športových odvetví v Glasgowe a Berlíne dosiahol 2,9 miliardy na kľúčových trhoch v Európe.

Správa tiež uvádza, že hodnota mediálnej prezentácie Glasgowa a Škótska dosiahla 278 miliónov eur. Viac než 560 000 ľudí videlo niektorú zo súťaží priamo v dejisku, príp. kultúrny festival či fan zónu v centre mesta, čo je viac než dvojnásobok očakávanej návštevnosti. Celkovo bolo predaných 137 000 vstupeniek a ďalších 54 000 divákov sledovalo súťaže v cestnej cyklistike či diaľkovom plávaní, ktoré boli zadarmo. Až 97% divákov z Glasgowa bolo hrdých na to, že je ich mesto dejiskom šampionátov.

Nezávislá ekonomická štúdia v súvislosti s podujatím zistila, že návštevníci podujatia minuli v Glasgowe a Škótsku ďalších 38 miliónov eur a škótske firmy získali kontrakty v celkovej hodnote 27 miliónov. Firmy sídliace priamo v regióne Glasgowa sa na tejto hodnote podieľali 9,5 miliónmi eur.

Nezanedbateľný bol aj sociálny rozmer podujatia. Z 3 600 dobrovoľníkov tvorili obyvatelia Škótska a Glasgowa vyšší podiel, než sa očakávalo. Rovnako vyššia bola účasť nových dobrovoľníkov, aj tých do 26 rokov. Asi polovica z dobrovoľníkov povedala, že by takúto funkciu chceli plniť znova. Súčasťou tímu dobrovoľníkov boli ľudia z ďalších 17 krajín.

V roku 2022 v Mníchove

S ohľadom na tieto výsledky nie je až takým prekvapením, že úspešná premiéra prilákala celý rad záujemcov aj o jej pokračovanie v roku 2022. Jedným z adeptov boli švédske mestá Göteborg a Malmö spoločne s regiónom Skane. Švédska atletická asociácia pôvodne uvažovala len na organizáciu atletických ME v Göteborgu. Prezident asociácie Toralf Nilsson však inicioval stretnutie aj so zástupcami ostatných šiestich národných športových federácií, aby pripravili analýzu možností organizovania Európskych šampionátov 2022 vo všetkých siedmich športoch.

Mnichovský olympijský štadión sa stane opäť dejiskom atletických ME

Svoj záujem prejavilo aj poľské mesto Katowice, ktoré na zrekonštruovanom štadióne Slaski v Chorzowe s kapacitou 55 000 divákov chcelo zorganizovať atletický šampionát. Súťaže v dráhovej cyklistike však Poliaci zvažovali usporiadať až na existujúcom velodróme v Pruszkowe pri Varšave. Podobne súťaže vo veslovaní a triatlone mali prebiehať na existujúcom kanáli v Poznani.

Predstavitelia zastrešujúcej organizácie Európskych šampionátov, European Championships Management však pre rok 2022 preferovali jediné dejisko pre všetkých sedem športov. Aj preto sa ako vážny kandidát na usporiadanie druhého ročníka ukazoval Londýn, ktorý tiež ašpiroval na organizáciu atletického šampionátu. Na organizácii ME v ostatných šiestich športoch sa však s Londýnom nepodarilo dohodnúť.

To nebol prípad bavorského Mníchova, ktorý s organizáciou šampionátov vo všetkých siedmich športoch súhlasil, čo mu nakoniec vyneslo právo Európske šampionáty 2022 usporiadať.

Mníchov sa dočká dôstojnej oslavy 50. výročia organizovania OH

Nemecko po úspechu berlínskych atletických ME veľmi túžilo zorganizovať na svojej pôde druhé pokračovanie nového multišportového konceptu,

keďže na jeho premiére sa jeho športovci ukázali vo veľmi dobrom svetle. Mníchov sa ukazuje byť v tomto ohľade veľmi dobrou voľbou, keďže disponuje bohatou a kvalitnou športovou infraštruktúrou. Európske šampionáty 2022 sú totiž ďalším významným multišportovým podujatím, ktoré sa tu uskutoční 50 rokov po olympijských hrách v roku 1972.

Väčšina športov, by tak mala nájsť svoje miesto v olympijskom parku, kde je tesne pred dokončením aj nová multifunkčná hala. Tá bude dejiskom súťaží v športovej gymnastike. Na olympijský štadión sa vráti najlepšia európska atletika, keďže sa tu európsky šampionát konal už v roku 2002. V olympijskom parku svoje miesto nájdu aj triatlonisti a horskí cyklisti. Olympijský velodróm z roku 1972 však v mníchovskom parku už chýba. Pre dráhovú cyklistiku však vznikne v miestnej olympijskej hale nová drevená dráha.

Mimo olympijského parku sa uskutočnia súťaže v cestnej cyklistike a vytrvalostné atletické disciplíny. Vo vzdialenosti 6 km od parku na olympijskom kanáli budú prebiehať súťaže vo veslovaní.

O dejiskách ostatných športov z originálnej sedmičky však nie je možné nič špecifikovať. Nie však preto, že by na to mali organizátori ešte stále dostatok času, ale úplne z iných dôvodov.

Pohľad na olympijský park v Mníchove, ktorý bude hlavným dejiskom Európskych šampionátov 2022

Mníchov naráža na komplikácie

Mníchov totiž narazil aj na prvú komplikáciu, ktorú spôsobilo rozhodnutie Európskej plaveckej ligy (LEN). Tá pred Mníchovom nečakane uprednostnila Rím ako dejisko ME 2022, ktorý ponúka z jej pohľadu lepšie podmienky. V prípade, že situácia okolo pandémie COVID-19, ktorá vážne zasiahla najmä Taliansko, umožní organizovať šampionát vo Večnom meste, Európska vysielacia únia (EBU) podporí úsilie začleniť šampionát do Európskych šampionátov 2022 podobne, ako to bolo v prípade atletických ME 2018 v Berlíne, ktoré sa stali súčasťou premiéry v Glasgowe.

Nečakaný škrť cez rozpočet však organizátorom pripravila aj strešná organizácia európskeho golfu. Vzhľadom na reorganizáciu športového kalendára v dôsledku súčasnej koronakrízy sa Európska golfová asociácia (EGA) rozhodla stiahnuť svoje podujatie z mníchovského programu. Vzhľadom na nový program európskych tour mužov i žien, EGA nebude môcť zaručiť účasť najlepších európskych hráčov aj v Mníchove.

Mníchov ráta so zapojením nových športov

Táto situácia mohla predstavovať pre nemeckých organizátorov ťažkú ranu, nebyť rozhodnutia mníchovského mestského zastupiteľstva, ktoré sa

namiesto toho rozhodlo dať podujatiu ešte väčší rozmer.

Predstavitelia mesta totiž dali zelenú pridaniu nových športov do programu Európskych šampionátov, ktorých počet by sa v roku 2022 mal zvýšiť na deväť. Po definitívnom odstúpení golfu a neistote, ktorá sa vznáša nad plaveckými športmi, tak zostáva v programe iba päť športov a štyri voľné miestenky.

Adeptami na zapojenie do mníchovského podujatia boli plážový volejbal, športové lezenie, rýchlostná kanoistika a stolný tenis.

EBU súhlasí

Stefan Kürten, výkonný riaditeľ sekcie športu EBU, ktorá je hlavným mediálnym partnerom podujatia, vyjadril podporu zaradeniu nových športov, nakoľko zostávajú pod primeranou hranicou z hľadiska vysielacích časov. „*Táto myšlienka je vynikajúca, pretože umožňuje vytvoriť ešte živšiu a dynamickejšiu šou.*“

Podľa Kürtena však nie je ľahké nájsť dohodu medzi mestom Mníchov, organizátormi a športovými federáciami, ako aj nimi ako vysielateľom. „*Musíme byť opatrní, pretože športy, ktoré môžu byť pre mesto veľmi zaujímavé, nemusia byť pre televíziu až také*

Športový riaditeľ EBU Stefan Kürten (vľavo) je prírastku nových športov do programu Európskych šampionátov naklonený.

atraktívne.“

S. Kürten sa vyjadril kladne k zaradeniu plážového volejbalu a športového lezenia, ktoré sa dajú ľahko usporiadať v mestskom prostredí bez navýšenia nákladov. Veľkú šancu dával aj stolnému tenisu, v ktorom je Nemecko európskou špičkou.

Stolný tenis s podporou prezidenta ITTF

O zaradenie stolného tenisu do programu podujatia prejavil enormný záujem predovšetkým prezident Medzinárodnej stolnotenisovej federácie (ITTF), Nemecký Thomas Weikert. Ten minulý rok vyjadril veľké pochybnosti na adresu Európskych hier (EH) a navrhol, aby ich šport odstúpil z ich programu a namiesto toho bol začlenený do Európskych šampionátov.

Weikert kritizoval načasovanie minuloročných EH v Minsku a priznal, že neboli spokojní s tým, že podujatie slúžilo ako hlavná časť kvalifikácie na OH 2020. Zároveň priznal, že ITTF nezískala žiadne finančné ani marketingové prínosy z toho, že bol ich šport súčasťou programu EH 2019. V súvislosti s úspechom ich premiérového vydania v Glasgowe a Berlíne vníma práve Európske šampionáty ako veľmi dobrú alternatívu pre ich šport: „Celé podujatie bolo veľmi prestížne s výborným televíznym pokrytím a množstvom reklamného priestoru. Stolný tenis sa

musí pokúsiť sa tam dostať.“

Do programu sa chcú dostať aj e-športy

O zaradenie do programu Európskych šampionátov prejavil záujem aj Nemecký zväz e-športov (ESBD), ktorý má podporu bavorskej ministerky pre digitalizáciu Judith Gerlachovej. E-športy však v nemeckom systéme športu majú zvláštne postavenie potom, čo strešná organizácia DOSB rozhodla o neprijatí národnej e-športovej organizácie do svojich štruktúr.

Hlavným dôvodom bolo rozhodnutie DOSB nepovažovať e-športy za športové odvetvie, ale ich označovať termínom „e-gaming“. Potenciál videohier však DOSB vidí v možnosti aplikácie ich športových verzií v rámci existujúcich športových federácií, ktoré by mohli napomôcť pri rozvoji ich športov.

Tento rok bola v Bruseli založená aj Európska e-športová federácia (EEF), ktorej prvým prezidentom je práve šéf ESBD Hans Jagnow. To, či tento „funkcionársky“ argument bude dostatočne silný na to, aby sa e-športy v Mníchove objavili, však zostáva stále otázkou.

Rozhodujúci je aj rozpočet

Je zrejmé, že s novým počtom športov budú musieť organizátori zmestiť väčší počet disciplín

Olympijský bazén v Mníchove z roku 1972 už nespĺňa podmienky pre organizáciu plaveckých ME

Veslářský a kanoistický kanál v Oberschleißheimu při Mníchově by mal byť v roku 2022 dejiskom ME v oboch športoch

do podujatia naplánovaného na 11 dní. Keďže rok 2022 je už teraz preťažený a prepustený významnými športovými podujatiami, manévrovací priestor sa zdá byť obmedzený. Napriek tomu, že situácia pre organizátorov nie je jednoduchá, stále ju považujú za „hrateľnú“.

Svoju rolu tu však bude zohrávať aj rozpočet, ktorý sa v čase kandidatúry odhadoval na 130 miliónov eur. O náklady by sa mali po jedenej tretine podeliť mesto Mníchov, spolková krajina Bavorsko i nemecká federálna vláda.

Nové športy sa v Mníchove nakoniec predstavia

Nemeckí organizátori si na rozšírený formát podujatia jednoznačne trúfajú. Svedčí o tom aj informácia zo začiatku mája, keď sa podarilo uzavrieť dohodu s Európskou kanoistickou asociáciou (ECA), ktorá svoj európsky šampionát v roku 2022 usporiada práve na olympijskom kanáli v Mníchove. Keďže Európske

šampionáty sa budú konať 11. až 21. augusta, je zrejmé, že ME v rýchlostnej kanoistike sa uskutočnia netradične až po majstrovstvách sveta, ktoré sú zvyčajným vrcholom sezóny.

Tie sa majú uskutočniť 3. až 7. augusta v kanadskom Halifaxe, čo je len pár dní pred začiatkom súťaží v Mníchove. Niektorí európski kanoisti tak zažijú dve významné športové podujatia krátko po sebe v priebehu pár dní. Pre vyspelé kanoistické krajiny to však pravdepodobne bude znamenať zloženie dvoch samostatných tímov, zvlášť pre mníchovské ME a kanadské MS.

V polovici júna nakoniec organizátori zverejnili aj rozhodnutie o začlenení športového lezenia, plážového volejbalu a stolného tenisu. Dva zo športov je možné usporiadať v rámci olympijského parku. Pre stolný tenis bude potrebné nájsť vhodnú halu. Napriek tomu si organizátori pochvaľujú, že geografický rozptyl súťaží sa nijak zásadne nezmení a podarí sa im dodržať kompaktný charakter podujatia.

ROZHOVOR S...

IVANOM HUSÁROM

ŠTÁTNYM TAJOMNÍKOM PRE OBLASŤ ŠPORTU

Po februárových parlamentných voľbách a zostavení novej vlády prišlo po zmene na poste ministra školstva aj k preobsadeniu funkcie štátneho tajomníka pre oblasť športu. Tej sa v priebehu marca ujal Ivan Husár, dlhoročný volejbalový tréner a viacnásobný majster Slovenska s VKP Bratislava i reprezentačný kormidelník mužskej volejbalovej reprezentácie. Tak ako všetkým novým členom vlády aj jemu „ozvláštnil“ nástup do funkcie neželaný protivník v podobe ochorenia COVID-19. Nielen o jeho dopadoch na slovenský šport sme sa s ním porozprávali.

Napriek tomu, že v slovenskom športe nie je všetko ideálne a stále je čo riešiť a zlepšovať, pandémia koronavírusu sa vám postarala o ďalšiu agendu, ktorej je potrebné čeliť. Svoj nástup do funkcie ste si asi predstavovali za iných okolností. Ako sa vám zatiaľ darí z pozície štátneho tajomníka túto situáciu zvládať?

Nie je to samozrejme príjemné. Nabehli sme všetci 21. 3. na úrady a do bežných problémov výmeny stráže zapadla netradičná agenda Covidu. Riešil som návraty reprezentantov, denne sme dávali podnety na malý (školstvo) a veľký krízový štáb (pri vláde). Nepríjemné bolo aj to, že takmer 90 percent zamestnancov bolo na home office. Postupne sa aspoň vo dvojiciach striedali a bolo mi umožnené ich osobne spoznávať. Sme na konci - ako tak sme to zvládli.

Obmedzenia vlády na zamedzenie šírenia ochorenia sa postupne uvoľňujú a slovenský šport začína analyzovať dopady aj počítat' straty. Nielen na úrovni medzinárodného športového

diania, ale aj u nás doma sa objavujú hlasy, že koronakríza nie je len zdrojom problémov, ale zároveň aj príležitosťou na pozitívnu transformáciu v slovenskom športovom hnutí. Prikláňate sa aj vy k tomuto názoru?

Nie som vizionár, aj keď som ako tréner vždy chcel mať jasnú víziu sezóny, piatich rokov, desiatich. Toto však nikto nedokáže dopredu dekódovať. Nevieme, čo urobí opätovné otvorenie hraníc, nemám poňatia, aké hospodárske defekty postihnú hospodárstvo. Domnievam sa, že sa neprečistí iba more, rieky a nebesá, ale aj mozgy a príde celková očista. Dúfam, že odídu do zabudnutia všakovaké rozšafné nezmysly. Od Fica až po platy futbalistov vo svete a nezmyselné infraštruktúrne projekty v športe na Slovensku.

Zvyšovanie výdavkov vlády na zmiernenie ekonomických dopadov súčasnej situácie prebieha, žiaľ, za cenu zvyšovania zadlženosti verejných financií, ktoré hospodárenie štátu vracia opäť o niekoľko rokov dozadu. V snahe zvrátiť tento trend a nasmerovať ho znova na

cestu znižovania deficitu sa pochopiteľne vynára otázka, či v najbližších rokoch štát nepristúpi k výdavkovým škrtom aj na úkor športu. Dá sa v súčasnosti odhadnúť, či bude musieť slovenský šport počítat' so zníženou hladinou toku financií zo štátnej kasy?

Odhad je jednoduchý. Ekonomovia odhadujú, že sa HDP prepadne o 10 percent. Obide toto hrozne vyzerajúce číslo šport? No neobide. A vôbec to nemá nič spoločné s nejakým koncom chvosta.

Slovensko čaká v najbližších rokoch organizácia hneď niekoľkých vrcholných medzinárodných športových podujatí. Za všetky spomeňme MS vo vodnom slalome 2021, hádzanárske ME 2022, EYOF 2022 či juniorské ME 2023 v rýchlostnej kanoistike. Ako vnímate postoj štátu v súvislosti s

podporou týchto podujatí s ohľadom na súčasnú situáciu a jej potenciálne dopady?

Prostriedky na takéto akcie idú priamo z vlády. Verme, že minister financií nič z týchto akcií neškrtnie. Celkovo však k organizácii vrcholných podujatí u nás musíme pristupovať viac koncepcne. Zdôraznil som to aj na nedávnom stretnutí strešnej organizácie SOŠV so zástupcami zväzov. Je nemysliteľné, aby štát financoval všetko, čo zväzy napadne. Zväzy sa už jednoducho nemôžu svojvoľne, po svojej línii, uchádzať o majstrovstvá Európy či majstrovstvá sveta, a potom postaviť štát pred hotovú vec, aby sa o to finančne postaral. Takéto „komunistické“ praktiky musia skončiť. Na to jednoducho nemáme. To nás „zabije“. Tu musí existovať nejaký dlhodobý plán, povedzme na 10 rokov, v ktorom sa v spolupráci so strešnou organizáciou dopredu určí, aké podujatia

Štátny tajomník pre oblasť športu Ivan Husár (druhý zľava) počas tlačovej konferencie SPF pri príležitosti opätovného zahájenia tréningového procesu plavcov na Pasienkoch

pre toto obdobie podporíme a ostatní budú musieť čakať.

Okrem korony bol jedným z prvých problémov, ktoré ste po nástupe do funkcie museli riešiť aj cena za odkúpenie národného futbalového štadióna na Tehelnom poli. Tá sa, na slovenské pomery, dostala do sféry, ktorým sa približuje len neslávne známy prípad susedného zimného štadióna Ondreja Nepelu. Je zrejmé, že v oblasti rozvoja športovej infraštruktúry u nás bude potrebné nastaviť príslušné mechanizmy, ktoré zabezpečia nielen efektívne použitie verejných financií, ale napríklad aj dôslednejšie zohľadňovanie odbornej diskusie a architektonických súťaží, či v súčasnosti už nevyhnutnosť dodržiavania trvalo udržateľných štandardov výstavby a prevádzky športovísk. Máte ambíciu počas svojho pôsobenia prispieť k vytvoreniu podmienok, ktoré by pomohli nastoliť želané zmeny aj v tejto oblasti?

Ambíciu máme a fond by tomu mal napomôcť. V najbližšom období by mal kľúčovo slúžiť práve pre potreby rekonštrukcie a výstavby športovej infraštruktúry. Na najbližšie tri roky má dostať po 20 miliónov eur ročne. Okrem toho, predchádzajúca vláda schválila pre účely športovej infraštruktúry aj ďalší balík vo výške 60 miliónov eur, ktorý mal byť na tieto účely tiež distribuovaný cez Fond na podporu športu. Bývalá ministerka školstva to však už nestihla podpísať. Korona však aj v tomto prípade urobila svoje a už dnes viem, že sa táto suma bude krátiť. Budeme však bojovať, aby sa tá suma neskôr do mešca vrátila.

Už vo viacerých médiách odznelo, že vašou prioritou v tomto funkčnom období sú voľnočasové

poukazy. Mohli by ste nám v stručnosti povedať, v akom časovom horizonte sa tento projekt spustí, či bude upravený zákonom, a kto bude mať naň nárok? Bude tento poukaz možné využiť v školách alebo aj v športových kluboch? Dá sa už reálne hovoriť o tom, s akou ročnou sumou bude voľnočasový poukaz operovať?

Patent SaS, voľnočasové poukazy dostal hneď v úvode riadnu ranu od korony. Do programového vyhlásenia vlády sa dostal text, „...vláda zväži ich zavedenie“. Musíme to teda v priebehu 4 rokov veľmi dobre pripraviť, aby to vláda podporila. Musí k tomu byť extra zákon. Zásadne by sa tým zmenil systém financovania športu na Slovensku. Rozhodovalo by 1,5 milióna rodičov a nie nastavenia úradníkov. Keďže to nie je iba športový, ale voľnočasový poukaz, čaká nás medzirezortne s kultúrou, mestami a obcami veľa debát. Digitálne to nie je zložité, môže to byť blbovzdorné, akčné, moderné, neoklamateľné a funkčné. Hodnota poukazu by mala byť 3,5 násobok životného minima (730 Eur).

Na záver si dovoľme nazrieť trochu aj do vášho súkromia a spýtať, či sa vám aj v týchto nezvyčajných časoch darí venovať aktívnemu pohybu a robiť niečo pre svoje zdravie. Po nástupe do funkcie štátneho tajomníka ste navštívili množstvo športových subjektov, najmä zväzov a klubov, ale zostal vám pri tom všetkom aj čas na volejbal, bicykel či rekreačný beh?

Nie, nie, nie. Ale ak to vyjde, vždy v piatok idem domov pešo (25 km). Na to, aby som si po týždni vyčistil hlavu, by som však potreboval aspoň 40 km a padnúť rovno po príchode bez sprchy do postele.

MOZOG V POHYBE

ZÁKLAD DUŠEVNÉHO ZDRAVIA A SCHOPNOSTÍ ČLOVEKA

IGOR KOVÁČ

Technologický pokrok súčasnej spoločnosti zásadným spôsobom ovplyvnil náš život v mnohých oblastiach. Okrem zjavných prínosov však so sebou priniesol aj zásadnú zmenu životného štýlu, ktorej sprievodným znakom je aj nedostatok pohybu a nárast sedavého spôsobu života. Švédsky psychiater Anders Hansen upozorňuje na skutočnosť, že v porovnaní s obdobím pred 10 000 rokmi, kedy žil človek predovšetkým loveckým spôsobom života, dnes ľudia prejdú pešo za jeden deň o polovicu menšiu vzdialenosť.

K tomuto poklesu prispeli evolučné zmeny od lovcov, cez poľnohospodársky spôsob života až po industrializáciu a následnú digitalizáciu spoločnosti, ktorá k našej nedostatočnej fyzickej aktivite prispieva najviac.

Ten istý technologický pokrok však zároveň umožnil získanie nových poznatkov, napríklad aj v oblasti výskumu mozgu. Vďaka magnetickej rezonancii sú dnes vedci schopní postupne odhaľovať fungovanie tohto jednoznačne najzložitejšieho a najkomplexnejšieho ľudského orgánu. A. Hansen upozorňuje, že za jeden rok sú publikované rádovo desiatky tisíc takýchto štúdií. Mnohé z nich pritom poukazujú na dôležitú skutočnosť, a to, že mozog je tým orgánom ľudského tela, ktorý má z fyzickej aktivity najväčší ošoh.

Podľa A. Hansena sa prvé mozgové bunky sformovali pred asi 600 miliónmi rokov, pričom ich primárnou funkciou bolo

pravdepodobne umožniť organizmom sa pohybovať. Nie je náhoda, že mozgové bunky majú vyvinuté len tie organizmy, ktoré sa dokážu samostatne premiestňovať. Ak je teda najdôležitejšou úlohou mozgu prinútiť nás k pohybu, je veľmi málo pravdepodobné, keby pohyb nijak neovplyvňoval jeho činnosť. Telo bez mozgu sa nedokáže pohybovať, no ak telo neprejavuje fyzickú aktivitu, činnosť mozgu bude obmedzená (Hansen, 2019, 219).

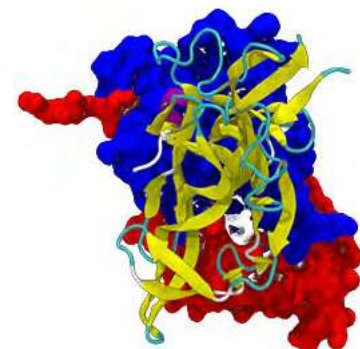
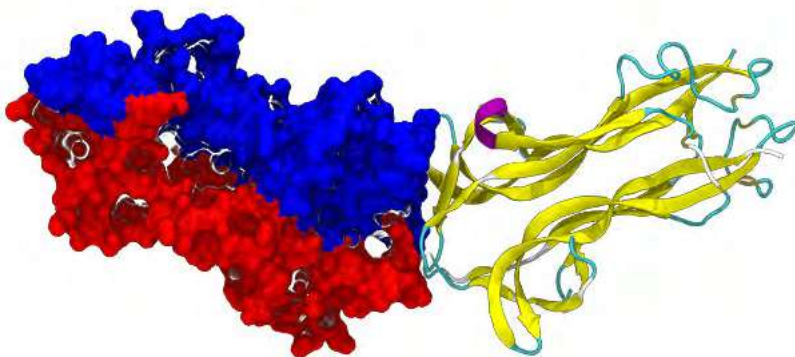
Pohyb ako základ duševného zdravia

Prvým z dôkazov významu pravidelného pohybu na činnosť mozgu je jeho priaznivý vplyv na redukciu stresu a depresívnych stavov. Pravidelným pohybom sa totiž úroveň kortizolu (stresového hormónu) zvyšuje stále menej a ustáľuje sa na stále nižšej úrovni. Zaujímavé pritom je, že následkom pravidelného tréningu sa hladina kortizolu zvyšuje stále menej aj pri iných stresových situáciách, nielen počas tréningu (Hansen, 2019, 40). Tento fenomén zároveň úzko súvisí aj s vylučovaním kyseliny gama-aminomaslovej, ktorá má upokojujúce účinky, a ktorá je aktivovaná napríklad alkoholom, tabletkami, ale tiež fyzickou aktivitou. Táto kyselina pôsobí najmä v tých častiach mozgu, ktoré sú umiestnené pod mozgovou kôrou, a

z ktorých pramení najväčšia časť stresovej aktivity. Pohyb tak významne pomáha zasiahnuť samotné jadro stresu (Hansen, 2019, 48).

Rôzne podoby strachu a úzkosti sú činiteľom, ktorý vedie k rôznym podobám negatívnych spôsobov chovania. Fyzická aktivita tak môže byť zásadným spôsobom nápomocná aj pri rozvoji správania a charakteru každého človeka. Príkladom sú výskumy na skupinách tínedžerov. Toto obdobie života je často charakterizované výkyvmi emócií, impulzívnosťou a množstvom úzkosti. Tieto stavy úzko súvisia s faktom, že časti mozgu, ktoré zohrávajú najdôležitejšiu úlohu pri tlmení stresu dozrievajú najneskôr, zatiaľ čo časti mozgu, ktoré vytvárajú stres, sú vo veku 17 rokov plne vyvinuté. Výskum skupiny tínedžerov z chudobných štvrtí v Čile však dospel k záveru, že pravidelný pohyb dokáže už po niekoľkých týždňoch zlepšiť duševný stav mladých ľudí, ktorí sa cítili oveľa pokojnejší, menej úzkostliví a sebedomejší (Hansen, 2019, 54). Tento fenomén súvisí aj s tzv. neurotrofným mozgovým faktorom (BDNF), ktorého vylučovanie priaznivo vplyva na naše povahové črty. Jeho nízka hladina totiž vedie k depresívnym stavom a všeobecne sa vyskytuje u neurotických ľudí.

Model štruktúry proteínu BDNF

Pohybom proti starnutiu mozgu

Depresívne duševné stavy a s ňou spojená nízka hladina BDNF zároveň prispievajú k zníženej tvorbe nových mozgových buniek (Hansen, 2019, 119-123). Pravidelný pohyb má pritom pri produkcii nových mozgových buniek a udržiavaní objemu mozgovej hmoty zásadný význam. Podľa výskumov sa vývoj mozgu ukončuje do 25. roku života. Od tej doby má mozog tendenciu zmenšovať svoj objem každý rok o 0,5 - 1%. Vďaka pravidelnému pohybu je pritom možné tento proces starnutia mozgu účinne oddaľovať. Na základe výskumu skupiny dôchodcov sa zistilo, že tým účastníkom výskumu, ktorí chodili pravidelne na prechádzky, sa v priebehu roka výrazne zlepšila prepojenosť jednotlivých častí mozgu. Pri porovnaní výsledkov výskumu tejto skupiny seniorov s podobným výskumom s mladšou generáciou účastníkov, sa dospelo k záveru, že pravidelný pohyb jednoznačne spomaľuje proces starnutia mozgu (Hansen, 2019, 16-17).

Tento fenomén úzko súvisí so spomínanou produkciou mozgového neurotrofného faktora (BDNF) v medzibunkových priestoroch mozgu. Tento proteín má zásadný význam pre udržiavanie optimálnych podmienok pre všetky mozgové funkcie a

zohráva kľúčovú úlohu pri vzniku nových mozgových buniek. Jeho hladinu však nie je možné zvyšovať externými, farmaceutickými prostriedkami, ako je to napríklad v prípade dopamínu a pod. BDNF je totiž v žalúdočných šťavách okamžite rozpustný a pri intravenózne aplikácii nedokáže preniknúť stenami mozgových ciev. Jediný spôsob, ktorým sa hladina BDNF dokáže zvyšovať je pravidelný pohyb. Jeden z najdôležitejších faktorov zdravého fungovania mozgu je tak jednoznačne odkázaný na našu ochotu sa hýbať (Hansen, 2019, 119-120).

Pohyb ako stimul procesu učenia sa

Pozoruhodne priaznivý vplyv má pravidelná pohybová aktivita aj na rozvoj kognitívnych funkcií (sústredenie, pamäť, schopnosť rozhodovania a riešenia problémov a pod.), čím sa stáva mimoriadne dôležitým faktorom v procese učenia sa. Schopnosť detí učiť sa neovplyvňuje iba to, čo prebieha v triede počas vyučovania. Veda jednoznačne u detí a mládeže dokazuje nesmierny vplyv pohybovej aktivity na ich schopnosť učiť sa.

Príkladom je výskum vo švédskom mestečku Bunkeflo, ktorého sa zúčastnili dve triedy prvého stupňa základnej školy, ktoré mali hodiny telesnej

výchovy päť dní v týždni, a kontrolná trieda s hodinami telesnej výchovy klasicky dvakrát do týždňa. Počet hodín telesnej výchovy bol jediným rozdielom medzi skupinami žiakov. Výsledok výskumu ukázal, že triedy so zvýšeným počtom hodín telesnej výchovy sa preukázateľne zlepšili nielen z tohto predmetu, ale tiež z matematiky, švédčiny a angličtiny, a to bez toho, aby sa zmenil počet hodín z týchto predmetov. Toto zlepšenie pritom pretrvávalo niekoľko rokov a mnohí žiaci s každodennou výučbou telesnej výchovy skončili deviaty ročník s vyznamenaním. Najväčšie zmeny boli zaznamenané u chlapcov. Rovnaké výsledky boli pritom pozorované aj pri výskumoch v iných častiach sveta na ďalších skupinách žiakov a študentov (Hansen, 2019, 185).

Príčinou tohto zlepšenia je priaznivý vplyv pravidelného pohybu na hipokampus, ktorý je centrom pamäti a zároveň pomáha ovládať emócie. Vyšetrenia mozgu desaťročných detí magnetickou rezonanciou preukázali, že deti s lepšou fyzickou kondíciou mali väčší hipokampus, ktorý je jednou z najdôležitejších častí mozgu. Pozoruhodné je tiež zistenie, že čím sú testy z jednotlivých predmetov náročnejšie, tým väčšie rozdiely boli zaznamenané medzi deťmi s dobrou a zlou kondíciou (Hansen, 2019, 186-187).

Vplyv pohybu na schopnosť učenia sa má pozitívne účinky nielen z dlhodobého, ale tiež krátkodobého

hľadiska. Výsledky výskumov dokazujú, že už po dvanásťminútovom behu sa tínedžerom okamžite zlepšuje schopnosť čítania s porozumením, ako aj ich vizuálna pozornosť. U desaťročných detí stačia dokonca iba štyri minúty aktívnej činnosti na to, aby si zlepšili schopnosť sústrediť sa. Je dokázané, že medzi štvrtým a osemnástym rokom si deti vďaka pohybu zlepšia všetky kognitívne funkcie (Hansen, 2019, 188).

Priaznivý vplyv na tieto funkcie pritom nemá len pohyb, ale už samotné státie. Pri meraní kognitívnych schopností žiakov siedmej triedy sa ukázalo, že po využívaní stolov s nastaviteľnou výškou sa im zlepšila schopnosť sústrediť sa, mali lepšiu krátkodobú pamäť a tiež sa im zlepšili exekutívne funkcie mozgu. Čítanie s porozumením, schopnosť zapamätať si fakty či schopnosť riešiť problémy v niekoľkých krokoch sa vďaka státiu zlepšili v priemere o 10 percent. S pomocou magnetickej rezonancie sa zistilo, že u detí, ktoré pred vyšetrením zotrvali v stojí, bola zaznamenaná zvýšená aktivita v oblasti čelového laloku, ktorý je centrom krátkodobej pamäti a schopnosti sústrediť sa (Hansen, 2019, 192-193).

Pohyb a kreativita

Čelový lalok má dôležitú funkciu aj pri spracovávaní myšlienok prúdiacich cez talamus, ktorého úlohou je

Foto: Leif Tuxen

filtrovať určité množstvo informácií do vedomia. Vďaka pohybu organizmus zaznamenáva zvýšenú hladinu dopamínu, následkom čoho talamus uvoľňuje viac signálov, čím dáva priestor neobyčajne kreatívnemu mysleniu. Účinok pohybu na stimulovanie kreativity je skôr krátkodobý, jednu až dve hodiny po cvičení. Pre opätovné povzbudenie kreativity je preto nutné sa znovu prejsť alebo si zabehať. Výsledky testov však zároveň preukázali, že príliš náročná aktivita, vedúca k vyčerpaniu, má na kreativitu skôr opačný dopad (Hansen, 2019, 166-179).

S kreativitou úzko súvisí nielen naša schopnosť prichádzať s originálnymi riešeniami a postupmi, ale aj naše umelecké nadania. Priaznivý vplyv pravidelného pohybu na vytváranie pamäťových stôp v mozgu a neurónových spojení tzv. synapsí sa neprejavuje iba v našej schopnosti si zapamätať cudzie slovíčka či celé texty, ale aj v procese motorického učenia. Zvýšené vylučovanie faktoru BDNF pri pravidelnom pohybe výrazne podporuje aj tvorbu týchto pamäťových stôp a ich ukládanie z krátkodobej do dlhodobej pamäte, pričom proces ukládania informácií do dlhodobej pamäte neprebíha ihneď pri nácviku novej zručnosti, ale až o deň neskôr. Začlenenie pravidelného pohybu do každodenného života tak preukázateľne dokáže pomôcť aj pri rozvoji hry na hudobný nástroj, tanca či iných umeleckých talentov (Hansen, 2019, 142-146).

Duševné zdravie z pohľadu pozitívnej psychológie

O význam pohybu a jeho priaznivé účinky na duševný stav človeka sa opiera aj tzv. pozitívna psychológia. Ide o relatívne nový odbor v rámci psychológie, ktorý sa začal formovať na sklonku deväťdesiatych rokov minulého storočia. Ako hovorí sám názov, toto odvetvie psychológie sa nevenuje tradičným oblastiam záujmu, ako sú negatívne spôsoby myslenia a správania či dokonca rôzne duševné poruchy, ktoré sú skôr doménou psychiatrie. Naopak, pozitívna psychológia sústreďuje pozornosť na pozitívne aspekty ľudského chovania, čiže na to, čo zvykneme označovať pojmami duševné zdravie, pohoda či šťastie, a všetko to, čo je možné pre ich udržiavanie a kultivovanie urobiť.

Jeden zo zakladateľov pozitívnej psychológie Mihály Csíkszentmihályi v tejto súvislosti zaviedol pojem „flow“, ktorý sa zvykne označovať aj ako zóna optimálneho fungovania. Ide o duševný stav hlbokého ponorenia do činnosti, v ktorom človek maximálne využíva svoj potenciál, je kreatívny, produktívny a zároveň pociťuje spontánnu radosť a nadšenie pri vykonávanej činnosti. Na úrovni fungovania mozgu sa tento stav spája s frekvenciami mozgových vln alfa (8 – 12 Hz), ktoré sú sprevádzané pocitmi uvoľnenia,

Foto: Leif Tuxen

pokoja a šťastia. Vedecké štúdie zároveň poukazujú na skutočnosť, že ide o frekvencie, s ktorými je spájaná kreativita a inšpirácia (Lustenberger, C. et al., 2015). Zároveň zohrávajú svoju úlohu pri stimulácii pamäte a ďalších kognitívnych funkcií a v celkovom procese učenia sa (Klimesch, W., 1999, Grandy, T. H. et al., 2013).

Český mentálny kouč a globálny stratég Jan Mühlfeit, ktorý je zároveň propagátorom pozitívnej psychológie a reformy systému školstva (podieľal sa aj na reforme školstva vo Fínsku), v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že dlhé roky panovalo presvedčenie, že na to, aby sme mohli podávať najlepšie výkony, musí náš mozog fungovať na veľmi vysokých frekvenciách. Vedci však zistili pravý opak, a to, že najlepšie výkony podáva mozog v pomalých frekvenciách alfa či dokonca théta (Mühlfeit, Novotná, 2018, 171).

Ide o frekvencie, na ktorých prirodzene funguje mozog každého dieťaťa. Práve preto sú malé deti prirodzene šťastné a kreatívne. Zásadný obrat však nastáva s nástupom detí do školy. NASA vykonala prieskum, v ktorom zistila, že 98 percent detí vo veku šesť rokov

vykazuje vysokú kreativitu. Po nástupe do školy však vo veku desať rokov zostáva vysoko kreatívnych iba 30 percent detí, v 15-tich rokoch je to iba 15 percent, a keď dokončia univerzitu, zostanú vysoko kreatívne už len 2 percentá mladých ľudí (Mühlfeit, Novotná, 2018, 37).

Tento jav do nezanedbateľnej miery súvisí s až chorobnou intelektualizáciou výukového procesu založenom na čítaní a memorovaní veľkého množstva faktov a informácií. Na úrovni mozgových vln sú však tieto aktivity sprevádzané vyššími frekvenciami beta (13-30 Hz). V princípe sú vyvolávané všetkými kognitívnymi funkciami, ako analýza, riešenie problémov, hodnotenie, rozhodovanie či spracovávanie informácií z vonkajšieho sveta. Vysoké beta frekvencie sú však už spájané aj so stavmi stresu a napätia, či mentálno-emočného nepokoja, ktoré sú aj v dôsledku testov a známkovania prakticky každodennou skúsenosťou života na školách. Dlhodobé fungovanie mozgu na beta frekvenciách je však energeticky veľmi náročné a nepovažuje sa za efektívne. Práve preto je dôležité vyvíjať na školách pre deti podmienky, ktoré im umožňujú byť

častejšie v psychicky pokojnom a uvoľnenom stave na nižších frekvenciách. Schopnosť dostať sa do mentálneho ticha vytvára pre mozog predpoklady pre jeho následnú lepšiu výkonnosť a efektívnejšie fungovanie (Schneider, S. et al., 2013)

K psychickému stresu, a teda k zvyšovaniu frekvencií mozgových vln prispieva množstvo faktorov, napríklad aj život v mestách mimo prírodného prostredia. Podobné účinky má aj extenzívne používanie digitálnych technológií, ktoré môže viesť k poruchám sústredenia. Nemecký profesor Manfred Spitzer, autor knihy Digitálna demencia, v tejto súvislosti upozorňuje, že až jedna tretina mladých ľudí sa v budúcnosti nebude schopná vzdelávať v dôsledku neschopnosti sa sústrediť a chápať súvislosti. Digitálna hygiena je tak jedným z dôležitých krokov smerom k duševnému zdraviu každého človeka.

Nie je žiadnym prekvapením, že popri digitálnej hygiene patrí práve pravidelný pohyb k často odporúčaným metódam ako stav duševného zdravia dosiahnuť a udržiavať. Aeróbne cvičenia sú totiž jeden zo spôsobov, ako sa mozgové frekvencie alfa dajú vyvolávať (Gutmann, B. et al., 2015). Podobne pozitívna psychológia odporúča napríklad pobyt v prírode, praktikovanie dychových cvičení, meditácií či mindfulness techník. Všetky pomáhajú upokojovať

mentálno-emočnú aktivitu a znižovať frekvencie mozgových vln (Lagopoulos, J. et al., 2009).

Pozitívna psychológia však zaraďuje k týmto zručnostiam aj dôsledné praktikovanie vďačnosti ako jednej z najdôležitejších morálnych kvalít. Patrí do zoznamu 24 pozitívnych charakterových vlastností, ktoré definoval Christopher Peterson a otec pozitívnej psychológie Martin Seligman.

Český športový psychológ a mentálny kouč Marian Jelínek považuje výchovu detí k správnym morálno-etickým hodnotám za základný predpoklad ich schopnosti zotrvať čo najčastejšie v zóne optimálneho fungovania na frekvenciách alfa. Na základe skúseností s mnohými úspešnými športovcami zistil, že pestovanie pozitívneho prístupu k samotnej činnosti (radosť z vynaloženého úsilia ako princíp olympizmu) má dominovať prílišnému sústredeniu sa na výsledky. Táto marginálnosť ziskuchtivých úmyslov má v kombinácii s pestovaním ďalších pozitívnych charakterových vlastností pomáhať odolávať prejavom charakterových slabostí deformujúcich kreativitu a napĺňanie talentov a maximálneho potenciálu. Niektorí z najlepších športovcov, umelcov, manažérov či chirurgov to veľmi dobre vedia, a preto sa tieto postupy rozhodli vedome praktikovať. Zároveň sú dôkazom toho, aká dôležitá je v tomto

smere osveta, a prečo by sa mal na tieto zručnosti klásť veľký dôraz. Ako M. Jelínek zvykne sám hovoriť: „Najskôr musíte človeka vychovať k láske. Do zóny sa totiž dostanete iba láskou“ (Kováč, I., 2018, 11). Inými slovami tým chcel vyjadriť presvedčenie, že najskôr musíte z dieťaťa vychovať dobrého človeka, a až potom sa zameriavať na to, aby z neho bol dobrý športovec, lekár, umelec a pod.

Aplikácia vedeckých poznatkov v škandinávskom systéme vzdelávania

Je jednoznačne pozitívne, že vedecké poznatky uvedené vyššie, a ktoré sú známe posledných niekoľko rokov, sa v niektorých krajinách darí aj prakticky aplikovať. Vzorovým príkladom je v tomto ohľade Fínsko, ktoré svoj školský systém účelovo prispôsobuje práve znalostiam z oblasti výskumu mozgu. Jedným z konkrétnych príkladov zavádzania týchto poznatkov do praxe je iniciatíva Finnish Schools on the Move, ktorá bola spustená v roku 2010 aj s podporou fínskeho ministerstva školstva. V rámci tejto iniciatívy sa vo Fínsku usilujú ešte vo väčšej miere zapojiť pohybové aktivity do každodenného fungovania na školách. V tejto severskej krajine, ktorá sa dlhé roky celosvetovo umiestňuje na popredných priečkach v akademických výsledkoch svojich žiakov, pochopili, že fyzická aktivita má priaznivý vplyv nielen na ich sústredenie a kognitívne schopnosti, a tým pádom aj na študijné výsledky, ale aj na ich správanie. Podpora aktívneho dochádzania do škôl, či už pešo alebo na bicykli, integrácia pohybových aktivít do vyučovania rôznych predmetov, napríklad aj v podobe častejších aktívnych prestávok počas hodiny, sú len niektoré z príkladov, ktoré sa vo Fínsku darí úspešne presadzovať. V súčasnosti je do iniciatívy zapojených

2096 fínskych základných škôl, čo predstavuje 91 percent všetkých žiakov.

Fínsky systém vzdelávania však zdobí aj zvýšená pozornosť, ktorá sa venuje výchove k pozitívnym hodnotám. Integrálnou súčasťou tohto prístupu je aj vytváranie optimálnych podmienok na to, aby sa deti cítili v škole zdravé a šťastné. Úmyselná snaha prispievať čo najviac k duševnej pohode detí totiž vytvára základný predpoklad na to, aby si vytvorili pozitívny prístup k procesu učenia sa. Základným prvkom tohto prístupu je absencia testov a známokovania do 12. roku života a eliminácia súťaživosti a porovnávania sa žiakov navzájom. Tie sú príčinou stresu, napätia a z toho vyplývajúcich negatívnych javov, ktoré zabraňujú deťom rozvíjať tvorivosť a dosiahnuť maximálny potenciál.

Podobným smerom ako Fínsko sa vydali aj v Dánsku, ktoré vyvíja už niekoľko rokov iniciatívu pri zavádzaní pohybových aktivít do vyučovacieho procesu na školách a vytváraní podmienok pre duševnú pohodu detí. Na základe vedeckých výskumov posledných rokov disponuje argumentami, ktoré mu pomáhajú požadované zmeny realizovať. Nie je žiadnym prekvapením, že podobne ako vo Fínsku aj v Dánsku nachádzajú tieto iniciatívy pozitívnu odozvu na pôde ministerstva školstva, čo pochopiteľne realizácii týchto opatrení iba prospieva. Rovnako dôležitá je aj spolupráca na úrovni miestnych samospráv.

Dôležitú úlohu v tomto procese plní aj Dánska nadácia pre kultúrne a športové zariadenia, ktorá výraznou mierou prispieva k vytváraniu atraktívnych školských priestorov, ktoré deti motivujú k aktívnemu pohybu, čím prispieva k skvalitneniu procesu učenia sa a

Príklad transformácie školského dvora v dánskom meste Norre Snede. Foto: Leif Tuxen

Foto: Leif Tuxen

celkovej pozitívnej atmosfére na školách. Reforma systému základných škôl v Dánsku vyžaduje, aby sa žiaci každý deň venovali pohybovým aktivitám najmenej 45 minút. Činnosť nadácie, ktorá v spolupráci so školami a samosprávami prispieva k transformácii školských zariadení, je ukázkový príklad, ako takúto reformu podporovať a realizovať. Svojím invenčným prístupom sa snaží o vytvorenie univerzálnych a prístupných priestorov, ktoré by motivovali k pohybu všetky deti počas vyučovania aj mimo neho, a to aj v prípade tých, ktoré nemajú túžbu sa hýbať. [Internetová stránka nadácie](#) ponúka vskutku inšpiratívne príklady realizovaných i pripravovaných projektov.

O význame aktívneho pohybu vo vzdelávaní svedčí aj skutočnosť, že národný olympijský výbor Dánska zapojil aktivity súvisiace s presadzovaním pohybu do školského prostredia aj do svojej stratégie trvalo udržateľného rozvoja. Jedným z jeho hlavných trvalo udržateľných cieľov je totiž zabezpečenie kvalitného vzdelania pre všetkých a pravidelný pohyb je v tomto ohľade jednoznačným prínosom. Iniciatíva dánskeho NOV sa momentálne sústreďuje aj na rozšírenie pohybových aktivít do materských škôl. Usilujú sa o vytvorenie legislatívneho rámca, ktorý by samosprávam a materským školám určoval zapojiť pohybové aktivity špecifickejším spôsobom do každodenného programu.

Potenciál olympijskej výchovy vo svetle vedy

Vo svetle vyššie spomenutých informácií ohľadom výskumu fungovania mozgu a poznatkov pozitívnej psychológie, je možné jednoznačne dospieť k záveru, že olympijská výchova má tiež nespochybniteľné predpoklady byť prínosom pre rozvoj telesného a duševného zdravia mladých ľudí. Vedecké dôkazy o prínose pravidelného pohybu v procese učenia sa, rozvoji umeleckých nadaní a jeho vplyve na duševné zdravie človeka vytvárajú skalopevnú základňu pre celú filozofiu olympizmu. Sú dôkazom toho, že antický ideál kalokagatie – harmonického rozvoja fyzických a duševných kvalít – nie je žiadny anachronický nezmysel, ale prejav nesmiernej múdrosti a porozumenia starovekých Grékov, ktorý je aj po tisícok rokoch stále zmysluplný a aktuálny. Veď to, čo sa deje na fínskych a dánskych školách, je exemplárny príklad olympizmu v praxi.

Skúsenosti týchto dvoch škandinávskych krajín tak ukazujú cestu, akou by sa mohol uberať aj Slovenský olympijský a športový výbor v rámci svojho pôsobenia v oblasti olympijskej výchovy. Po vzore dánskeho NOV by mohol na Slovensku vyvíjať iniciatívu na presadenie potrebných zmien v systéme vzdelávania a prispieť tak k aplikácii olympijských princípov do

praxe. Pozitívom je skutočnosť, že dánsky NOV je pripravený sa o svoje skúsenosti v tejto oblasti podeliť aj s NOV a ministerstvami v ostatných krajinách. SOŠV svojou účasťou v medzinárodnom projekte zameranom na oblasť trvalej udržateľnosti získal príležitosť v najbližších troch rokoch intenzívnejšie

spolupracovať s dánskym NOV a čerpať tak aj z jeho bohatých skúseností v rámci dôslednejšej aplikácie pohybových aktivít do školskej výuky a vytváraní optimálnych podmienok pre duševnú pohodu žiakov na školách.

Literárne zdroje

- GRANDY, T. H. et al. 2013. Individual alpha peak frequency is related to latent factors of general cognitive abilities. In *NeuroImage*. [online]. 2013, vol. 79 [cit. 2020-03-10]. Dostupné na internete <<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1053811913004060?via%3Dihub>>
- GUTMANN, B. et al. 2015. Effects of Physical Exercise on Individual Resting State EEG Alpha Peak Frequency. In *Neural Plasticity*. [online]. 2015 [cit. 2020-03-10]. Dostupné na internete <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4338399/>>.
- HANSEN, A. 2019. *Dobehni svoj mozog*. 1. vyd. Nitra : Barcz&Conrad, s. r. o., 2019. 251 s. ISBN 978-80-973459-1-4
- KLIMESCH, W. 1999. EEG alpha and theta oscillations reflect cognitive and memory performance: a review and analysis. In *Brain Research Reviews*. [online]. 1999, vol. 29, no. 2-3 [cit. 2020-03-10]. Dostupné na internete <<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0165017398000563?via%3Dihub>>
- KOVÁČ, I. 2018. Morálne kvality, zóna a láska k činnosti – postrehy z konferencie NŠC „Psychologická príprava a mentálny koučing v športe“. In *E-Športinform*. [online]. 2018, vol. 2, no. 4 [cit. 2020-02-14]. Dostupné na internete: <http://www.sportcenter.sk/userfiles/file/Studovna/e-sportinform2018-04_01.pdf>. ISSN 2585-8270
- KOVÁČ, I. 2019. Zdravie, pohyb a hodnoty – zamyslenie nad fínskym vzdelávaním a olympijskou výchovou. In *E-Športinform*. [online]. 2019, vol. 3, no. 4 [cit. 2020-02-14]. Dostupné na internete: <<http://www.sportcenter.sk/userfiles/file/e-sportinform2019-04.pdf>>.ISSN 2585-8270
- LUSTENBERGER, C. et al. 2015. Functional role of frontal alpha oscillations in creativity. In *Cortex*. [online]. 2015, vol. 67 [cit. 2020-03-10]. Dostupné na internete<<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0010945215001033?via%3Dihub>>.
- MÜHLFEIT, J. – NOVOTNÁ, K. 2018. *Odomykanie detského potenciálu – Každé dieťa je originál*. 1. vyd. Praha : Albatros Media, a. s., 2018. 271 s. ISBN 978-80-265-0804-5
- PETERSON, C., SELIGMAN, M. E. P. 2004. *Strengths and Virtues: A Handbook and Classification*. Oxford University Press, 2004, 800 s. ISBN 978-01-9516701-6
- PEDERSEN, B. K. – ANDERSEN, L. B. – BUGGE, A. – NIELSEN, G. – OVERGAARD, K. – ROOS, E. – VON SEELEN, J. 2016. *Fysisk Aktivitet – learing, trivsel og sundhed i folkeskolen*. Kobenhavn : Thea Suldrup Jorgensen, 2016. 125 s. ISBN 978-87-998156-4-7
- SCHNEIDER, S. et al. 2013. The influence of exercise on prefrontal cortex activity and cognitive performance during a simulated space flight to Mars (MARS500). In *Behavioural Brain Research*. [online]. 2013, vol. 236 [cit. 2020-03-11]. Dostupné na internete <<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0166432812005402?via%3Dihub>>.
- SPITZER, M. 2014. *Digitální demence*. Brno : Host, 2014. 342 s. ISBN 978-80-7294872-7

VÝSLEDKY PROJEKTU TESTOVANIA POHYBOVÝCH PREDPOKLADOV ŽIAKOV PRVÝCH ROČNÍKOV

BOŽENA GERHÁTOVÁ

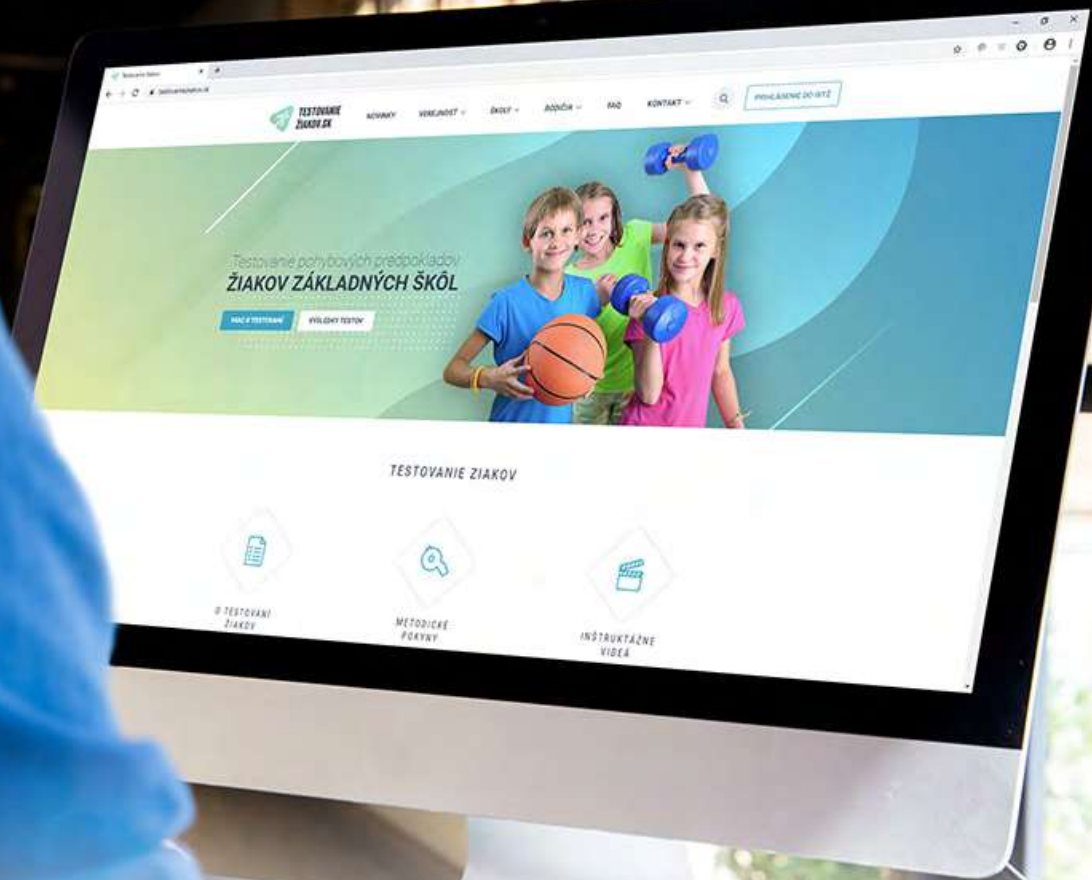

Počas októbra 2019 sa na základných školách po celom Slovensku uskutočnilo testovanie pohybových predpokladov žiakov prvého ročníka.

Zámerom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR je prostredníctvom celoštátneho testovania zistiť úroveň pohybovej výkonnosti detí v Slovenskej republike, priviesť deti k športu, aby sa pohybová aktivita dostala do ich denného režimu a odporučiť deťom športy, na ktoré majú pohybové predpoklady.

Testovanie sa v tomto školskom roku týkalo iba žiakov prvákov, 6 – 7 ročných detí.

Celoslovenské testovanie bolo zrealizované na **1748 základných školách**. K **15. decembru 2019** bolo do Informačného systému testovania žiakov (ďalej

len „ISTŽ“) vložených celkom **39 094 výsledkov testovaných žiakov**. ISTŽ prešiel v tomto školskom roku mnohými vylepšeniami, aj na základe podnetov z praxe. Jedným z nich je aj funkcionlita tlače certifikátov, ktoré mohli základné školy vytlačiť žiakom **k polročnému vysvedčeniu**. Obrázok certifikátu, doplnený o vysvetlivky, ktoré pomôžu pri interpretácii výsledkov testovania, je verejne dostupný na: <https://www.testovanieziakov.sk/stranka/certifikat>.

Novinkou v projekte testovania pohybových predpokladov žiakov v tomto školskom roku je spustenie webovej stránky www.testovanieziakov.sk. Prostredníctvom tejto webovej stránky si môže verejnosť, rodičia a školy pozrieť výsledky svojich žiakov, zároveň si porovnať výsledky podľa krajov SR. Prostredníctvom tejto webovej stránky bude možné odpovedať učiteľom a rodičom na ich otázky a problémy, s ktorými sa stretávajú v rámci realizácie testovania. Autori webovej stránky predpokladajú výrazné zlepšenie propagácie v oblasti osvetu a

vzdelávania so zameraním na zdravie a zdravý životný štýl obyvateľstva. Súčasťou stránky sú aj upravené štatistiky z prvého ročníka testovania žiakov a sú verejne dostupné aj na vedecké účely na adrese: <https://www.testovanieziakov.sk/stranka/statisticky-spracovane-vysledky>.

Celoslovenské testovanie prináša množstvo dát a tým aj množstvo oblastí pre porovnanie s ďalšími podobnými výskumami. Pri hodnotení výsledkov testovania pohybových predpokladov žiakov prvých ročníkov, ktoré môžeme porovnávať po cca 25 rokoch (celonárodný výskum realizovaný v minulosti), zaznamenávame zaujímavé výsledky. Pri porovnávaní somatického vývoja je možné konštatovať mierny nárast telesnej výšky (1,6 – 1,8 cm), ako aj telesnej hmotnosti (1,6 kg) u chlapcov aj dievčat. **Nie je možné však konštatovať, že oproti 6-7 ročným deťom spreď vyše 50 rokov by došlo k zvýšeniu telesnej hmotnosti v zmysle navýšenia tendencie k obezite.**

Tabuľka 1: Porovnanie somatických ukazovateľov 7-ročných detí po vyše 50 rokoch

Vek 7 rokov	Početnosť	Telesná výška (cm)		Telesná hmotnosť (kg)	
		x	s	x	s
CHLAPCI					
Pávek 1977	2 068	123,49	6,16	24,05	3,46
SK 2019	5 699	125,3	6,24	25,7	5,47
DIEVČATÁ					
Pávek 1977	1 901	122,43	5,89	23,39	3,69
SK 2019	4 574	124,0	6,12	25,0	5,32

Legenda: x – aritmetický priemer, s – smerodajná odchýlka

Porovnanie trendov v motorickej oblasti je trochu zložitejšie, pretože nevieme porovnávať všetky testové položky z národného projektu s minulosťou. **Z výsledkov, ktoré vieme porovnávať, je však zrejmé, že došlo k významnému poklesu pohybovej výkonnosti. Výnimkou bol len výsledok v teste ľah – sed u chlapcov (Pávek 1977).**

Tabuľka 2: Porovnanie trendov v teste skok do diaľky z miesta

Vek 7 rokov	Početnosť	Skok do diaľky z miesta (cm)	
		x	s
CHLAPCI			
Pávek 1977	2 034	127,41	23,8
SK 2019	5 695	111,8	20,6
DIEVČATÁ			
Pávek 1977	1 901	121,76	21,23
SK 2019	4 574	102,8	19,58

Legenda: x – aritmetický priemer, s – smerodajná odchýlka

Podobné výsledky je možné nájsť aj pri komparácii výsledkov z Unifittestu (*Měkota, Kovář a kol. 1996*). V tejto testovej batérii je možné porovnávať v oblasti motorických testov viac položiek.

Tabuľka 3: Porovnanie trendov v motorických ukazovateľoch

Vek 7 rokov	Skok do diaľky (cm)	Ľah – sed (počet)	Člnkový beh 4 x 10 m (sek.)
CHLAPCI			
Unifittest 1996	130,5	22,5	13,7
SK 2019	111,8	22,6	15,7
DIEVČATÁ			
Unifittest 1996	123,5	22,5	14,2
SK 2019	102,8	20,8	16,4

Hlavná paradigma testovania bola formulovaná sloganom „každý má pohybové predpoklady pre nejaký šport“. Jedným z cieľov projektu je, že sa musíme pokúsiť nájsť, na aké športy majú deti pohybové predpoklady. Medzi pohybové predpoklady sa zaraďujú vlohy, pohybové schopnosti, pohybové zručnosti a návyky či vedomosti. Aj keď pohybové schopnosti sú čiastočne geneticky podmienené, ich rozvoj je podmienený podmienkami, v ktorých sa rozvíjajú. Potvrdzujú to rôzne hypotézy pri skúmaní a pochopení podielu dedičnosti a prostredia v priebehu ontogenézy človeka. Tomuto je venovaná tabuľka 4, ktorá skúmala úroveň pohybovej výkonnosti v závislosti na mieste bydliska.

Tabuľka 4: Výsledky mnohonásobnej korelácie na úrovni krajov

	všetci	chlapci	dievčatá
Mnohonásobná korelácia	0,995	0,988	0,999

Na základe výsledkov mnohonásobnej korelácie je možné konštatovať, že na úrovni vyšších územných celkov je v podstate absolútna zhoda medzi socioekonomickými ukazovateľmi aglomerovanými do nezávislej premennej (akými boli miera evidovanej nezamestnanosti, príjmy a životné podmienky domácností, ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa vzdelania, regionálny hrubý domáci produkt) a celkovou pohybovou výkonnosťou detí v danom kraji. **Z tohto výsledku je možné predpokladať veľký vplyv ekonomického statusu rodiny pre športovanie detí. Ak teda rodina nedisponuje**

dostatočnými finančnými prostriedkami, odráža sa tento socioekonomický ukazovateľ na celkovej pohybovej úrovni detí v danom kraji, teda deti majú nižšiu úroveň pohybovej výkonnosti. Podrobnejšie sa tejto téme venovali aj členovia pracovnej skupiny projektu Tomáš Perič a Pavel Ružbarský na konferencii Národného športového centra, 2019: <https://www.youtube.com/watch?v=pkPweF72Vd0>. Vo svojom príspevku zdôraznili zaujímavý, no nie veľmi priaznivý fakt: „Športujú bohaté rodiny a deti, ktorým šport rodičia zaplatia“.

Záver

Po štyroch rokoch práce na tomto projekte je potrebné poďakovať za výbornú prácu najmä členom pracovnej skupiny zloženej zo špičkových odborníkov: Tomáš Perič, Pavel Ružbarský, Eugen Laczo, Jaromír Šimonek, Ivan Čillík, Branislav Antala, Danka Masaryková, Dušan Noga a kolektívu zamestnancov Národného športového centra, ktorí pracujú na tomto projekte. Napriek štyrom rokom práce sme stále ešte na začiatku, a je potrebné naďalej projekt rozvíjať, pretože má úžasný potenciál, ako zhodnotil aj Tomáš Perič na vyššie uvedenej konferencii. Citujem: „Je to jedinečný projekt nielen v EÚ, ale i na svete, na

národnej úrovni testujú podobným spôsobom iba Slovinsko a Malajzia. Sú tu možnosti rozsiahlych analýz s veľkým dopadom na spoločnosť a zdravie občanov. Projekt v spolupráci so športovým hnutím sa dá dopĺňať o ďalšie projekty (napr. projekt SOŠV „Olympijský odznak všestrannosti“). Máme pripravený unikátny softvér pre záznam a vyhodnocovanie testovania, dôstojný 21. storočia, je tu možnosť využitia softvéru pre ďalšie batérie testovania v rámci vyučovacieho procesu v školách a je tu možná perspektíva testovania i ďalších ročníkov, čo má význam pre monitoring pohybových schopností detskej populácie“.

ZÁKLADNÉ POHYBOVÉ KOMPETENCIE V EURÓPE

PROJEKT ERASMUS+ “BASIC MOTOR COMPETENCIES IN EUROPE – ASSESSMENT AND PROMOTION (BMC-EU)”

■ DANA MASARYKOVÁ

Základné pohybové kompetencie sú dôležitými determinantami pre realizáciu voľnočasových pohybových a športových aktivít, ako i pre propagáciu zdraviu prospešnej pohybovej aktivity prostredníctvom zvýšenej účasti v športe a pohybových aktivitách. Hlavným prostriedkom rozvoja základných pohybových kompetencií je zabezpečenie kvalitnej telesnej a športovej výchovy pre deti na základnej škole s cieľom zlepšiť ich východiskovú úroveň pre účasť v športe a pohybových aktivitách. Profesionálna podpora základných pohybových kompetencií v telesnej a športovej výchove predstavovala ústrednú stratégiu projektu BMC- EU.

Deti na základných školách potrebujú základné pohybové kompetencie, aby sa mohli zúčastňovať

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

športu a pohybových aktivít. Učítelia by mali byť schopní odhadnúť tieto kompetencie a identifikovať špeciálne potreby svojich žiakov použitím diagnostických metód ako východiska pre prispôsobené zásahy do telesnej a športovej výchovy. Učítelia základných škôl často vyžadujú odbornú pomoc na zabezpečenie kvalitnej telesnej výchovy, ktorá rozvíja základné pohybové kompetencie. Teoreticky vedený, odborne založený a modulovaný koncept podpory pre zlepšenie základných pohybových kompetencií by mal byť

vhodným nástrojom poskytovania užitočnej pomoci učiteľom primárneho vzdelávania, ako i učiteľom telesnej a športovej výchovy.

Projekt BMC-EU bol realizovaný ako dvojročný projekt v období **od 1.1. 2018 do 31.12. 2019**, schválený a podporený Európskou komisiou v rámci výzvy Erasmus+ Sport Collaborative Partnerships.

Zúčastnilo sa ho 14 partnerov projektu z 12 krajín. Hlavnými riešiteľmi projektu boli Erin Gerlach & Jeffrey Sallen (University of Potsdam, Germany); Christian Herrmann (University of Basel, Switzerland; Zurich University of Teacher Education, Switzerland); Claude Scheuer (University of Luxembourg, Luxembourg). Všetci projektoví partneri sú uvedení v tabuľke:

Č.	Inštitúcia	Riešitelia
1	European Physical Education Association [EUPEA], Switzerland	Tamás Csányi, Jana Vašíčková
2	Goethe-University of Frankfurt, Germany	Fabienne Ennigkeit, Christopher Heim
3	Hanze University of Applied Sciences, Groningen, Netherlands	Remo Mombarg, Berdien Moraal – van der Linde
4	Lithuanian Sports University of Kaunas, Lithuania	Arūnas Emeljanovas, Brigita Miežienė
5	Masaryk University of Brno, Czech Republic	Jaroslav Vrbas, Petr Vlček
6	National and Kapodistrian University of Athens, Greece	Emmanouil Adamakis, Irene Kossyva
7	University of Basel, Switzerland	Christian Herrmann, Harald Seelig, Marina Wälti
8	University of Foggia, Italy	Dario Collela, Cristiana Simonetti, Domenico Monacis
9	University of Liège, Belgium	Boris Jidovtseff
10	University of Lisbon, Faculdade De Motricidade Humana, Portugal	Marcos Onofre, Ana Quitério
11	University of Luxembourg, Luxembourg	Andreas Bund, Sandra Heck, Claude Scheuer
12	University of Potsdam, Germany	Erin Gerlach, Maike Niehues, Jeffrey Sallen
13	University of Salzburg, Austria	Günter Amesberger, Benjamin Niederkofler
14	University of Trnava, Slovakia	Dana Masaryková, Jana Labudová,

Cieľom projektu bolo v prvom rade propagovať pohybovo aktívny a zdravý životný štýl detí a zdôrazniť zdraviu prospešné pohybové aktivity (HEPA – Health Enhancing Physical Activity). Čiastkovými cieľmi, ktoré boli napĺňané v troch fázach projektu s konkrétnymi intelektuálnymi výstupmi boli:

1. Získanie základných vedeckých informácií a spätnej väzby k stavu a distribúcií základných pohybových kompetencií detí v zúčastnených krajinách. Všetci projektoví partneri získali dáta potrebné pre porovnanie podobných a odlišných znakov úrovne pohybových kompetencií. Navyše získané dáta poskytli informácie učiteľom o úrovni pohybových kompetencií žiakov v ich triedach a o špecifických potrebách detí v motorickej oblasti.
2. Vytvorenie podporného materiálu pre podporu a rozvoj základných pohybových kompetencií. Na základe výsledkov úrovne pohybových kompetencií mohli partneri projektu vytvoriť modulový koncept metodického materiálu využiteľného v praxi.

3. Všetky vytvorené materiály sú voľne dostupné a diseminované v rámci EÚ. Niektoré z výsledkov už boli publikované vo vedeckých, ako i odborných časopisoch a zborníkoch, postupne sa očakáva prezentácia výsledkov v jednotlivých krajinách aj na úrovni ministerstiev alebo školských úradov. Očakáva sa, že výsledky testovania spolu s celou stratégiou umožnia zabezpečiť vyššiu kvalitu telesnej a športovej výchovy v školách.

V zmysle systematického zabezpečenia kvality telesnej a športovej výchovy sa čoraz častejšie stretávame s otázkou, aké by mali byť výstupy detí a žiakov v športe a telesnej a športovej výchove. Základným pilierom môžu byť stanovené vzdelávacie štandardy v štátnom vzdelávacom programe, ktoré smerujú k získaniu základných pohybových kompetencií. Tie umožnia deťom zúčastňovať sa aktívne pohybových a športových aktivít počas svojho každodenného života.

Cielená diagnostika je v tomto prípade základnou prerekvizitou pre podporu základných pohybových

kompetencií. Pri popise úrovne pohybových kompetencií je potrebné vysvetliť učiteľom ich základné východiská a súčasne predstaviť možnosti hodnotenia a merania pohybových kompetencií. Pre tento účel je dôležité mať vytvorený vhodný a praktický nástroj.

Počas realizácie projektu sa vo veľkej miere diskutovalo o diagnostickom nástroji projektu MOBAK pre testovanie pohybových kompetencií. Pozitívnym zistením bolo, že tento nástroj je medzinárodne aplikovateľný s presahom na národné kurikulá zúčastnených krajín a súčasne je ľahko realizovateľný v praxi, čo potvrdili učitelia, ktorí sa testovania zúčastnili so svojimi triedami a žiakmi. V rámci projektu BMC-EU bol využitý testovací nástroj MOBAK 1-4 (resp. MOBAK 1-2 a MOBAK 3-4).

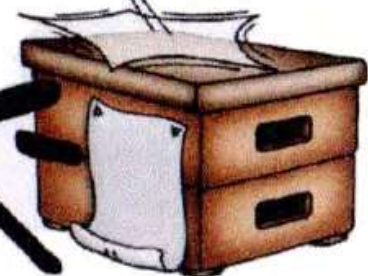
MOBAK 1-4 zahrňuje dve vekovo špecifické a koherentné testovacie verzie. MOBAK 1-2 bol vytvorený pre deti vo veku 6-7 rokov čiže žiakov 1. a 2. ročníka ZŠ, MOBAK 3-4 bol vytvorený pre 8-9 ročné deti, čiže žiakov 3. a 4. ročníka ZŠ. Celkovo teda testovacia batéria MOBAK 1-4 umožňuje hodnotenie a rozvoj základných pohybových kompetencií detí vo veku 6-9 rokov.

Obidve testovacie verzie zachytávajú základné pohybové kompetencie tzv. ovládanie vlastného tela so štyrmi testovacími položkami (balansovanie, kotúľ, skákanie, beh) a ovládanie náčinia tiež so štyrmi testovacími položkami (chytanie, hádzanie, driblovanie, vedenie lopty nohou). Náročnosť a komplexnosť požiadaviek je prispôsobená veku a ročníku dieťaťa. Testovacia batéria MOBAK-1-4 umožňuje štandardizované a ekonomické

BMC-EU

MOBAK

vyhodnotenie úrovne základných pohybových kompetencií a to tak pre vedecké účely, ako i pre školskú a trénerskú prax. Realizácia testov je jednoduchá a ľahko uchopiteľná v priestoroch bežnej telocvične (<http://mobak.info/en/mobak/>). Vyhodnotenie testovacích položiek MOBAK je jednoduché, pretože ide len o dichotómne kódovanie vykonal/nevykonal a jasné štandardizované kritériá. Hodnotenie môže byť samostatné pre ovládanie vlastného tela a ovládanie náčinia, alebo môže byť hodnotený celkový výkon pre obe tieto kompetencie.

Keďže cieľom projektu nebolo primárne porovnávať výsledky jednotlivých krajín, nevznikla ani žiadna rozsiahlejšia publikácia zameraná na komparáciu úrovne pohybových kompetencií. Niektoré čiastkové výsledky sú však dostupné z konferencií, napr. Healthy and active children, Verona, 2019, Symposium: Basic Motor Competencies in Europe (BMC-EU). Celkovo však možno vyvodit' z výsledkov tieto závery, ktoré však nie je možné zovšeobecniť, keďže nie každá krajina mala rovnaký výskumný súbor (celkovo n=6728):

Pohlavie - Chlapci dosahovali lepšie výsledky v oblasti „Pohyb s náčiním“, dievčatá boli trochu lepšie v oblasti „Pohyb vlastným telom“.

Vek - Vek mal významný vplyv najmä na „Pohyb s náčiním“.

BMI - Negatívny vplyv na výsledky v oboch oblastiach, ale najmä v oblasti „Pohyb vlastným telom“.

Pohybová aktivita - Voľnočasová pohybová aktivita mala priaznivý vplyv na všetky výsledky

testovania.

Významným prínosom projektu však nie sú samotné výsledky testovania, ale vytvorené podporné metodické materiály pre učiteľov. Tie sú spracované prehľadne a logicky tak, aby pomohli učiteľom sa v tejto problematike zorientovať. Výhodou je, že materiály sú dostupné vo všetkých jazykoch zúčastnených krajín. Tieto materiály zahŕňajú: testovací manuál, podporný metodický materiál pre učiteľov, nástroj pre školenie učiteľov, sadu kartičiek s popisom testovacích úloh a príklady učebných úloh (cvičení). Všetky tieto materiály sú dostupné na webovej stránke projektu <http://mobak.info/en/bmc-eu/>.

Celkovo možno konštatovať, že implementáciou MOBAK testovacieho nástroja v praxi na Slovensku by bolo možné monitorovať kvalitu telesnej a športovej výchovy a poukázať na prípadné nedostatky. Učители by tak získali prehľad o reálnych výstupoch svojich žiakov a dokázali by prispôsobiť obsah výučby tak, aby bol rozvoj kompetencií vyvážený a dosahoval požadovanú úroveň. Na rozdiel od iných diagnostických prístupov, testovacia batéria MOBAK korešponduje sú súčasným kurikulumom telesnej a športovej výchovy a dokáže tak zachytiť motorický výkon iným spôsobom, ako to bolo vnímané doteraz vo výkonnostných motorických testoch, často postavených na vnútorných dispozíciách jedinca.

Miesto školy	Celkový výsledok	Výsledky žiaka	Výsledky triedy	Celkový výsledok vzorky
Hádzanie	0	0,6	0,6	0,6
Chytenie	0	1,6	1,4	1,4
Driblovanie	1	1,1	0,9	0,9
Vedenie lopaty nohou	1	1,1	0,9	0,9
Balansovanie	2	4,4	3,8	3,8
Kotúľ	2	1,7	1,6	1,6
Skákanie	1	1,4	1,6	1,6
Beh	2	0,9	0,7	0,7
	6	1,6	1,6	1,6
		5,5	1,6	1,6
			5,7	5,7

ZAÚJÍMAVOSTI Z MEDZINÁRODNÉHO DIANIA V ŠPORTE

JAPONSKÝ PREMIÉR PRIZNAL ŽE PRELOŽENÉ TOKIJSKÉ HRY SÚ TIEŽ OHROZENÉ

Japonský premiér Šinzó Abe varoval, že preložené olympijské hry v Tokiu môžu byť úplne zrušené, ak pandémia koronavírusu nebude pod kontrolou. Pred japonským parlamentom zdôraznil dôležitosť existencie vakcíny a liekov na boj s ochorením COVID-19, a to ešte pred otvorením hier 23. júla 2021.

„Olympijské hry musia byť usporiadané spôsobom, ktorý jasne ukáže, že svetu sa podarilo vyhrať boj s koronavírusom. V opačnom prípade bude veľmi zložitá ich zorganizovať. Sľúbili sme, že hry zorganizujeme tak, aby sa športovci a diváci na nich mohli zúčastniť bezpečne, a aby mohli byť usporiadané v kompletnej podobe. To však nebude možné, ak pandémia nebude pod kontrolou.“

K situácii sa vyjadril aj šéf organizačného výboru Joširo Mori, ktorý rezolútne odmietol možnosť preloženia OH na rok 2022 v prípade, že by pandémia ochorenia COVID-19 pretrvávala aj v budúcom roku. „V takom prípade, sú hry nadobro zrušené.“ Rovnaký postoj v priebehu mája už verejne deklaroval aj prezident Medzinárodného olympijského výboru Thomas Bach. „Organizačný výbor jednoducho nemôže donekonečna

zamestnávať 3 000 až 5 000 ľudí a každý rok nemôžeme meniť športový kalendár medzinárodných športových federácií“, dodal.

Preloženie tokijských hier spôsobilo hromadný presun množstva vrcholných podujatí na rok 2022, vrátane plaveckých a atletických MS, Svetových hier neolympijských športov či letného EYOF v Banskej Bystrici. Tie sa tak zaradili k množstvu ďalších, ktoré sú v tomto roku už naplánované, napr. ZOH v Pekingu, OHM v Senegale, Hry Commonwealthu v Birminghame, Európske šampionáty v Mníchove atď.

T. Bach reagoval na súčasnú situáciu vyjadrením, že nik nevie s určitosťou povedať, ako bude svet vyzerat' po skončení krízy. Zdôraznil však, že v rámci olympijského hnutia by sa mali oveľa podrobnejšie pozrieť na problém premnoženia športových podujatí, ktoré zaplavili športový kalendár, na čo bolo poukazované už na niekoľkých olympijských samitoch. „Pravdepodobne nikto z nás nebude schopný udržať každú iniciatívu a podujatie, ktoré sme plánovali pred krízou... Finančné tlaky, ktoré táto situácia vyvíja na všetky zúčastnené strany, vrátane NOV, MŠF a organizačných výborov si v tomto ohľade bude vyžadovať väčšiu konsolidáciu.“

MOV A ŠVAJČIARSKA FEDERÁLNA VLÁDA SI PODELIA NÁKLADY NA FINANČNÚ POMOC MEDZINÁRODNÝM ŠPORTOVÝM FEDERÁCIÁM

Medzinárodné športové federácie (MŠF) so sídlom vo Švajčiarsku dostanú možnosť získať pôžičku od švajčiarskej federálnej vlády a Medzinárodného olympijského výboru (MOV), ktorá im má pomôcť zmierniť finančné dopady pandémie koronavírusu.

Vo Švajčiarsku sídli viac než 50 MŠF, pričom niektoré z nich čelia vážnym problémom a finančným stratám aj v dôsledku preloženia olympijských hier v Tokiu. V dôsledku oneskorenia finančného príspevku od MOV, ktoré zvyčajne prebieha krátko po skončení OH, je teraz mnoho federácií vystavených viac či menej vážnym komplikáciám s hotovosťou.

Za najviac finančne postihnuté MŠF sa považujú Medzinárodná kanoistická federácia a Medzinárodná federácia pozemného hokeja, ktoré prešli úplne do úsporného režimu. Podobne je na tom aj Svetová lukostreľba. S novou formou finančnej pomoci od

INTERNATIONAL
OLYMPIC
COMMITTEE

MOV a švajčiarskej vlády sa ich obavy trochu zmiernia.

Pomoc nie je dostupná tým MŠF, ktoré majú dostatok svojich vlastných finančných zdrojov, ako je napríklad FIFA či UEFA.

Švajčiarska vláda tiež špecifikovala rozsah finančnej pomoci pre domáci športový sektor. Profesionálne futbalové a hokejové ligy dostanú možnosť získať od štátu pôžičky v celkovej výške 350 miliónov švajčiarskych frankov, aby

mohli pokračovať vo svojej činnosti až do konca sezóny 2020/2021. Prvá polovica tejto sumy má kompenzovať straty zo ziskov, a to od 1. júna na nasledujúcich šesť mesiacov.

Ďalších 50 miliónov vláda poskytne na podporu športových organizácií a vrcholového športu mimo futbalu a hokeja v roku 2020. V roku 2021 bude potom na ten istý účel uvoľnených 100 miliónov švajčiarskych frankov.

MEDZINÁRODNÁ GYMNASTICKÁ FEDERÁCIA SKONČILA ROK 2019 S TROJMILIÓNOVÝM ZISKOM

Nevysvetliteľný prílev finančných príjmov umožnil Medzinárodnej gymnastickej federácii (FIG) ukončiť rok 2019 s oveľa väčším ziskom, než sa očakávalo. Ten sa pohyboval na úrovni 3 miliónov eur, pričom rozpočet na rok 2019 počítal so ziskom 1,3 milióna eur. V roku 2018 FIG zaznamenala zisk vo výške necelých 900 000 eur.

Zisk za rok 2019 mohol byť ešte vyšší nebyť neočakávaných výdavkov vo výške 2,1 milióna eur. Výnimočne stručná výročná správa však neuvádza žiadne detaily a vysvetlenie týchto nákladov.

Celkové príjmy za rok 2019 dosiahli výšku necelých 16 miliónov eur, pričom väčšina z nich súvisí s organizáciou bližšie nešpecifikovaných podujatí. Výdavky sa pohybovali na úrovni necelých 15 miliónov eur. Čistý operačný zisk tak predstavoval 1 milión eur.

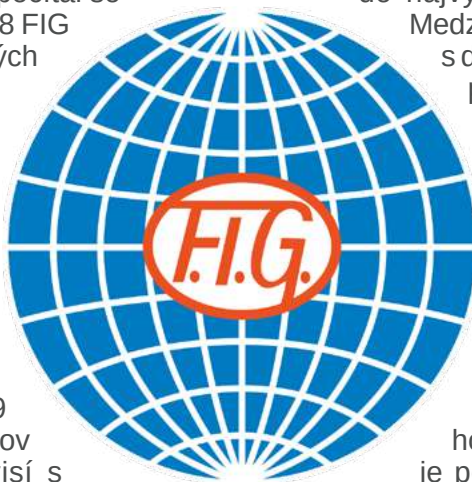
Vo výdavkovej časti rozpočtu tvorili podstatnú časť administratívne náklady (4,3 milióna eur).

V kategórii rozvoj a ostatné bolo použitých 2,4 milióna eur.

Gymnastika patrí spoločne s atletikou a plávaním do najvyššej kategórie športov, ktorú má Medzinárodný olympijský výbor, spoločne s ďalšími tromi kategóriami, definovanú pre účely distribúcie príspevkov z organizácie olympijských hier. Tento príjem predstavuje v každom olympijskom cykle takmer polovicu všetkých príjmov FIG.

Hodnota aktív FIG sa pohybuje na úrovni necelých 45 miliónov eur, čo je menej ako takmer 50 miliónov na konci roka 2018. Finančné rezervy FIG dosahujú hodnotu takmer 25 miliónov. K tomu je potrebné ešte pripočítať vlastníctvo majetku v hodnote 18,4 milióna a príjmy z prenájmov vo výške 454 000 eur.

Tieto čísla ukazujú, že FIG je vo veľmi dobrej finančnej kondícii a má dostatočné finančné rezervy na to, aby zvládla prekonať obdobie pandémie koronavírusu.

TALIANSKY PARLAMENT SCHVÁLIL OLYMPIJSKÝ ZÁKON PRE ÚČELY ZOH 2026

MILANO CORTINA 2026

Candidate City
Olympic Winter Games

Talianský parlament schválil začiatkom mája Olympijský zákon, ktorý definuje legislatívny a administratívny rámec pre riadenie projektu organizácie zimných olympijských hier v roku 2026, ktorých dejiskami sú mestá Miláno a Cortina d'Ampezzo. ZOH sa majú uskutočniť 6. až 22. februára.

Na základe nového zákona bude zriadená zvláštna Olympijská rada, ktorá bude dohliadať na plánovanie a organizáciu hier. Rada bude samostatným orgánom, nezávislým na organizačnom výbore a bude zodpovedná za každoročné podávanie správ talianskemu parlamentu o postupe príprav.

Radu bude tvoriť 15 členov, medzi ktorými musí mať zastúpenie, okrem iného, aj taliansky člen Medzinárodného olympijského výboru a Medzinárodného paralympijského výboru.

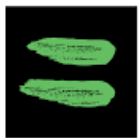
Po vstupe zákona do platnosti bude zriadená Infraštruktúrna spoločnosť Miláno-Cortina 2026, ktorej úlohou bude výstavba zariadení pre účely hier.

Jedným z prvých bude olympijská dedina v Miláne, ktorá už dostala povolenie na výstavbu. Tá bude súčasťou širšej revitalizácie územia železničného depa, ktoré je jedným zo siedmich, ktoré majú byť v Miláne transformované na nové funkčné využitie v rámci mestského rozvojového plánu do roku 2030.

Prijatie Olympijského zákona prebehlo v ten istý deň, ako Európska komisia varovala, že talianske

HDP v priebehu roka 2020 klesne o 9,5 percenta v dôsledku pandémie koronavírusu, ktorý túto krajinu zasiahol asi najvážnejšie. Verejné financie krajiny sa pritom už dlhšie obdobie ocitajú v problémoch, keďže verejný dlh je na úrovni viac než 130% HDP. Podľa odborníkov Taliansko osciluje na pokraji situácie, ktorá môže mať neporovnateľne horší scenár, ako bol ten v Grécku, ktoré po organizácii OH 2004 finančne skolabovalo.

NOVÁ ŠTÚDIA WADA POUKAZUJE NA MARGINÁLNY VZŤAH MEDZI TERAPEUTICKÝMI VÝNIMKAMI A ZISKOM OLYMPIJSKEJ MEDAILY

**WORLD
ANTI-DOPING
AGENCY**

play true

Nová štúdia Svetovej antidopingovej agentúry (WADA), ktorá bola vedená doktorom Alanom Vermecom neodhalila žiadny zásadný súvis medzi športovcom s tzv. terapeutickou výnimkou (TUE) a jeho možnosťou získať olympijskú medailu.

Štúdia bola realizovaná na športovcoch s TUE, ktorí sa zúčastnili piatich letných a zimných olympijských hier medzi rokmi 2010 a 2018 a snažila sa zistiť, či títo športovci získali viac medailí ako športovci bez výnimky.

TUE je špeciálne povolenie, ktoré športovcovi umožňuje užívať zakázanú látku za predpokladu, že na to existujú oprávnené medicínske dôvody. Príkladom športovca s takouto výnimkou je cyklista a päťnásobný olympijský víťaz Bradley Wiggins, ktorý v roku 2012 triumfoval aj v pretekoch Tour de France. Ten použil zakázané látky na alergie a respiračné problémy počas svojej účasti na Tour v rokoch 2011 až 2013.

Výskum WADA zistil, že počas piatich skúmaných OH a ZOH prebehlo 20 139 súťaží a bolo udelených 2 062 medailí. Športovci s TUE pritom súťažili iba v 0,9% všetkých súťaží a získali iba 21 z 2 062 medailí (1%). Výsledky štúdie sa tak snažili vyvrátiť niektoré nedorozumenia, ktoré uplatňovanie terapeutických výnimiek sprevádza.

DO KALENDÁRA SVETOVÉHO POHÁRA FIS BY MAL PRIBUDNÚŤ NAJDLHŠÍ ZJAZD

Medzinárodná lyžiarska federácia (FIS) dostala ponuku od švajčiarskeho strediska Zermatt zaradiť do kalendára svetového pohára v zjazdovom lyžovaní najdlhší zjazd v histórii.

Nové preteky by sa mohli konať v novembri s tým, že po prvýkrát by sa mohli v kalendári objaviť v roku 2022. V sezóne 2019/2020 neorganizovalo žiadne európske stredisko mužský či ženský zjazd svetového pohára až do 21. decembra. November a začiatok decembra totiž tradične patrí súťažiam na americkom kontinente.

Parametre navrhovanej trate sú vskutku imponantné so štartom v nadmorskej výške 3899 m, prevýšením viac ako 1000 m a dĺžkou takmer 5 km. Zaujímavosťou je, že trať prechádza územím dvoch krajín, Švajčiarskom a Talianskom. Štart je vo Švajčiarsku na Gobba di Rollin a cieľ v talianskom Laghi Cime Bianche.

Navrhovateľ pretekov, Franz Julen zdôrazňuje, že toto územie poskytuje stovky metrov ľadovca a trať nevyžaduje žiadne zásadné zmeny ani výrub stromov.

Nová trať by tak prekonala doteraz najdlhší zjazd Lauberhorn vo Wengene, ktorý kvôli nedorozumeniam medzi Švajčiarskym lyžiarskym zväzom a miestnymi organizátormi môže vypadnúť z kalendára. Hlavným dôvodom sporu je požiadavka wengenských organizátorov, aby zväz prispieval na podujatie sumou 1 milión švajčiarskych frankov, čo predstavitelia švajčiarskeho lyžovania považujú za

neprijateľné.

Navrhovatelia nového zjazdu v Zermatte však odmietajú byť náhradou za Wengen. Ako sa vyjadril F. Julen, „Svetový pohár bez Wengenu by bol gólom do vlastnej bránky pre lyžovanie. Bol by okradnutý o dlhoročnú tradíciu, čo je nemysliteľné“.

ŠÉF BRITSKEJ OLYMPIJSKEJ ASOCIÁCIE VARUJE, ŽE NOV MÔŽU BYŤ V DÔSLEDKU PANDÉMIE DONÚTENÉ UPREDNOSTŇOVAŤ NIEKTORÉ PODUJATIA

Hugh Robertson, šéf Britskej olympijskej asociácie (BOA) sa vyjadril, že finančné dopady pandémie koronavírusu môžu viesť k situácii, v ktorej národného olympijské výbory (NOV) budú musieť uprednostňovať financovanie svojej účasti na niektorých podujatiach.

Po tom, čo OH v Tokiu boli preložené na rok 2021, musela BOA pristúpiť k vážnym finančným redukciám. K tomu patrí prehodnotenie zmlúv so sponzormi, znižovanie plátov najvyššieho manažmentu či povinná dovolenka pre niektorých zamestnancov.

H. Robertson priznal, že tieto rozpočtové opatrenia umožnili BOA ďalej pracovať, ale dodal, že budú

BRITISH OLYMPIC
ASSOCIATION

musieť prehodnotiť prístup k účasti na podujatiach „tretieho sledu“, pre ktoré nemusia zostať finančné prostriedky.

„Urobíme všetko preto, aby sme zabezpečili reprezentáciu pre OH a ZOH tak, aby mal každý športovec šancu bojovať o zlatú medailu... Zároveň si viem predstaviť, že dokážeme dodržať záväzky aj vzhľadom k účasti britských športovcov na letných a zimných olympijských hrách

mládeže. Čo sa však týka Európskych olympijských festivalov mládeže či Svetových plážových hier, tam vidím oveľa väčší problém. Najbližších niekoľko rokov na ne pravdepodobne nebudeme mať dostatok peňazí.“

ÚSPECH SLOVENSKEJ KANOISTIKY NA MEDZINÁRODNEJ SCÉNE

Slovenská kanoistika sa dočkala zaujímavého úspechu na poli športovej diplomacie potom, čo jej Európska kanoistická asociácia (ECA) pridela právo organizácie svojho kongresu, ktorý by sa mal uskutočniť v Bratislave v marci alebo apríli budúceho roka.

V roku 2023 by zároveň mala byť Bratislava dejiskom ME juniorov a do 23 rokov v rýchlostnej kanoistike. Toto rozhodnutie je v súlade s cieľom ECA rozšíriť svoje podujatia do nových dejísk. Tým by sa mal stať areál Zemníka v bratislavských Jarovciach. Dejisko však ešte musí prejsť technickým schvaľovacím procesom zo strany ECA, či spĺňa štandardy na organizáciu významných medzinárodných súťaží.

Podujatia sa tak zaradia k ďalšej významnej športovej akcii v podobe MS vo vodnom slalome, ktoré by Slovenská kanoistika mala zorganizovať v Bratislave v roku 2021.

K situácii sa vyjadril aj generálny manažér sekcie hladkých vôd Slovenskej kanoistiky Boris Bergendi: „Je pre nás veľkou ctou, ale zároveň aj veľkým záväzkom, že ECA pridelila na rok 2023 MEJ a do 23 rokov práve na Zemník. Pridelenie je aj výsledkom pozitívneho šírenia informácie o budúcej pretekárskej dráhe vo svetovom hnutí. Areál bol skontrolovať už pred necelými dvoma rokmi šéf komisie ICF pre šprint Frank Garner. Veľmi nás vo výstavbe areálu Národného centra rýchlostnej kanoistiky a veslovania povzbudil,

naoľko pretekárska dráha spĺňa tie najprísnejšie medzinárodné kritériá a veľmi výhodná je aj lokalita Slovenska. Samozrejme v dnešnom stave zázemia na brehu ešte nie je možné zabezpečiť primeraný servis pre súťažiacich, ani ostatných účastníkov. V tomto smere musíme areál dobudovať a verím, že do roku 2023 budeme pripravený privítať najlepších mladých pretekárov Európy. Majstrovstvami Európy však význam areálu nekončí. Jeho cieľom je prichýliť okrem národných pretekov v rýchlostnej kanoistike aj súťaže vo veslovaní, ako aj aktivity v iných športoch – napríklad v diaľkovom plávaní, triatlone, cyklistike a mnohých ďalších. Národné centrum rýchlostnej kanoistiky a veslovania bude mať aj funkciu rekreačného využitia pre širokú verejnosť, ako aj vzdelávacieho zariadenia pre mládež.“

ŠVAJČIARSKÉ LENZERHEIDE SA CHCE ZARADIŤ MEDZI NAJLEPŠIE BIATLONOVÉ CENTRÁ SVETA

Výkonný riaditeľ Švajčiarskej lyžiarskej federácie Bernhard Aregger sa začiatkom júna vyjadril, že chcú zo strediska Lenzerheide vytvoriť jedno z popredných biatlonových centier na svete potom, čo podporili jeho kandidatúru na usporiadanie majstrovstiev sveta v roku 2025.

Švajčiarsko doteraz nikdy neorganizovalo vlajkové podujatie Medzinárodnej biatlonovej únie a zároveň nie je ani súčasťou kalendára svetového pohára.

Predstavitel' švajčiarskeho lyžovania však dúfa, že sa im Lenzerheide podarí dostať do kolotoča svetového pohára v rokoch 2022 až 2026.

Protikandidátmi švajčiarskeho strediska v súboji o MS 2025 sú české Nové Město na Moravě a bieloruský Minsk-Raubiči. České stredisko je zároveň jediným kandidátom na usporiadanie MS 2024.

Ako sa Aregger vyjadril, „Kandidatúrou na MS a podujatia svetového pohára chceme vyjadriť náš úmysel upriamiť intenzívnejšiu pozornosť na biatlon a podporiť rozvoj tohto športu vo Švajčiarsku. So špičkovou arénou, aká je v Lenzerheide, máme veľmi dobrú príležitosť zorganizovať u nás tie najvýznamnejšie biatlonové podujatia.“

ŠPORTOVÉ HNUTIE NA SLOVENSKU V OBDOBÍ I. ČSR 1918-1938

IGOR MACHAJDÍK

Vznik nového štátu, Československej republiky v roku 1918, mal výrazný dopad aj na rozvíjajúci sa športový život na Slovensku. Spoza rieky Morava sa k nám sťahovali popri úradníkoch, vojakoch či príslušníkoch inteligencie aj športovci. Ich vplyv na následný vývoj športu a telovýchovy bol citeľný a znamenal základné zmeny v koncepcii a štruktúre formujúceho sa fenoménu, pretože okrem tradičných organizácií a klubov, spolkov či krúžkov z uhorskej éry začali popri tých maďarských, nemeckých a židovských rozvíjať svoje aktivity aj nové slovenské či československé športové kluby a subjekty. V mnohých prípadoch rozšírili už skúsené české športové zväzy svoje pôsobenie do východnej časti spoločnej republiky, najprv premenovaním českého na československý a postupne aj posilnením stavov hráčskych, trénerských a funkcionárskych.

Okrem športových klubov sa viaceré športové odvetvia uplatnili v 20. a 30. rokoch 20. storočia aj v najväčších telovýchovných spolkoch, najmä v Sokole a Orle, robotníckych telocvičných jednotách i skautingu. Na Slovensku sa však už v období Uhorska dostávali do popredia športovo zamerané kluby na úkor telovýchovných spolkov v širšom meradle. Tento stav sa prakticky preniesol do obdobia I.ČSR, keď najväčšie telovýchovné spolky (Sokol, Orol) nikdy nedosiahli na Slovensku taký rozvoj a masové uplatnenie ako v Čechách. Najmä snaha pražského vedenia vytvoriť zo Sokola na Slovensku celonárodnú organizáciu sa nenaplnila. Aktivitami i pozornosťou zo strany verejnosti ich prevyšovali športové zväzy. Svoje zastúpenie mali u nás aj menšinové telovýchovné organizácie, Nemecký telocvičný zväz (Deutscher Turnverband – DTV) a Maďarský telovýchovný zväz

Devín-Bratislava 1935

(Magyar testegyző egylet Csehslovakiában).

Celé medzivojnové obdobie zápasil slovenský šport so základnými existenčnými problémami, s absolútnym nedostatkom materiálneho vybavenia a financií. Podpora zo strany štátu bola úplne nedostačujúca, načo doplácali najmä takzvané malé športy a vidiecky šport. To sa muselo, samozrejme, prejavíť na jeho úrovni. Celkové zaostávanie východnej časti republiky za západnou teda neobišlo ani šport. Príčiny treba hľadať v skromných športových tradíciách, nedostatku vlastných športových a telovýchovných odborníkov i menšom počte športovcov. K tomu možno prirátat konzervativizmus a neochotu klubov a spolkov s uhorskou tradíciou k spolupráci a prispôsobeniu sa zmenám v rámci nových podmienok.

Smerovanie športu u nás mala riešiť Československá obec športová, stojaca na čele športových zväzov od jesene 1918, ktorá sa v roku 1928 pretransformovala na Československý všešportový výbor. Tieto ústredné orgány sídlia v Prahe pôsobili ťažkopádne a smerom k Slovensku koordináčne prakticky absentovali. Podobne ako v Československom olympijskom výbore, založenom 13. júna 1919, ani v týchto orgánoch nemalo Slovensko počas celého trvania I.ČSR ani jediného zástupcu. Tomu všetkému zodpovedali aj skromné úspechy slovenských športovcov v domácich pomeroch a iba sporadických na medzinárodnej scéne.

Z konkrétnych športov sa tešil najväčšiemu záujmu a popularite **futbal**. Veľmi rýchlo si získal množstvo priaznivcov na celom území Slovenska a od začiatku sa stal u nás najrozšírenejším športom. Bezkonkurenčným slovenským lídrom

Futbalisti I.ČsŠK Bratislava, amatérski majstri ČSR 1927

medzivojnového obdobia bol I.ČsŠK Bratislava (založený 3.5.1919), ktorý získal v rokoch 1927 a 1930 titul amatérskeho majstra ČSR, zohral viacero výnimočných zápasov proti vyspelým zahraničným súperom a kvalitnou hrou si vybudoval renomé doma i v zahraničí. Mimoriadny úspech dosiahol v reprezentačnom drese ČSR na Majstrovstvách sveta 1934 Bratislavčan Štefan Čambal, keď sa zaslúžil o zisk striebornej medaily.

Volejbal sa dostal na Slovensko zásluhou americkej YMCA v roku 1919. Jeho kolískou u nás sa stala Žilina, miesto zrodu prvej volejbalovej organizácie v ČSR. Premiérové majstrovstvá Slovenska sa konali v roku 1928, titul vybojovala YMCA Bratislava pred YMCA Banská Bystrica. Hra pod vysokou sieťou sa

Volejbalisti YMCA Banská Bystrica, 2. polovica 20. rokov

udomácnila aj vo Vysokých Tatrách, Ružomberku, Košiciach, Lučenci a postupne, ako šport s jednoduchými pravidlami a nenáročným materiálno-technickým zabezpečením prakticky po celom Slovensku, i na vidieku. Volejbal sa okrem športových klubov, vysokoškolského i stredoškolského prostredia uplatnil aj v najväčších telovýchovných spolkoch – Sokole, kde sa stal športom číslo jeden, Orle a robotníckych telocvičných jednotách. Značnú popularitu si táto hra udržiavala aj vo svojej rekreačnej podobe.

V roku 1919 sa u nás zásluhou YMCA objavil aj **basketbal**. V rokoch 1924 až 1926 sa stala trojnásobným majstrom Slovenska YMCA Banská Bystrica, aby sa v ďalších rokoch ťažisko hry presunulo do Bratislavy. Dôležitým momentom bolo organizovanie letných táborov YMCA od roku 1922, odkiaľ sa hra rozširovala do ďalších slovenských

Basketbalisti Winnetou Bratislava, 2. polovica 30. rokov

regiónov. V hlavnom meste Slovenska bola v roku 1935 otvorená prvá ligová súťaž pod deravými košmi, zápasy ktorej prebiehali v telocvični YMCA na Šancovej ulici, ktorá bola otvorená v roku 1927. Jej najúspešnejším účastníkom bol Winnetou Bratislava, klub z „ymkárskeho“ prostredia, podobne ako väčšina vtedajších protagonistov hry. Aj naďalej sa však basketbal hrával predovšetkým pod holým nebom.

Hádzaná k nám prišla spoza rieky Morava v podobe českej hádzanej, ktorú hrávali zväčša ženy, ale uplatnila sa aj v telovýchovných spolkoch, najmä Sokole, medzi mužmi vo vojenských posádkach. V 20. rokoch boli centrom hry Košice, kde vznikla v roku 1924 Slovenská a Podkarpatská župa českej hádzanej a ženských športov. Koncom 20. a v 30. rokoch sa prejavila hádzanárska kríza, ktorá potvrdila, že táto

Hádzanárske I.ČsŠK Bratislava 1921

hra na Slovensku nikdy nedosiahla predpokladanú úroveň, ani popularitu vo svojej špičkovej podobe. Čiastočne jej konkurovala medzinárodná hádzaná s jedenástimi hráčmi – handbal, ktorá sa k nám dostala

cez Viedeň a mala svojich vyznávačov a priaznivcov hlavne v Bratislave.

Stále väčšej popularite sa tešil **tenis**, ktorý sa už ako pomerne „pokročilý“ šport stihol etablovať v priebehu 20. rokov prakticky po celom Slovensku. Najväčšia hustota kurtov bola v Bratislave, kde dominoval tradičný klub PTE i novozaložené LTK a I.ČSŠK. Kvalitní tenisti hrali aj v Piešťanoch, Banskej Bystrici, Košiciach a inde. Tenisové župy (Západoslovenská, Stredoslovenská, Východoslovenská i Maďarského tenisového zväzu na Slovensku) zostavovali rebríčky jednotlivcov od začiatku 30. rokov, medzi najúspešnejších patrili Žilinčan Hecht, ktorý reprezentoval ČSR aj v Davisovom pohári, Bratislavčania Nedbálek, Bulla, Danzig, Klein, Banskobystričan Fillo, Košičan Gottesmann, u žien vynikali najviac Fischerová a Tolarová.

Stolný tenis začal u nás svoju púť v polovici 20. rokov a aj on bol, podobne ako iné športové odvetvia, pozitívne ovplyvnený blízkosťou Viedne, Budapešti či Prahy. Najintenzívnejšie sa vyvíjal v hlavnom meste Slovenska, konkrétne v PTE a YMCA Bratislava, o niečo neskôr v I.ČSŠK. Početné zázemie získal rýchlo aj v ďalších slovenských kluboch, ktorými boli: ŠK Žilina, YMCA Banská Bystrica, PTVE Prešov, AC Nitra, LAFC Lučenec, ŠK Topoľčany, TK Piešťany, KAC a KSC Košice a ďalšie. Najväčší klubový úspech medzivojnovej éry zaznamenal PTE Bratislava, ktorý získal v sezóne 1930/31, ako prvý klub zo Slovenska, titul majstra Československa v stolnom tenise. Najvýraznejšou postavou bol Karol Morávek, postupne hráč YMCA, PTE i ŠK Bratislava, ktorý sa na majstrovstvách sveta 1932 umiestnil medzi jednotlivcami na 5. až 8. mieste.

Ladový hokej sa na Slovensku objavil po prvej svetovej vojne v podobe bandy hokeja, hlavne v Košiciach, Banskej Bystrici a Bratislave, po nich aj vo Vysokých Tatrách, Nitre, Prešove, Trnave, Spišskej Novej Vsi a inde. Majstrovstvá Európy 1925 vo Vysokých Tatrách dali u nás zelenú kanadskému hokeju. Koncom roka 1929 bola založená Slovenská župa hokejová ako súčasť Československého zväzu kanadského hokeja a na prelome rokov 1929 a 1930 sa uskutočnil vo Vysokých Tatrách prvý ročník Tatranského pohára, druhej najstaršej klubovej súťaže v Európe. Od roku 1930 sa organizovali majstrovstvá Slovenska v ľadovom hokeji, ten prvý majstrovský titul si v spomínanom roku vybojovali hokejisti Skiklubu Bratislava. V 30. rokoch sa hokejová kvalita presúvala do Vysokých Tatier. V premiérovom ročníku spoločnej

celoštátnej ligy 1936/37 v nej malo Slovensko zastúpenie majstrom HC Tatry.

Bandy hokejové mužstvo ČsŠK Košice 1924

Z individuálnych športov pútať pozornosť **plávanie**. Začiatkom 20. rokov vznikli na Slovensku dve župy Československého amatérskeho plaveckého zväzu so sídlami v Bratislave a Košiciach. Výbornými výsledkami sa prezentovali plavci PTE Bratislava, ktorí sa v rokoch 1919 a 1930 stali klubovým majstrom ČSR. Podobný úspech zopakovali plavci bratislavskej Bar Kochby v rokoch 1935 až 1938. Z mnohých výborných plavcov vynikal najmä Pavol Steiner, mnohonásobný československý rekordér, bronzový na ME 1931 na 100 metrov voľný spôsob. V omnoho tesnejšom spojení s plávaním ako dnes bolo **vodné pólo**. Najkvalitnejšie sa hralo v Bratislave a Košiciach. Zásluhou PTE Bratislava putovali na Slovensko dva tituly majstra ČSR – v rokoch 1927 a 1929.

Plávanie, Trenčianske Teplice 1937

Kráľovná športov **atletika** na Slovensku množstvom výrazných talentov neoplývala a úspechy v

podaní našich atlétov prichádzali iba sporadicky. V domácich pomeroch, ale aj v reprezentačnom drese sa uplatnila absolútna slovenská špička. Z jednotlivcov vynikli hlavne – oštepár Pavol Maľa, diskárka Margaréta Schieferová, výškari Mikuláš Kucsera a Štefan Stanislav, šprintér Andrej Engel a vytrvalec Jozef Kočšak. Na Slovensku pôsobili tri okrsky Československej amatérskej atletickej únie so sídlami v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach, najaktívnejší bol Západoslovenský, pričom pečať najúspešnejších klubov prináležala ŠK Trnava a VŠ Bratislava. Od roku 1924 sa beháva druhý najstarší maratón na svete – Medzinárodný maratón mieru v Košiciach, od roku 1921 zase tradičný cestný beh Devín – Bratislava.

Z úpolových športov sa presadzovalo **zápasenie**, ktoré sa pestovalo spoločne so vzpieraním ako takzvaná ťažká atletika. V roku 1924 sa konalo v Bratislave ustanovujúce zhromaždenie Slovenského zväzu ťažkej atletiky. Škoda, že sa ani jemu nepodarilo

Zápasníci Ursus Bratislava 1936

odstrániť komunikačnú bariéru medzi dvoma zápasníckymi základňami na Slovensku – Košicami a Bratislavou. Ďalšími výraznejšími centrami boli ešte Lučenec, Trenčín či Trnava. V roku 1927 sa stal Košičan Alexander Szabó majstrom Európy. Najúspešnejším medzivojnovým zápasníkom sa stal Trnavčan Jozef Herda, ktorý získal na Olympijských hrách 1936 v Berlíne striebornú medailu v gréckorímskom štýle. V tom čase žil v Prahe a zápasil za tamojší klub Waldes. Populárny bol **box**, ktorého centrom sa stala najmä Bratislava v kluboch – YMCA, PTE, I.ČSSK, AC Herkules, neskôr BC Slovakia a RAC. Ďalšie kluby kožených rukavíc boli aj v Košiciach, Trnave, Nových Zámkoch, Novom Meste nad Váhom, Piešťanoch alebo Zvolene. Majstrovstvá Slovenska v boxe sa konajú od roka 1933.

Záujem o **cyklistiku** bol predovšetkým vo väčších mestách. Najviac klubov mala Bratislava, najznámejším bol Štefánik Račištorf, ktorý každoročne organizoval preteky Bratislava – Račištorf – Bratislava. Ďalšími boli Čs. telovýchovný cyklistický klub, Robotnícky cyklistický spolok i viaceré cyklistických spolkov bratislavských Nemcov. Tradične sa organizovali preteky Bratislava – Trnava – Bratislava či z Bratislavy do Malaciek a späť. Medzi prvé viacetapové preteky v ČSR patrili tie na trati Košice – Tatry – Košice, ktorých prvý ročník sa jazdil v roku 1928 a usporiadal ich KAC Košice. Známymi bolo aj podujatie na trati Košice – Prešov – Košice.

Vodné športy reprezentovalo **veslovanie**, jeho najväčší klub vznikol v roku 1927 v Bratislave pod názvom Slovenský veslársky klub a najväčší úspech dosiahol v podobe víťazstva svojej osemveslice na medzinárodnej regate vo Viedni v roku 1936. Veslovanie malo svoje zastúpenie v medzivojnovom období aj v Trenčíne. **Kanoistika** sa skôr pohybovala ešte na úrovni vodnej turistiky, súťaže v diaľkovej plavbe, ako napríklad na Dunaji z Devína do Bratislavy usporiadali vodní skauti z Dunajčička, či po Váhu (Trenčín, Vrútky) zase Klub československých turistov.

Športová gymnastika sa spočiatku vyvíjala v telovýchovných spolkoch, najmä v Sokole, vo forme takzvaného náradového telocviku. Najúspešnejšou slovenskou osobnosťou športovej gymnastiky medzivojnového obdobia bola Matylda Pálfová, strieborná s družstvom ČSR na OH 1936. O dva roky neskôr získala titul majsterky sveta ako členka družstva ČSR a individuálny bronz vo viacboji jednotlivkyň.

Spomedzi ďalších malých športov zaujal tradičný **šerm** s viacerými zaujímavými postavami. Darilo sa mu v KAC Košice, v strede ktorého pôsobil olympionik Alexander Bárta, účastník OH 1924 v šabli družstiev. Ďalší olympionik, Jozef Benedik, účastník OH 1936 v šabli jednotlivcov i družstiev, šermoval medzi športovými dôstojníkmi v Levoči. Medzi najznámejšie šermiarske kluby patrila aj piešťanská Spadafora a bratislavské Zitonia či Jungmann. V roku 1938 sa uskutočnili v Piešťanoch majstrovstvá sveta.

Po roku 1918 sa pestovalo **lyžovanie** v telovýchovných a turistických spolkoch ako Karpathenverein, Sokol, Klub československých turistov i novozaložených

spolkoch či športových kluboch ako Klub tatranských lyžiarov, Skiklub Banská Bystrica, ŠK Vysoké Tatry, Skiklub Bratislava a ďalších. V roku 1928 bola založená Slovenská lyžiarska župa Zväzu lyžiarov RČS, ktorá sa o päť rokov neskôr rozdelila na východoslovenskú so sídlom v Košiciach a západoslovenskú so sídlom v Banskej Bystrici. Prvé majstrovstvá ČSR na Slovensku sa udiali v roku 1920 na Štrbskom Plese. V oblasti Vysokých Tatier i Banskej Bystrice sa uskutočnilo viaceré medzinárodných pretekov. Tie najvýznamnejšie, preteky FIS v klasických lyžiarskych disciplínach, uznané neskôr za majstrovstvá sveta, vo februári 1935. Prvým slovenským lyžiarom – olympionikom sa stal Lukáš Michalák, účastník ZOH 1936 v Ga-Pa.

FIS preteky 1935 Vysoké Tatry

INFORMAČNÝ SERVIS SOŠV

SLOVENSKÝ
OLYMPIJSKÝ
A ŠPORTOVÝ
VÝBOR

Slovenský olympijský a športový výbor ako strešná organizácia slovenského športu v snahe urýchliť a zefektívniť komunikáciu so svojimi členmi, ale aj športovou verejnosťou, vytvoril platformu s názvom „Informačný servis SOŠV“, kde bude sústreďovať odpovede na najaktuálnejšie a najpálčivejšie otázky, najmä od svojich členov. Na základe obsahu a zamerania otázok bude SOŠV zabezpečovať odpovede prostredníctvom vlastných odborníkov, respektíve pracovníkov MŠVVaŠ SR, prípadne ďalších ministerstiev, vládných orgánov, inštitúcií a iných relevantných organizácií. Vytvorí sa tak efektívny komunikačný kanál aj s MŠVVaŠ SR, ktoré nemá kapacity, aby jednotlivo reagovalo na množstvo, často rovnakých, alebo podobných otázok od športových subjektov. Otázky a odpovede budú priebežne dopĺňané a sprístupnené na internetovej stránke:

<https://www.olympic.sk/informacnyservis>

VÝZVA MŠVVaŠ SR NA FINANČNÚ PODPORU ŠPORTOVÝCH PODUJATÍ

**MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR zverejnilo výzvu na finančnú podporu významných medzinárodných a tradičných športových podujatí. Zároveň je súčasťou výzvy aj podpora súťaží predovšetkým pre deti a mládež ako súčasť reštartu športu po epidémii COVID-19. Celková hodnota dotácie je **vo výške 1,7 milióna eur**.

Najviac 30 významných medzinárodných športových podujatí s rozpočtom minimálne 15 000 eur organizovaných na Slovensku v roku 2020 môže dostať v rámci účelu 01 výzvy finančné prostriedky vo výške 7 500 až 70 000 eur. Celkovo je na tento účel alokovaných 700 000 eur s povinným spolufinancovaním žiadateľa na úrovni minimálne 50 percent. Žiadosti nebude posudzovať komisia,

ale rozhodovanie bude prebiehať výpočtom podľa vopred daného vzorca, ktorý bude zohľadňovať aj počet štartujúcich, počet súťažných dní podujatia i jeho úroveň.

V rámci účelu 02 výzvy ministerstvo podporí sumou 10 000 eur maximálne 80 podujatí pre deti a mládež, na ktorých sa zúčastní aspoň 200 individuálnych alebo 100 kolektívnych športovcov s ročníkom narodenia 2000 a neskôr. Na tento účel je alokovaných 800 000 eur.

Ďalších 40 podujatí môže dostať sumu 5 000 eur, ak splní podmienku účasti aspoň 800 športovcov, z ktorých musí byť aspoň 500 narodených po roku 2000, alebo pred rokom 1960. Pre tento typ podujatí je alokovaná suma vo výške 200 000 eur.

Podrobnosti o výzve **F-2020-DOT02** sú zverejnené na internetovej stránke ministerstva školstva <https://www.minedu.sk/financovanie-sportu-v-roku-2020/>

Žiadosti o dotáciu je nutné podať do 15. júla 2020.

CORONA VIRUS

AKTUÁLNY ADRESÁR ZVÄZOV

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA AIKIDO

<i>Adresa</i>	PO BOX 206 91700 Trnava
<i>Telefón</i>	+421 905 352 542
<i>E-mail</i>	prezident@aikidosaa.sk
<i>Web</i>	www.aikikai.sk
<i>Prezident</i>	Roman Ilavský
<i>Generálny sekretár</i>	Juraj Baláž

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA AMERICKÉHO FUTBALU

<i>Adresa</i>	Revolučná 3289/1 01001 Žilina
<i>Telefón</i>	+421 904 984 419
<i>E-mail</i>	info@saaf.sk
<i>Web</i>	www.saaf.sk
<i>Prezident</i>	Ján Polák
<i>Generálny sekretár</i>	Martin Bíleš

SLOVENSKÝ ATLETICKÝ ZVÄZ

<i>Adresa</i>	Bajkalská 7/A 831 04 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 38 15 55 00
<i>E-mail</i>	saz@atletikasvk.sk
<i>Web</i>	www.atletikasvk.sk
<i>Prezident</i>	Peter Korčok
<i>Generálny sekretár</i>	Vladimír Gubrický

SLOVENSKÁ BASEBALLOVÁ FEDERÁCIA

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 915 754 777
<i>E-mail</i>	office@baseballslovakia.com
<i>Web</i>	www.baseballslovakia.com
<i>Prezident</i>	Dušan Noga
<i>Generálny sekretár</i>	František Bunta

**SLOVENSKÁ BASKETBALOVÁ
ASOCIÁCIA**

<i>Adresa</i>	Trnavská cesta 37 831 04 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 491 14 545
<i>E-mail</i>	sekretariat@slovakbasket.sk
<i>Web</i>	www.slovakbasket.sk
<i>Prezident</i>	Miloš Drgoň
<i>Generálny sekretár</i>	Andrej Kuffa

**SLOVENSKÝ BEŽECKÝ
SPOLOK**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 0910 483 898
<i>E-mail</i>	sbs@zoznam.sk
<i>Web</i>	www.beh.szm.sk
<i>Prezident</i>	Jozef Baráth
<i>Generálny sekretár</i>	Stanislav Moravčík

**SLOVENSKÝ BILIARDOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 0905 611 719
<i>E-mail</i>	koniar@sbiz.sk
<i>Web</i>	www.biliard.online.sk
<i>Prezident</i>	Samuel Koniar
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
BEDMINTONU**

<i>Adresa</i>	Slovenská 19 080 01 Prešov
<i>Telefón</i>	+421 - 905 257 791
<i>E-mail</i>	sekretar@bedminton.sk
<i>Web</i>	www.bedminton.sk
<i>Prezident</i>	Anton Siažik
<i>Generálny sekretár</i>	Peter Tarcala

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
BIATLONU**

<i>Adresa</i>	Partizánska 71 97401 Banská Bystrica
<i>Telefón</i>	+421 - 48 - 414 4776
<i>E-mail</i>	svk@biathlon.sk
<i>Web</i>	www.biathlon.sk
<i>Prezident</i>	Peter Vozár
<i>Generálny sekretár</i>	Zuzana Donovalová

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
BOBISTOV**

<i>Adresa</i>	Líščie údolie 134 841 04 Bratislava 4
<i>Telefón</i>	+421 - 903 262 626
<i>E-mail</i>	szb@boby.sk
<i>Web</i>	www.boby.sk
<i>Prezident</i>	Milan Jagnešák
<i>Generálny sekretár</i>	Zdenka Jagnešáková

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
BOCCIE**

Adresa Štefana Moyzesa 57/4304
984 01 Lučenec

Telefón +421 903 630 204

E-mail slovenska.asociacia.bocce@gmail.com

Web www.bocce.sk

Prezident Iveta Lukáčová

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ BOWLINGOVÝ
ZVÄZ**

Adresa Dunajská 12
040 11 Košice

Telefón +421 903 712 927

E-mail sekretariat@slovakbowling.sk

Web www.slovakbowling.sk

Prezident Vladimír Merkovský

Generálny sekretár

**SLOVENSKÁ BOXERSKÁ
FEDERÁCIA**

Adresa Dr. Vladimíra Clementisa
3222/10, 821 02 Bratislava

Telefón +421 949 246 786

E-mail sbf@sbf.sk

Web www.sbf.sk

Prezident Tomáš Kovács

Generálny sekretár Mária Schutová

**SLOVENSKÝ BRIDŽOVÝ
ZVÄZ**

Adresa Lopenická 1/A
831 02 Bratislava

Telefón +421 - 0905 012 032

E-mail sbz@bridgeclub.sk

Web www.bridgeclub.sk

Prezident Peter Belčák

Generálny sekretár Peter Hora

**SLOVENSKÝ CURLINGOVÝ
ZVÄZ**

Adresa Mostová 2
811 03 Bratislava

Telefón +421 905 606 229

E-mail office@curling.sk

Web www.curling.sk

Prezident Pavol Pitoňák

Generálny sekretár Mária Rapčanová

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
CYKLISTIKY**

Adresa Junácka 6
832 80 Bratislava

Telefón +421 902 654 060

E-mail szc@cyklistikaszc.sk

Web www.cyklistikaszc.sk

Prezident Peter Privara

Generálny sekretár Katarína Jakubová

**SLOVENSKÁ CYKLOTRIALOVÁ
ÚNIA**

<i>Adresa</i>	Štefánikova 4445 05801 Poprad
<i>Telefón</i>	+421 910 150 950
<i>E-mail</i>	stefan@pcola.sk
<i>Web</i>	www.cyklotrial.sk
<i>Prezident</i>	Štefan Pčola
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ DOSTIHOVÝ
GREYHOUND ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Trieda A. Hlinku 27/7 94901 Nitra
<i>Telefón</i>	+421 – 905 764 953
<i>E-mail</i>	sdgz@dostihychrtov.sk
<i>Web</i>	www.dostihychrtov.sk
<i>Prezident</i>	Pavel Mozdík
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
FLORBALU**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 948 122 750
<i>E-mail</i>	info@szfb.sk
<i>Web</i>	www.szfb.sk
<i>Prezident</i>	Oto Divinský
<i>Generálny sekretár</i>	

DOSTIHY - ZÁVODISKO

<i>Adresa</i>	Starohájska 29 85269 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 624 11 504
<i>E-mail</i>	sekretariat@zavodisko.sk
<i>Web</i>	www.zavodisko.sk
<i>Prezident</i>	Ľuboš Chmelár
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ DRÁHOVÉHO
GOLFU**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 0905 305 338
<i>E-mail</i>	info@minigolfsport.sk
<i>Web</i>	www.minigolfsport.sk
<i>Prezident</i>	František Drgoň
<i>Generálny sekretár</i>	René Šimanský

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
FRISBEE**

<i>Adresa</i>	Eisnerova 13 841 07 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 363 033
<i>E-mail</i>	predseda@szf.sk
<i>Web</i>	www.szf.sk
<i>Prezident</i>	Juraj Turan
<i>Generálny sekretár</i>	Martin Keseg

SLOVENSKÝ FUTBALOVÝ ZVÄZ

<i>Adresa</i>	Tomášikova 30/c 821 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 48 20 60 00
<i>E-mail</i>	office@futbalsfz.sk
<i>Web</i>	www.futbalsfz.sk
<i>Prezident</i>	Ján Kováčik
<i>Generálny sekretár</i>	Peter Pálenčík

SLOVENSKÝ FUTSAL

<i>Adresa</i>	Tomášikova 30/c 821 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 - 2 - 48 20 60 40
<i>E-mail</i>	dobsovic@futbalsfz.sk
<i>Web</i>	www.futsalslovakia.sk
<i>Prezident</i>	Dušan Dobšovič
<i>Generálny sekretár</i>	

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA GO

<i>Adresa</i>	Údernícka 5 851 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	
<i>E-mail</i>	slovakgo@gmail.com
<i>Web</i>	www.sago.sk
<i>Prezident</i>	Miroslav Poliak
<i>Generálny sekretár</i>	Milan Jadroň

SLOVENSKÁ GOLFOVÁ ASOCIÁCIA

<i>Adresa</i>	Kukučínova 26 831 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	0911 446 366
<i>E-mail</i>	skga@skga.sk
<i>Web</i>	www.skga.sk
<i>Prezident</i>	Tibor Hubík
<i>Generálny sekretár</i>	Kamil Balga

SLOVENSKÁ GYMNASTICKÁ FEDERÁCIA

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 811 053
<i>E-mail</i>	gymnastics@sgf.sk
<i>Web</i>	www.sgf.sk
<i>Prezident</i>	Ján Novák
<i>Generálny sekretár</i>	Monika Šišková

SLOVENSKÝ ZVÄZ HÁDZANEJ

<i>Adresa</i>	Trnavská cesta 37 831 04 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 708 275
<i>E-mail</i>	szh@slovakhandball.sk
<i>Web</i>	www.slovakhandball.sk
<i>Prezident</i>	Jaroslav Holeša
<i>Generálny sekretár</i>	Ivan Sabovik

**SLOVENSKÁ HOKEJBALOVÁ
ÚNIA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 917 627 355

E-mail hokejbal@hokejbal.sk

Web www.hokejbal.sk

Prezident Jozef Stümpel

Generálny sekretár Július Száraz

**SLOVENSKÝ HOROLEZECKÝ
SPOLOK JAMES**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 908 718 714

E-mail office@james.sk

Web www.james.sk

Prezident Anton Pacek

Generálny sekretár Marián Baran

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
JACHTINGU**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 918 529 304

E-mail szj@sailing.sk

Web www.sailing.sk

Prezident Marián Babjak

Generálny sekretár Zuzana Bodnáríková

**SLOVENSKÁ JAZDECKÁ
FEDERÁCIA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 907 100 191

E-mail info@sjf.sk

Web www.sjf.sk

Prezident Vladimír Chovan

Generálny sekretár Zuzana Bačiak Masaryková

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
JOGY**

Adresa Svätoplukova 20, 82108 Bratislava
Korešp.: Kováčska 16, 040 01 Košice

Telefón 0905 489 363

E-mail spjke@netkosice.sk

Web www.saj.sk

Prezident Gejza Timčák

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
JUDO**

Adresa Junácka 6, 83280 Bratislava
Korešp.: Trnavská cesta 39
831 04 Bratislava

Telefón +421 910 729 433

E-mail szj@judo.sk

Web www.judo.sk

Prezident Ján Krišanda

Generálny sekretár Peter Pisoň

SLOVENSKÁ KANOISTIKA

<i>Adresa</i>	Junácka 6, 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 659 739 +421 2 446 311 75
<i>E-mail</i>	canoe@canoe.sk
<i>Web</i>	www.canoe.sk
<i>Prezident</i>	Ivan Cibák
<i>Generálny manažér</i> <i>Generálna sekr.</i>	Boris Bergendi Lucia Antolová

SLOVENSKÁ FEDERÁCIA KARATE A BOJOVÝCH UMENÍ

<i>Adresa</i>	Pajštúnska 1 851 02 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 915 47 22 41
<i>E-mail</i>	info@karate-slovakia.sk
<i>Web</i>	www.karate-slovakia.sk
<i>Prezident</i>	Daniel Baran
<i>Generálny sekretár</i>	Peter Kotásek

SLOVENSKÝ ZVÄZ KICKBOXU

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 915 499 077
<i>E-mail</i>	onuscak@kickboxing.sk
<i>Web</i>	www.slovak-kickboxing.sk
<i>Prezident</i>	Peter Onuščák
<i>Generálny sekretár</i>	Viliam Sabol

SLOVENSKÝ ZVÄZ KARATE

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903692 095
<i>E-mail</i>	karate@karate.sk
<i>Web</i>	www.karate.sk
<i>Prezident</i>	Daniel Líška
<i>Generálny sekretár</i>	Leopold Roman

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA CAMPINGU A CARAVANINGU

<i>Adresa</i>	Mládežnícka 2481/35 017 01 Považská Bystrica
<i>Telefón</i>	+421 42 432 65 67
<i>E-mail</i>	sekretariat@caravaning.sk
<i>Web</i>	www.caravaning.sk
<i>Prezident</i>	Jaroslav Mišura
<i>Generálny sekretár</i>	

SLOVENSKÝ KOLKÁRSKY ZVÄZ

<i>Adresa</i>	Štúrova 1158/22, 921 01 Piešťany Korešp.: Nový Rad 278 930 36 Horná Potôň
<i>Telefón</i>	+421 905 762 340
<i>E-mail</i>	sekretariat@kolky.sk
<i>Web</i>	www.kolky.sk
<i>Prezident</i>	Štefan Kočan
<i>Generálny sekretár</i>	Eva Ondrejkočiová

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
KORFBALU**

Adresa Makovického 6
971 01 Prievidza

Telefón +421 911 361 044

E-mail m_sonoga@yahoo.com

Web www.korfbal.sk

Prezident Martin Sonoga

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ KRASOKORČULIARSKY
ZVÄZ**

Adresa Záhradnícka 95
821 08 Bratislava

Telefón +421 - 918 - 791 227

E-mail gs@kraso.sk

Web www.kraso.sk

Prezident Jozef Beständig

Generálny sekretár Csaba Kürti

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA KULTURISTIKY,
FITNESS A SILOVÉHO TROJBOJA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 908 965 156

E-mail safkst@gmail.com

Web www.sakst.sk

Prezident Boris Mlsna

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
ĽADOVÉHO HOKEJA**

Adresa Trnavská cesta 27/B
831 04 Bratislava

Telefón +421 2- 32 340 920

E-mail szlh@szlh.sk

Web www.szlh.sk

Prezident Miroslav Šatan

Generálny sekretár

**LETECKÁ AMATÉRSKA ASOCIÁCIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Adresa Framborská 58
010 01 Žilina

Telefón 0903 431 416

E-mail sekretariat@laa.sk

Web www.laa.sk

Prezident Miroslav Jančiar

Generálny sekretár Dagmar Sekerková

**SLOVENSKÝ NÁRODNÝ AEROKLUB
GENERÁLA M. R. ŠTEFÁNKA**

Adresa Pri Rajčianke 49
010 01 Žilina

Telefón +421 – 41 - 723 2204

E-mail sna@sna.sk

Web www.sna.sk

Prezident Ján Mikuš

Generálny sekretár Pavol Kavka

**SLOVENSKÁ FEDERÁCIA
ULTRAĽAHKÉHO LIETANIA**

Adresa Letisko Boľkovce 227
984 01 Lučenec

Telefón +421 905 60 27 06

E-mail sluk@sful.sk

Web www.sful.sk

Prezident Marián Sluk

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ LUKOSTRELECKÝ
ZVÄZ**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 903 715 945

E-mail office@archerysvk.sk

Web www.archerysvk.sk

Prezident Vladimír Bužek

Generálny sekretár Jaroslav Vaľo

**SLOVENSKÁ LYŽIARSKA
ASOCIÁCIA**

Adresa Karpatská 15
058 01 Poprad

Telefón +421 918 249 159

E-mail info@slovak-ski.sk

Web www.slovak-ski.sk

Prezident Ivan Ivanič

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ ZVÄZ MALÉHO
FUTBALU**

Adresa Jašíkova 24
821 03 Bratislava

Telefón +421 911 916 731

E-mail info@malyfutbal.sk

Web www.malyfutbal.sk

Prezident Peter Králik

Generálny sekretár Matúš Kocún

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
MODERNÉHO PÄŤBOJA**

Adresa Junácka 6
832 80 Bratislava

Telefón +421 905 650 170

E-mail smpa@pentathlon.sk

Web www.pentathlon.sk

Prezident Dušan Poláček, ml.

Generálny sekretár Dušan Poláček, st.

**SLOVENSKÁ MOTOCYKLOVÁ
FEDERÁCIA**

Adresa Šporovcov 340
017 01 Považská Bystrica

Telefón +421 42 426 0332

E-mail smf@smf.sk

Web www.smf.sk

Prezident Ing. Peter Lazar

Generálny sekretár Tatiana Kašíková

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
MOTORISTICKÉHO ŠPORTU**

<i>Adresa</i>	Fatranská 3 949 01 Nitra
<i>Telefón</i>	+421 - 37 655 46 96
<i>E-mail</i>	info@sams-asn.sk
<i>Web</i>	www.sams-asn.sk
<i>Prezident</i>	Dušan Koblišek
<i>Generálny sekretár</i>	Vojtech Ruisl

**SLOVENSKÝ ZVÄZ ORIENTAČNÝCH
ŠPORTOV**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 832 80 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 636 503
<i>E-mail</i>	slovakia@orienteing.sk
<i>Web</i>	www.orienteing.sk
<i>Prezident</i>	Andrej Patráš
<i>Generálny sekretár</i>	Milan Mazúr

**SLOVENSKÁ PLAVECKÁ
FEDERÁCIA**

<i>Adresa</i>	Za kasárňou 1 831 03 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 620 679
<i>E-mail</i>	sport@swimmsvk.sk
<i>Web</i>	www.swimmsvk.sk
<i>Prezident</i>	Ivan Šulek
<i>Generálny sekretár</i>	Miroslav Nowak

**SLOVENSKÁ NOHEJBALOVÁ
ASOCIÁCIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 832 80 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 462 372
<i>E-mail</i>	info@nohejbal-sk.sk
<i>Web</i>	www.nohejbal-sk.sk
<i>Prezident</i>	Gabriel Viňanský
<i>Generálny sekretár</i>	Ján Reháček

**SLOVENSKÝ PAINTBALLOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	
<i>Telefón</i>	+421 905 120 480
<i>E-mail</i>	pavlak@paintball.sk
<i>Web</i>	www.paintball.sk
<i>Prezident</i>	Michal Čížek
<i>Generálny sekretár</i>	Turek Suchar

**SLOVENSKÝ ZVÄZ POZEMNÉHO
HOKEJA**

<i>Adresa</i>	Jurkovičova 5 83106 Bratislava
<i>Telefón</i>	0918 555 519
<i>E-mail</i>	szph@szph.sk
<i>Web</i>	www.szph.sk
<i>Prezident</i>	Ľudmila Pastorová
<i>Generálny sekretár</i>	Mariana Mankovecká

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA DYNAMICKEJ STREĽBY

Adresa Urxova 4
080 05 Prešov

Telefón

E-mail prezident@sads.sk

Web www.sads.sk

Prezident Janette Haviarová

Generálny sekretár

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA PRETLÁČANIA RUKOU

Adresa Vavrečka 311
029 01 Námestovo

Telefón +421 911 880 779

E-mail sekretariat@armsport.sk

Web www.armsport.sk

Prezident Ján Germánus

Generálny sekretár

SLOVENSKÝ ZVÄZ PSÍCH ZÁPRAHOV

Adresa M. R. Štefánika č. 217
093 01 Vranov na Topľou

Telefón +421 905 486 716

E-mail igorpribula11@gmail.com

Web www.mushing.sk

Prezident Igor Pribula

Generálny sekretár

SLOVENSKÝ ZVÄZ RÁDIOAMATÉROV

Adresa Mlynská 4
900 31 Stupava

Telefón +421 - 2 - 6224 7501

E-mail szr@stonline.sk

Web www.szr.sk

Prezident Roman Kudláč

Generálny sekretár Roman Kudláč

ZVÄZ VODÁCTVA A RAFTINGU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Adresa Wolkrova 4
85101 Bratislava

Telefón + 421 903 457 074

E-mail zvazraftingu@gmail.com

Web www.zvazraftingu.sk

Prezident Radoslav Orococký

Generálny sekretár Tomáš Lángh

SLOVENSKÝ ZVÄZ RYBOLOVNEJ TECHNIKY

Adresa Svornosti 69
94077 Nové Zámky

Telefón +421 905 235 472

E-mail szrtnz@szm.sk

Web www.szrtnz.sk

Prezident Juraj Mészáros

Generálny sekretár

SLOVENSKÝ RÝCHĽOKORČULIARSKY ZVÄZ

Adresa Za Hornádom 15, ŠH
05201 Spišská Nová Ves

Telefón +421 903 601 379

E-mail stez@stez.sk

Web www.speedskating.sk

Prezident Ján Magdoško

Generálny sekretár

SLOVENSKÁ RUGBYOVÁ ÚNIA

Adresa Hrobákova 1
851 02 Bratislava

Telefón +420 722 112 356

E-mail krutzner@slovakrugby.sk

Web www.slovakrugby.sk

Prezident Eduard Krützner

Generálny sekretár Michal Mihálik

SLOVENSKÝ ŠACHOVÝ ZVÄZ

Adresa Bernolákovo námestie 25
940 01 Nové Zámky

Telefón +421 948 640 046

E-mail sekretariat@chess.sk

Web www.chess.sk

Prezident Zdeněk Gregor

Generálny sekretár Vladimír Szűcs

SLOVENSKÁ ORGANIZÁCIA KOMPOZIČNÉHO ŠACHU

Adresa Zimná 2
82102 Bratislava

Telefón +421 915 794 101

E-mail emil.klemanic@justice.sk

Web www.soks.sk

Prezident Emil Klemanič

Generálny sekretár

ZDRUŽENIE KOREŠPONDENČNÉHO ŠACHU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Adresa ZKŠ SR , P O BOX 17
82014 Bratislava

Telefón +421 - 903 455 587

E-mail manduchm@korsach.sk

Web www.korsach.sk

Prezident Milan Manduch

Generálny sekretár Pavol Polakovič

SLOVENSKÝ ZVÄZ SÁNKAROV

Adresa Starý Smokovec 18074
062 01 Vysoké Tatry

Telefón +421 905 970 041

E-mail sane@stonline.sk

Web www.sane.sk

Prezident Jozef Škvarek

Generálny sekretár Viera Bachárová Findurová

**SLOVENSKÝ ŠERMIARSKY
ZVÄZ**

Adresa Trnavská cesta 39
831 04 Bratislava

Telefón +421 903 740 961

E-mail slovakfencing@mail.t-com.sk

Web www.slovak-fencing.sk

Prezident Tatiana Drobná

Generálny sekretár Gabriela Geršiová

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA SILNÝCH
MUŽOV**

Adresa Opatovská 15
911 01 Trenčín

Telefón +421 948 135 151

E-mail sekretar@slovakstrongman.sk

Web www.slovakstrongman.sk

Prezident Vladimír Bátik

Generálny sekretár Pavol Guga

**ZDRUŽENIE ŠÍPKARSKÝCH
ORGANIZÁCIÍ**

Adresa Szakkayho 1
04001 Košice

Telefón + 421 905 700 790

E-mail info@sipky.sk

Web www.slovakiadart.sk

Prezident Karol Kirchner

Generálny sekretár

**SLOVENSKÁ SKIALPINISTICKÁ
ASOCIÁCIA**

Adresa Bobrovec 550
032 21 Bobrovec

Telefón +421 902 069 737

E-mail info@skialpuj.sk

Web www.skialpuj.sk

Prezident Andrej Škovrán

Generálny sekretár

**SLOVENSKÁ SOFTBALOVÁ
ASOCIÁCIA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 2 492 49 279

E-mail office@softballslovakia.sk

Web www.softballslovakia.com

Prezident Richard Bohunický

Generálny sekretár František Bunta

**SLOVENSKÝ ZVÄZ ŠPORTOVCOV
S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Adresa SNP 90
040 11 Košice

Telefón +421 907 953 701

E-mail szsmpsk@gmail.com

Web www.szsm.sk

Prezident Robert Luby

Generálny sekretár

**DEAFLYMPIJSKÝ VÝBOR
SLOVENSKA**

<i>Adresa</i>	Blumentálska 24 811 07 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 911 370 888
<i>E-mail</i>	office@deaflympic.sk
<i>Web</i>	www.deaflympic.sk
<i>Prezident</i>	Miloš Štefek
<i>Generálny sekretár</i>	Dušan Dědeček

**SLOVENSKÝ ZVÄZ TELESNE
POSTIHNUTÝCH ŠPORTOVCOV**

<i>Adresa</i>	Benediktiho 5 811 05 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 915 888 553
<i>E-mail</i>	tps@sztps.sk
<i>Web</i>	www.sztps.sk
<i>Prezident</i>	Ján Riapoš
<i>Generálny sekretár</i>	Martin Čapla

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA ZRAKOVO
POSTIHNUTÝCH ŠPORTOVCOV**

<i>Adresa</i>	Cementárenská 16 974 01 Banská Bystrica
<i>Telefón</i>	+421 907 884 546
<i>E-mail</i>	predseda@sazps.sk
<i>Web</i>	www.sazps.sk
<i>Prezident</i>	Pavol Valent
<i>Generálny sekretár</i>	

**ZVÄZ ŠPORTOVEJ KYNOLÓGIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

<i>Adresa</i>	Medený Hámor 7 97401 Banská Bystrica
<i>Telefón</i>	+421 48 414 40 99
<i>E-mail</i>	zsk-sr@zsk-sr.sk
<i>Web</i>	www.zsk-sr.sk
<i>Prezident</i>	Juraj Štaudinger
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ STRELECKÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Wolkrova 4 85101 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 6224 4077
<i>E-mail</i>	ssz@shooting.sk
<i>Web</i>	www.shooting.sk
<i>Prezident</i>	Miloslav Benca
<i>Generálny sekretár</i>	Barbora Reichová

**ZVÄZ MODELÁROV
SLOVENSKA**

<i>Adresa</i>	Trhovisko 10 929 01 Dunajská Streda
<i>Telefón</i>	+421 907 217 539
<i>E-mail</i>	sekretariat@zvazmodelarov.sk
<i>Web</i>	www.zvazmodelarov.sk
<i>Prezident</i>	Pavol Barbarič
<i>Generálny sekretár</i>	Jaroslav Košťan

**ZVÄZ POTÁPAČOV
SLOVENSKA**

<i>Adresa</i>	Wolkrova 4 851 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 918 737 877
<i>E-mail</i>	zps@zps-diving.sk
<i>Web</i>	www.zps-diving.sk
<i>Prezident</i>	Roman Baláž
<i>Generálny sekretár</i>	Zuzana Žecová

**SLOVENSKÝ RYBÁRSKY
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Andreja Kmet'a 20 01055 Žilina
<i>Telefón</i>	+421 41 507 36 11
<i>E-mail</i>	sekretariat@srzrada
<i>Web</i>	www.srzrada.sk
<i>Prezident</i>	Rudolf Boroš
<i>Generálny sekretár</i>	Ľuboš Javor

**SLOVENSKÁ SQUASHOVÁ
ASOCIÁCIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 911 694 629
<i>E-mail</i>	gs@squash.sk
<i>Web</i>	www.squash.sk
<i>Prezident</i>	Marek Kubiček
<i>Generálny sekretár</i>	Dávid Kubiček

**SLOVENSKÝ STOLNOTENISOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Černockého 6 831 53 Bratislava
<i>Telefón</i>	+ 421 02 44 884 042
<i>E-mail</i>	hatalova@sstz.sk
<i>Web</i>	www.sstz.sk
<i>Prezident</i>	Zdenko Kríž
<i>Generálny sekretár</i>	Ivica Hatalová

**SLOVENSKÁ FEDERÁCIA
SUMO**

<i>Adresa</i>	Zálužická 7 82101 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 620 366
<i>E-mail</i>	mifko@reprosova.sk
<i>Web</i>	www.sumo.szm.com
<i>Prezident</i>	David Šarkády
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
TAEKWON-DO ITF**

<i>Adresa</i>	Trnavská 18 919 04 Smolenice
<i>Telefón</i>	+ 421 908 553 335
<i>E-mail</i>	ladislav.hunady@gmail.com
<i>Web</i>	www.sztkd-itf.sk
<i>Prezident</i>	Ladislav Huňady
<i>Generálny sekretár</i>	Jozef Kotuľák

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
TAEKWONDO WT**

Adresa Stará spišská cesta 38
040 01 Košice

Telefón + 421 902 901 640

E-mail satkd.wtf@gmail.com

Web www.satkd.sk

Prezident Pavel Ižarik

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ ZVÄZ TANEČNÉHO
ŠPORTU**

Adresa Škultétyho 1
831 03 Bratislava

Telefón +421 2 4445 7850

E-mail szts@szts.sk

Web www.szts.sk

Prezident Petr Horáček

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ TENISOVÝ
ZVÄZ**

Adresa Príkopova 6
831 03 Bratislava

Telefón + 421 903 793 140

E-mail stz@stz.sk

Web www.stz.sk

Prezident Tibor Macko

Generálny sekretár Igor Moška

**SLOVENSKÁ TRIATLONOVÁ
ÚNIA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón + 421 905 648 349

E-mail triatlon@triathlon.sk

Web www.triathlon.sk

Prezident Jozef Jurášek

Generálny sekretár Peter Dobiáš

**KLUB SLOVENSKÝCH
TURISTOV**

Adresa Záborského 33
83103 Bratislava

Telefón +421 2 44 45 11 21

E-mail ustredie@kst.sk

Web www.kst.sk

Prezident Peter Dragúň

Generálny sekretár Dušan Valúch

**SLOVENSKÝ VESLÁRSKY
ZVÄZ**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón

E-mail rowingslovakia@gmail.com

Web www.veslovanie.sk

Prezident Ján Žiška

Generálny sekretár Stanislava Vičanová

**SLOVENSKÝ ZVÄZ VODNÉHO
LYŽOVANIA A WAKEBOARDINGU**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 712 830
<i>E-mail</i>	waterski@waterski.sk
<i>Web</i>	www.waterski.sk
<i>Prezident</i>	Alexander Vaško
<i>Generálny sekretár</i>	Denisa Oravcová

**SLOVENSKÁ VOLEJBALOVÁ
FEDERÁCIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 901 770 729
<i>E-mail</i>	sekretariat@svf.sk
<i>Web</i>	www.svf.sk
<i>Prezident</i>	Martin Kraščenič
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA WESTERN
RIDINGU A RÓDEA**

<i>Adresa</i>	Tomášovská 72 900 29 Nová Dedinka
<i>Telefón</i>	+ 421 905 413 023
<i>E-mail</i>	tajomnik@sawrr.sk
<i>Web</i>	www.sawrr.sk
<i>Prezident</i>	Peter Dobeš
<i>Generálny sekretár</i>	Alexandra Bučková

**SLOVENSKÝ ZVÄZ VODNÉHO
MOTORIZMU**

<i>Adresa</i>	Trnavská cesta 29 832 84 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 454 999
<i>E-mail</i>	szvm@szvm.sk
<i>Web</i>	www.szvm.sk
<i>Prezident</i>	Vladimír Slaný
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
VZPIERANIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	
<i>E-mail</i>	szv@vzpieranie.sk
<i>Web</i>	www.vzpieranie.sk
<i>Prezident</i>	Ján Štefánik
<i>Generálny sekretár</i>	Jozef Sedlár

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
ČÍNSKEHO WUSHU**

<i>Adresa</i>	Ladislava Dérera 35 831 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 0905 948422 +421 907 320 877
<i>E-mail</i>	email@wushuslovakia.sk
<i>Web</i>	www.wushuslovakia.sk
<i>Prezident</i>	Ľubomír France
<i>Generálny sekretár</i>	Katarína Kittová

**SLOVENSKÝ ZÁPASNÍCKY
ZVÄZ**

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 917 476 268
E-mail	svk@fila-wrestling.com
Web	www.zapasenie.sk
Prezident	Ján Karšňák
Generálny sekretár	Elena Valentová

Aktualizácia údajov: 15.06.2020

#BEACTIVE
EURÓPSKY TÝŽDEŇ ŠPORTU
23. - 30. SEPTEMBER

www.tyzdensportu.sk